

BI

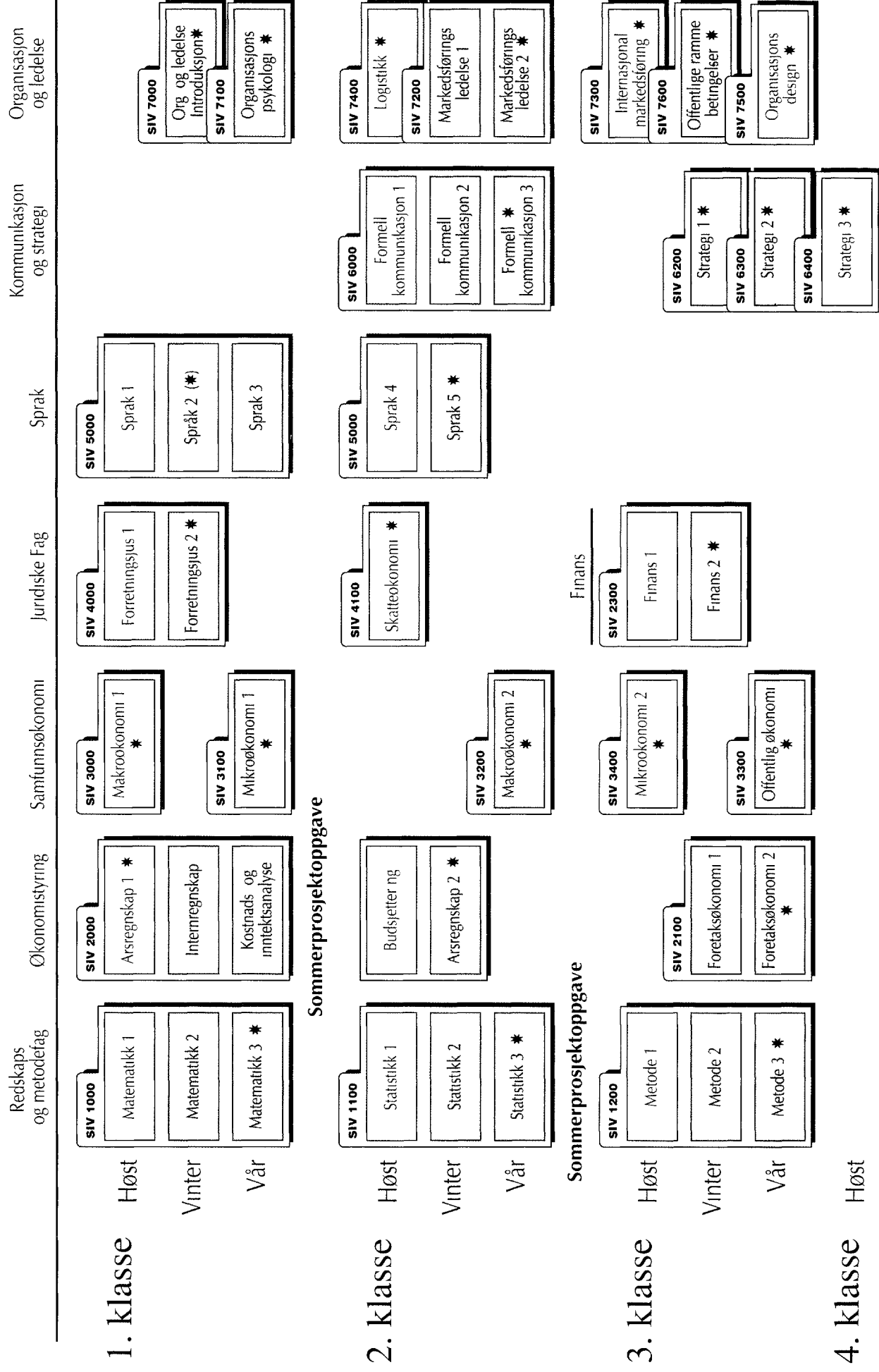
Terminkatalog vinter og vår 1995

Siviløkonomstudiet (1. avdeling)
Revisorstudiet

★ = Eksamen

Struktur

Siviløkonomstudiet 1. avdeling

Terminkatalog

Siviløkonomstudiet (1. avdeling)

Revisorstudiet

Vinter 1995

Vår 1995

Utgitt av Handelshøyskolen BI
Sats og layout Grafisk avdeling BI
Redaktør Studiesjef Trond I Østgaard
Redaksjonen avsluttet Desember 1994
Trykket hos GCS

Innhold

Side		Vinterterminen 1995
4		Terminkalender Vinter og Vår 1995 samt rammeplan for Høst 1995
5	Kapittel 1	Siviløkonomstudiet - Faglig ramme Mål med studiet Fag poeng og timer Emneområde Kurs Vekting av kurs Overgangsordninger Eksamen Kontinuasjoner Terminprøver Utveksling
11	Kapittel 2	Undervisning Vinter1995 – Siviløkonomstudiet 1. avdeling 1 klasse gjennomføring vinterterminen 1995 Kursbeskrivelser 2 klasse gjennomføring vinterterminen 1995 Kursbeskrivelser 3 klasse gjennomføring vinterterminen 1995 Kursbeskrivelser
37	Kapittel 3	Revisorstudiet - Faglig ramme Mål med studiet Fagoversikt Emneområde Kurs og vekting Eksamen Kontinuasjoner Seminaroppgave Terminprøver
40	Kapittel 4	Undervisning Vinter 1995 – Revisorstudiet 1 klasse gjennomføring vinterterminen 1995 Kursbeskrivelser 2 klasse gjennomføring vinterterminen 1995 Kursbeskrivelser 3 klasse gjennomføring vinterterminen 1995 Kursbeskrivelser
54		Vårterminen 1995
56	Kapittel 5	Undervisning Vår 1995 – Siviløkonomstudiet 1. avdeling 1 klasse gjennomføring vårterminen 1995 Kursbeskrivelser 2 klasse gjennomføring vårterminen 1995 Kursbeskrivelser 3 klasse gjennomføring vårterminen 1995 Kursbeskrivelser
80	Kapittel 6	Undervisning Vår 1995 – Revisorstudiet 1 klasse gjennomføring vårterminen 1995 Kursbeskrivelser 2 klasse gjennomføring vårterminen 1995 Kursbeskrivelser 3 klasse gjennomføring vårterminen 1995 Kursbeskrivelser
103	Kapittel 7	Hvem - Hva - Hvor - Når? Informasjon Instituttene Internasjonal koordinator Karriereservice - Eksamensoversikt Siviløkonomstudiet 1 avdeling Eksamensoversikt Revisor- studiet
107	Kapittel 8	Kursindeks vinter- og vårterminens kurs

Terminkalender

Vinter, Vår og Høst 1995

Uke	Dato	Aktivitet
VINTERTERMINEN 1995		
1	02 januar	FØRSTE UNDERVISNINGSDAG I VINTERTERMINEN
5	01 februar	Frist valg av spesialiseringsretning
5	30 januar–03 februar	Påmelding til vinterterminens eksamener
	03 februar	Sensur desember eksamen avsluttet
7	17 februar	Klagefrist desember eksamen
9	ca 01 mars	Utlevering av sommer prosjektarbeid siviløkonomstudiet – innlevering ca 15 september
10	10 mars	SISTE UNDERVISNINGSDAG VINTERTERMINEN
11 + 12	11 26 mars	Eksamensperiode vinterterminen
VÅRTERMINEN 1995		
13	27 mars	FØRSTE UNDERVISNINGSDAG
14	03 april	Siste frist for omvalg av spesialiseringsretning
15	10 17 april	PÅSKEFERIE
16	18 21 april	Påmeldingsperiode for offentlig revisor eksamen vår 95
18 21	05 23 mai	Eksamensperiode for offentlig revisor eksamen vår 95
	02 05 mai	Eksamenspåmelding for vårterminens eksamen
	05 mai	Sensur mars eksamen avsluttet
20	19 mai	Klagefrist mars eksamen
23	06 09 juni	SISTE ORDINÆRE UNDERVISNINGSUKE
24 26	10 30 juni	Eksamensperiode
		Revisorstudiet og 1 avdeling i siviløkonomstudiet forventes å ikke ha eksamen etter 23 juni
37	15 september	Klagefrist på vår eksamen
RAMMEPLAN HØSTTERMINEN 1995		
34 36	21 08 07 09	Forkurs for nye studenter
36	08 09	Immatrikulering for nye studenter
37-46	11 09 17 11	Undervisning
47 51	18 11 22 12	Eksamen

Kapittel 1

Siviløkonomstudiet

Faglig ramme

MÅL MED STUDIET

Siviløkonomstudiet er en fireårig utdanning innen økonomi, administrasjon og ledelse. Studiet kombinerer en grunnleggende innføring i fagområdets teoretiske begrepsapparat og vitenskapelige tilnæringsmåter med en funksjonelt orientert del som tar for seg fagenes praktiske anvendelsesområder samt metoder og teknikker for slik anvendelse.

Studiets faglige bredde og internasjonale profil gjør ferdige kandidater vel egnet til praktisk yrkesinnsats langs et bredt spekter av stillinger innen offentlig og privat sektor, også i internasjonal sammenheng. Et hovedsiktemål med utdanningen er å gi kandidatene et grunnlag for fremtidige lederstillinger.

Siviløkonomstudiets 1. avdeling skal gi studentene et grunnlag for forståelse og innsikt i en rekke økonomisk-administrative kjernefag. For å kunne bruke kunnskapen og oppøve evnen til kritisk og analyserende tilnærming til fagstoffet, er det nødvendig å beherske visse redskaps- og metodefag. Disse går som en rød tråd gjennom hele studiet. Fordi studiet skal kunne gi et godt utgangspunkt for fremtidige lederposisjoner, både nasjonalt og internasjonalt, har også fag som språk og strategi en viktig plass.

FAG, POENG OG TIMER

Fagområdene i studiets 1. avdeling består av ett eller flere emneområder som igjen er inndelt i ett eller flere kurs. Hvert kurs veier ett poeng. (Se også neste side vedrørende vektning av kurs.)

FAGOMRÅDER	EMNEOMRÅDER	KURS	POENG	TIMER
REDSKAPS OG METODEFAG	*Matematikk	3	3	81
	*Statistikk	3	3	81
	*Sommerprosjektoppgave	1	1	
	*Metode	3	3	81
ØKONOMISTYRING	*Regnskap, budsjett og økonomisk analyse	5	5	135
	*Sommerprosjektoppgave	1	1	—
	*Foretaksøkonomi	2	2	54
FINANS	*Finans	2	2	54
SAMFUNNSØKONOMI	*Mikroøkonomi	2	2	54
	*Makroøkonomi	3	3	81
SPRÅK	*Engelsk/Tysk/ Fransk	5	5	135
JURIDISKE FAG	*Forretningsjus	2	2	54
	*Skatteøkonomi	1	1	27
ORGANISASJONS OG LEDELSESFAG	*Organisasjon og ledelse I IV	4	4	108
	*Markedsføring	3	3	81
	*Logistikk	1	1	27
KOMMUNIKASJON OG STRATEGI	*Formell kommunikasjon	3	3	81
	*Strategi	3	3	81
	SUM 1. AVDELING	47	47	1215

EMNEOMRÅDE

Et emneområde består av ett eller flere nært beslektede kurs innenfor et fagområde. Emneområdet Matematikk består f.eks. av tre kurs, emneområdet Forretningsjus av to kurs og emneområdet Logistikk av ett kurs. I eksamenssammenheng betyr "emneområde" en del av studiet som skal rapporteres med en samlet karakter. I Matematikk med tre kurs blir det altså gitt en endelig karakter. Hvis det innenfor et emneområde blir gitt flere deleksamener, slås disse sammen til en endelig karakter. (I oversikten på foregående side er Mikro og Makroøkonomi presentert som to emneområder. De fem kursene det gjelder i disse to områdene er egentlig separate emneområder, fordi det gis endelige eksamener i hvert av kursene.)

KURS

Et kurs er minste undervisningsenhet i studiet og vil i 1. avdeling være definert ved 27 undervisningstimer over 10 uker. Et kurs kan avsluttes med eksamen eller gå inn som del av et større emneområde. Alle kurs i 1. avdeling er videre definert ved kurskoder som begynner med initialene SIV. Hvert emneområde representerer et intervall av koder (Matematikk 1000-1099, Finans 2300-2399 osv.) som de enkelte kurs i emneområdet blir definert ut fra. Kodene for emneområdene er hele hundretall (SIV 1000 Matematikk) og kursene følger oppadstigende nummer fra emneområds kodene (f.eks. SIV 1001, SIV 1002 og SIV 1003 for matematikkursene).

VEKTING AV KURS

Fra og med Høst 92 er poeng innført som benevnelse på vektning av kurs. Hvert kurs i 1. avdeling har vekten 1 poeng. Dette tilsvarer 1 1/3 vekttall etter tradisjonell ordning. Etter ny ordning vil således 1. avdeling med vekt 47 poeng tilsvare 62,5 vekttall. Dette betyr at ny 1. avdeling veier noe tyngre enn summen av alle obligatoriske kurs i studiet etter gammel ordning (60 vekttall).

For studiets 2. avdeling (4 år) vil hvert kurs veie 1,5 poeng. Dette tilsvarer 2 vekttall etter tradisjonell ordning. Med 2. avdelings krav om eksamen i tillegg sammen syv kurs samt diplomoppgave med seks poeng vil denne delen av studiet veie 16,5 poeng tilsvarende 22 vekttall etter tradisjonell ordning. Dette gir følgende vekt for studiet totalt:

1. avdeling	47,0 poeng	tilsv. 62,5 vekttall	2. avdeling
16,5 poeng	tilsv. 22,0 vekttall	SUM SIVILØKONOMSTUDIET	63,5
poeng	tilsv. 84,5 VEKTTALL		

Siviløkonomstudiet etter ny ordning vil således være noe tyngre enn etter tradisjonell ordning.

OVERGANGSORDNINGER

I terminkatalogen fra høst 92 ble det gitt utførlig informasjon om overgangsordninger fra gammel til ny ordning for alle klassetrinn som da befant seg i siviløkonomstudiet.

EKSAMEN

Oppmeldning til eksamen skjer skriftlig på eget skjema som i god tid blir tilsendt hver enkelt student pr. post, sammen med et oversendelsesbrev som angir nærmere detaljer om påmeldingsfrist, eksamenstidspunkt etc.

Oppmeldingsskjemaet skal leveres til Eksamenskontoret innenfor en angitt periode

Klage på sensur må være skriftlig og begrunnet, og sendes til eksamenskontoret senest innen 2 to uker fra tidspunktet for offentliggjørelse av sensuren i vedkommende kurs

KONTINUASJONER

Kontinuasjonsordningen for siviløkonomstudiet er som hovedregel at kontinuasjon skjer ved neste ordinære gjennomføring av kurset, hvilket betyr at hver eksamen normalt gjennomføres en gang pr år Høyskolekontoret og instituttene overvåker eksamensresultatene nøye, og vurderer fortløpende behovet for eventuelle ekstraordinære kontinuasjoner

Det arrangeres ekstraordinær kontinuasjon i fag hvor et tilstrekkelig antall kandidater melder seg på og tilfredsstiller følgende krav

- a) har oppnådd karakteren 3,50 eller dårligere
- b) har levert gyldig sykemelding eller
- c) har hatt dødsfall i nær familie

For siviløkonomstudiet 1 avdeling regnes 25 (femogtyve) kandidater som et tilstrekkelig antall Dersom det er registrert et tilstrekkelig antall for avholdelse av kontinuasjonseksamen, åpnes den også for alle som ønsker å forbedre karakteren i vedkommende eksamen

Den ekstraordinære kontinuasjonen gjennomføres evt i august/september rett før oppstart av påfølgende studieår, men kan ikke være første eksamensforsøk i kurset

Fra og med Høst 92 er alle gjentatte (2 og 3 gangs) eksamensforsøk belagt med avgift p t kr 420, pr poeng (tilsvarende 1 33 vektall), dog slik at det maksimalt skal betales for tre poeng, selv om eksamen eventuelt har et omfang på mer enn tre poeng Første eksamensforsøk er inkludert i studieavgiften

SPESIALISERING

Siviløkonomstudiets 2 avdeling utgjør studiets spesialisering, hvor hver student følger en spesialiseringsretning Spesialiseringen består av seks spesialiseringskurs samt diplomoppgave I tilknytning til arbeidet med diplomoppgaven gjennomfører alle spesialiseringsretninger egne diplomseminarer Dessuten inneholder 2 avdeling ett obligatorisk kurs som er felles for alle spesialiseringsretninger

Det er utarbeidet en egen katalog som beskriver siviløkonomstudiets spesialiseringer (Spesialiseringskatalog) som fåes kjøpt i Juul Møller Bokhandel Det blir informasjonsmøter i januar, og frist for valg av retning for 3 klasse er 1 februar 1995

TERMINPRØVER

I tillegg til avsluttende eksamener vil det i en rekke kurs bli gitt terminprøver ved slutten av en termin i kurs som ikke har eksamen Disse prøvene blir gitt

UTVEKSLING

i klassesammenheng og skal være en test på progresjon og kunnskapsinnlæring for studentene og en veiledning for kursansvarlige

Handelshøyskolen BI tilbyr muligheten for utveksling av studenter i siviløkonomstudiet. Slik utveksling finner normalt sted på høsten i 4. klasse med unntak av utveksling til Tyskland, Østerrike og Sveits, hvor utvekslingen skjer i vårterminen i 3. klasse.

Handelshøyskolen BI har et godt utbygget nettverk av samarbeidsuniversiteter, såvel gjennom ulike nettverk (ERASMUS, AMSEC m. fl.) og gjennom direkte avtale med en rekke ledende universiteter og høyskoler i Europa, USA, Canada og Mexico. I studieåret 1994/95 er omlag 100 studenter fra Handelshøyskolen BI på utveksling ved disse samarbeidspartnerne.

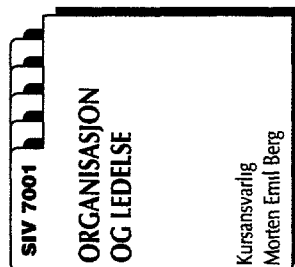
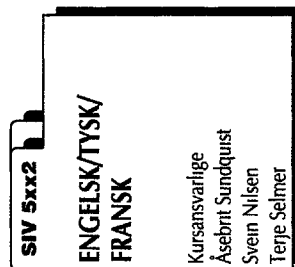
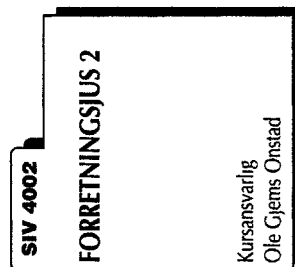
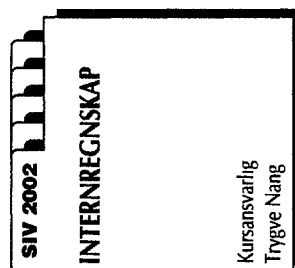
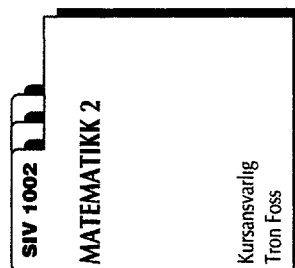
Uttaket til utveksling skjer i løpet av vinterterminen i siviløkonomstudiets 3. år, og vårt internasjonale kontor arrangerer egne informasjonsmøter. Det blir dessuten utgitt egen katalog over utvekslingsmulighetene.

Vinterterminen 1995

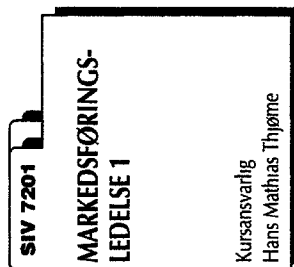
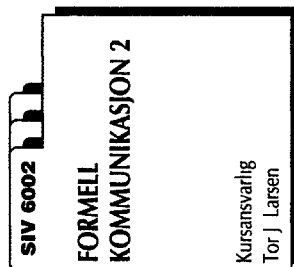
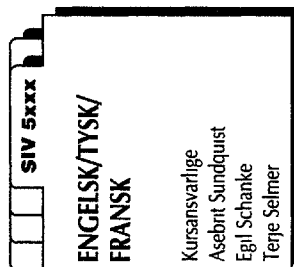
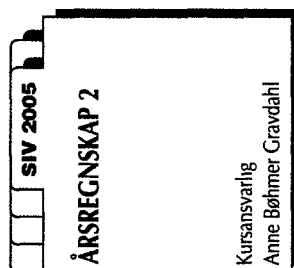
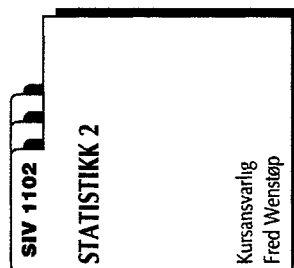
Studieoversikt

Siviløkonomstudiet 1. avdeling • Vinterterminen

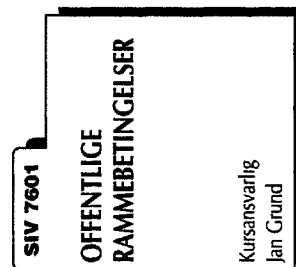
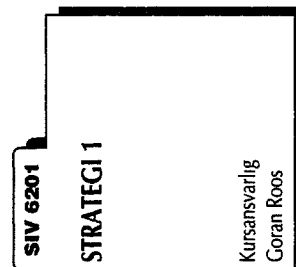
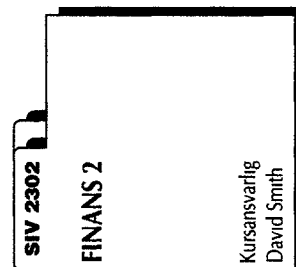
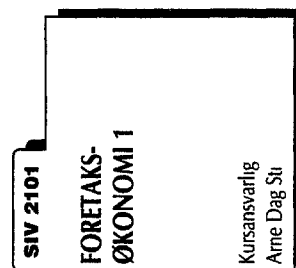
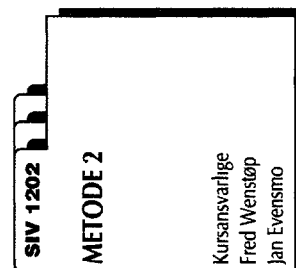
1. klasse

2. klasse

3. klasse

1. klasse

Gjennomføring vinterterminen 1995

SIV 1002 MATEMATIKK 2 Timer 27 Studentassistert Ja Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen Vår 95 Tron Foss	SIV 2002 INTERNREGNSKAP Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Regneark Terminprøve Nei Eksamen Vinter 96 Trygve Naug	SIV 4002 FORRETNINGSJUS 2 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 3t skriftlig Ole Gjems Onstad	SIV 5002 ENGELSK 2 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 5t skriftlig Åsebrit Sundquist
SIV 5302 TYSK 2 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Ja Eksamen Vinter 96 Svein Nilsen	SIV 5502 FRANSK 2 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Ja Eksamen Vinter 96 Terje Selmer	SIV 7001 ORGANISASJON OG LEDELSE Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 3t skriftlig Morten Emil Berg	

EKSAMEN

TERMINPRØVER

STUDENTASSISTANSE

To kurs (tre for studentene med engelsk)

Ett kurs (for studenter med tysk eller fransk)

Ett kurs

MATEMATIKK

Økonomi er en vitenskap som i stor grad baserer seg på matematikk. Matematiske modeller står sentralt i fag som bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi, finans, statistikk, metode o.a.. Et godt grunnlag i matematikk er en forutsetning for å få innsikt i sentrale økonomiske problemstillinger og for å lese moderne økonomisk litteratur.

Emneansvarlig: Jan Evensmo
Institutt for økonomi

SIV 1002

Matematikk 2

Funksjoner av flere variabler og lineær algebra

Mål med kurset

Se Emneområde

Tematisk oversikt

- Sydsæter Kapittel 7 Funksjoner av flere variable 7.1, 7.3, 7.5, 7.7
- Kapittel 8 Implisitt gitte funksjoner 8.1
- Kapittel 9 Maksimums og minimumsproblemer for funksjoner av flere variable 9.1, 9.7
- Kompendium Matriser og determinanter

Pensum

Sydsæter, Knut *Matematisk analyse* Bind I 6. utg Oslo Universitetsforlaget 1994

Bjørnstad, Harald *Matematikk utvalgte emner og oppgaver for siviløkonomstudiet* Sandvika Handelshøyskolen BI 1994

Dataverktøy

Benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser

Studentassistent

Kurset har to studentassistenter som gir individuell veiledning, arrangerer gruppearbeid etc etter behov

Terminprøve

Det er ikke terminprøve i dette kurset

Eksamen

Ikke egen eksamen i dette kurset Felles eksamen for alle matematikkursene gis ved slutten av vårterminen

Kursansvarlig

Tron Foss

EMNEOMRÅDE: SIV 2000

ØKONOMISTYRING

Emneområdet omfatter flere regnskapsfag. Årsregnskapet, internregnskapet og budsjettering er de sentrale emner. Emneområdet har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og sette studentene i stand til å beherske de sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjonsmottakere. Studentene skal få et helhetlig begrepsfundament og en kritisk forståelse for de forutsetninger norsk regnskapsavleggelse bygger på, samt en innføring i grunnleggende regnskapsteori. Studentene skal settes i stand til å spesifisere systemoppbygging og gjennomføre rapportering og analyse av økonomidata rettet mot eksterne brukere. Videre skal studentene med utgangspunkt i kalkyler og driftsregnskap kunne fastsette normer og standarder som er nødvendige for å utarbeide planer og budsjetter og gjennomføre inntekts- og kostnadsanalyser.

Emneansvarlig
Trygve Naug
Institutt for økonomi

SIV 2002

Internregnskap

Mål med kurset

Kursets formål er å vise hvordan driftsregnskaper for resultatmåling, økonomisk styring og kontroll kan tilrettelegges

Tematisk oversikt

- Det økonomisk kretsløp
- Resultatberegninger Ulike alternativer
- Kalkulasjon og driftsregnskap etter selvkostmetoden
- Kalkulasjon og driftsregnskap etter bidragsmetoden
- Normalkalkulasjon Analyse av dekningsdifferanser Forbruksavvik og beskjefugelsesavvik
- Standardkalkyle og standardregnskap
- Aktivitetsbasert regnskap (ABC)
- Regneark og dataverktøy for regnskap og økonomiske beregninger

Pensum

Naug, Trygve og Stå, Arne Dag *Internregnskap Økonomistyring 1 2* utg Oslo Universitetsforlaget 1993

Naug, Trygve og Stå, Arne Dag *Løsningsforslag til Internregnskap Økonomistyring 1 2* utg Oslo Universitetsforlaget 1993

Dataverktøy

Det forutsettes at studentene gjør seg fortrolige med å bruke et regneark til å gjennomføre beregninger og stille opp regnskapsrapporter

Gjennomføring

27 timers undervisning ved forelesninger/øving

Eksamen

Ingen eksamen i dette kurset Endelig eksamen i hele emneområdet (case og kontrolleksamen) Vinter '96 etter at Årsregnskap II er gjennomgått

Kursansvarlig

Trygve Naug

FORRETNINGSJUS

Emneområdet gir en innføring i sentrale spilleregler for ledere i næringslivet. Studentene skal forstå et juridisk resonnement og selv finne frem i regelverket. Stor vekt legges på selskapsretten med en grunnleggende oversikt over den skatteplanlegging som er blitt en integrert del av næringslivets beslutningsprosess. For å bli fortrolig med juridiske sider ved internasjonaliseringen av næringslivet, studeres aktuelle sider ved EØS- og EU-retten. Kursene belyser de etisk pregede spenninger mellom den formelle jus og næringslivets umiddelbare behov som oppstår i en gjennomregulert blandingsekonomi. Et historisk perspektiv aksentuerer endringene i de regler og vurderinger, herunder miljøhensyn, som næringslivets ledere må forholde seg til.

Emneansvarlig: Ole Gjems Onstad
Institutt for økonomi

SIV 4002

Forretningsjus 2

Mål med kurset

Kurset skal gi innsikt i hovedregler innen utvalgte sentrale deler av forretningsjussen.

Tematisk oversikt

- Husleierett
- Pengekravsrett
- Finansieringsrett
- Panterett og konkursrett
- Kjøpsrett

Pensum

Bråthen, T (red.) *Foretaksrett* 2. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1990.

Gjems Onstad, O. *Valg av selskapsform* 2. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1992.

Gjems Onstad, O. *Forhandlinger og avtaler*. Foreløpig utgave. Oslo 1993.

Gjems Onstad, O. *EØS avtalen med kommentarer*. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1993.

Gjems Onstad, O. *Kjøpsretten og pengekravsrett*. Stensil.

Nødvendig tilleggslitteratur

Gjems Onstad, O. *Forretningsjus. Spørsmål og svar*. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994.

Gjems Onstad, O. *Forretningsjus. Sentrale forskrifter*. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994.

Dataverktøy

Dataverktøy brukes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

27 timer forelesning. Undervisningen er oppgavebasert og forutsetter aktiv forberedelse ved hjelp av arbeidsheftet til hver forelesning. All angitt litteratur må anskaffes og aktivt brukes av studentene.

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen for hele emneområdet.

Hjelpemidler: Lov og forskriftssamling, Eksamenskalkulator (ikke programmerbar).

Eksamenskode: SIV 4000.01

Kontinuasjon

Se side 7.

Kursansvarlig

Ole Gjems Onstad

EMNEOMRÅDE: SIV 5000

**ENGLISH FOR
MANAGEMENT I**

Moderne lederskap krever økt ferdighet i både skriftlig og muntlig engelsk og dermed også innsikt i typiske holdninger/ tenkesett. Undervisningen skal forbedre språkdytigheten på alle trinn i dette emneområdet og i det påfølgende (English for Management 2). Høstterminen vektlegger skriftlige øvelser tilknyttet business cases. Vinterterminen vil øke språksikkerheten, gi innsikt i fortolkning av tekster og utvide fagperspektivet gjennom å drøfte holdninger og samfunnsspørsmål. Dette skjer gjennom studiet av anglo-amerikansk litteratur (Engelsk 2).

**SIV 5002
Engelsk 2****Anglo-American literature****Mål med kurset**

Kurset tar sikte på å øke studentenes litterære forståelse og opparbeide stilistisk sikkerhet og formuleringsevne. Ved å diskutere emner og temaer fra de litterære verkene vil man også søke å belyse sider ved de amerikanske og britiske samfunn. Kurset skal gi studentene kjennskap til fem/syv verker av moderne britiske eller amerikanske forfattere.

Tematisk oversikt

- Gjennomgåelse av de verker som er valgt

Pensum

Enten tre lengre verker (romaner eller skuespill) og to noveller eller to lengre verker og fem noveller. Faglærer velger verker fra nedenstående liste i samråd med klassen.

Romaner/skuespill:

Drabble, M. *The Ice Age* Harmondsworth, Penguin
 Fitzgerald, F.S. *The Great Gatsby* New York, Charles Scribner's Sons 1953
 Greene, G. *The Comedians* London, Penguin
 Huxley, A. *Brave New World* London, Grafton Books 1977
 Lodge, D. *Nice Work* London, Secker & Warburg 1988
 Malamud, B. *The Assistant* Harmondsworth, Penguin
 Miller, A. *Death of a Salesman* Harmondsworth, Penguin
 Salinger, J.D. *The Catcher in the Rye* Harmondsworth, Penguin
 Weldon, Fay. *The Life & Loves of a She Devil* London, Coronet Books 1987

Noveller:

Bambara, T.C. *The Lesson* in *Gorilla My Love* New York, Random House 1972
 Cheever, J. *The Housebreaker of Shady Hill*, in *The Stories of John Cheever* Harmondsworth, Penguin
 Greene, G. *The Destructors*, in *Twenty-One Stories* Harmondsworth, Penguin
 Hemingway, E. *The Snows of Kilimanjaro*, in *The Essential Hemingway* Harmondsworth, Penguin
 Lessing, D. *To Room Nineteen*, in *A Man and Two Women* London, Granada 1980
 Silko, L. *The Man to Send Rain Clouds* in *The Man to Send Rain Clouds* New York, Vintage Books 1974
 Spark, M. *The Black Madonna* in *The Go Away Bird and Other Stories* Harmondsworth, Penguin
 Tyler, A. *Dr Tull is Not a Toy*, in *Dinner at the Homesick Restaurant* Harmondsworth, Penguin

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i dette kurset.

Gjennomføring

27 timer forelesninger og gruppediskusjoner.

Krav til innleveringer: Det forventes at studentene deltar aktivt i gjennomgåelsen av verkene i form av innlegg/resymeer.

Emneansvarlig: *Tobjørn Sirevåg*
 Institutt for strategi, historie
 og språk

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen

Engelsk engelsk ordbok

Eksamenskode: SIV 5000.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Åsebrit Sundquist

EMNEOMRÅDE: SIV 5300

**TYSK SPRÅK, KULTUR
OG SAMFUNN**

Målet med emneområdet er å gi studentene både generelle språkferdigheter, spesielle språkferdigheter og kulturforståelse. Med generelle språkferdigheter menes evne til å bruke tysk språk i praktisk kommunikasjon både muntlig og skriftlig. Med spesielle språkferdigheter menes tilsvarende innen økonomisk-administrativt fagspråk. Kulturforståelse defineres som innsikt i tyskspråklige lands historie, politiske modeller, arbeids- og næringsliv samt etterkrigs-tidens litteratur.

SIV 5302**Tysk 2****Litteratur****Mål for kurset**

Kurset skal gi en innføring i moderne tyskspråklig litteratur. Foruten å ha en verdi i seg selv, er litteraturen valgt ut med henblikk på å formidle et bilde av det aktuelle tyskspråklige samfunn for å skape tverrkulturell forståelse. Dessuten skal kurset utvide de språklige ferdighetene både muntlig og skriftlig.

Tematisk oversikt

- Flere skjønnlitterære verk
- Landeskunde
- Språkstrukturer og skriftlig kommunikasjon

Pensum

Grun, Max von der *Die Lawine* Darmstadt Luchterhand 1989
 Durrenmatt, F. *Der Verdacht* Hamburg Rowohlt forlag, 1989
 Frønsdal, H. *Tysk grammatikk* 3. utg. Oslo Bedriftsøkonomens forlag 1994
 Aktuelle tekster, utdelt av kurslederen

Dataverktøy

Dataverktøy inngår ikke i kurset

Gjennomføring

27 timer forelesning. Undervisningen baseres hovedsakelig på gruppearbeid og individuelle presentasjoner. Det forutsettes at studentene er godt forberedt til timene.

Terminprøver

To av de siste tre innleveringene i termnen bør være av godkjent kvalitet og fungerer som kursets terminprøve. Studenter som ikke får to innleveringer godkjent, må arbeide intensivt med faget for å kunne følge med i den videre progresjonen.

Eksamen

Ingen egen eksamen i dette kurset. Eksamen i hele emneområdet ved slutten av vinterterminen 2. klasse.

Kursansvarlig:

Svein Nilsen

Emneansvarlig: Egil Schanke
 Institutt for strategi, historie
 og språk

FRANSK SPRÅK, KULTUR OG SAMFUNN

Målet med emneområdet er å gi studentene en så sikker muntlig beherskelse av fransk språk at de kan fungere effektivt i dialog med franske samtalepartnere. De skal videre trenes i å gi fremstillinger av økonomiske og mer allmene emner. Dernest skal den skriftlige ferdighet oppøves slik at studentene kan skrive forretningsbrev og resyméer.

Franskstudiet har også som formål å gi studentene forståelse av fransk kultur

Emneansvarlig: Terje Selmer
Institutt for strategi, historie
og språk

SIV 5502

Fransk 2

Språk

Mål for kurset

Videreutvikling av kurs 1

Tematisk oversikt

- Praktisk språkbruk II
- Muntlig forretningskommunikasjon II
- Skriftlig forretningskommunikasjon II

Pensum

Danilo, M. & Challe, O. *Le français commercial*, Presses pocket, Paris 1985

Ronsjø, E. & Moen, G. *Fransk grammatikk* og *Ny arbeidsbok i fransk grammatikk*

Dataverktøy

Det benyttes ikke eget dataverktøy i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger og gruppearbeid. Det stilles krav til egenaktivitet. Skriftlige innleveringer hver uke.

Terminprøve

Kontrollprøve. Minst to av de tre siste innleveringene i termnen bør bestås.

Eksamen

Ikke egen eksamen i dette kurset. Eksamen i hele emneområdet ved slutten av vinterterminen 2. klasse.

Kursansvarlig

Terje Selmer

EMNEOMRÅDE: SIV 7000

**ORGANISASJON
OG LEDELSE I**

Målet med emneområdet er å gi studentene oversikt over og innsikt i de vesentlige temaene innen faget og derved forståelse av hvordan organisasjoner fungerer. Organisasjon og ledelse er et basisområde i enhver økonomisk-administrativ utdanning. Faget gir ikke enkle svar, men setter problemstillinger i perspektiv før løsninger genereres. Organisasjoner møter vi hver dag gjennom hele livet, som offentlige enheter og private service- eller vareproduserende bedrifter. Enhver organisert menneskelig aktivitet er opphavet til to fundamentale og motstridende behov. Ett behov for å fordele arbeidet mellom flere aktiviteter og personer, og ett behov for å koordinere arbeidsoppgavene. Samtidig er slike organisasjoner underlagt krav til effektivitet. Hvordan basiselementene arbeidsdeling og samordning håndteres i en organisasjon er av vesentlig betydning for hvor effektivt den kan fungere. For å oppfylle målet med emneområdet vil det i tillegg til en introduksjon i selve faget gis undervisning i organisasjonspsykologi, organisasjonsdesign og offentlige organisasjoners funksjon og forhold til næringslivets rammebetingelser.

Emneansvarlig Øvind Revang
Institutt for organisasjon og ledelse

SIV 7001**Organisasjon og ledelse****Introduksjon****Mål med kurset**

Kurset skal gi studentene et innblikk i faget organisasjon og ledelse med vekt på et grunnleggende begrepsapparat og noen alternative referanserammer. Kurset vil ta utgangspunkt i utfordringer ledere og medarbeidere står overfor.

Tematisk oversikt

- Organisasjon og ledelse En referanseramme
- Utviklingen av teorier innenfor organisasjon og ledelse
- Ledelse Konkurrerende teorier
- Mål, strategi og planlegging
- Iverksettelse av strategien Beslutningsprosesser
- Motivasjon Påvirkning av atferd
- Personalledelse Bruk av menneskelige ressurser
- Organisasjonsstruktur
- Organisasjonsutvikling og konfliktløsning

Pensum

Stoner, J A F og Freeman, R E *Management* 5th ed Englewood Cliffs, NJ Prentice Hall 1992 Kapittel 1, 2, 7–9, 11–13, 16–18

Berg, M E *Organisasjonsutvikling Metoder og teknikker* Oslo Bedrifts økonomens Forlag 1993 Side 11–70, 92–128, 167–181, 187–191, 220–233

Anbefalt tillegglitteratur

Stoner, J A F og Freeman, R E *Management* 5th ed Prentice Hall 1992 Kapittel 3–5, 19

Daft, R L *Organization Theory and Design* 4th ed St Paul Minn West Publishing Company 1992 Kapittel 1 3 og 10

Morgan, G *Organisasjonsbilder* Universitetsforlaget 1988

Dataverktøy

Benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger og gruppearbeid

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler Ingen hjelpemidler er tillatt

Eksamenkode: SIV 7000.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Morten Emil Berg

Undervisning Vinter -95

Siviløkonomstudiet 1. avdeling

2. klasse

Gjennomføring vinterminen 1995

SIV 1102

STATISTIKK 2

Timer27

StudentassistertNei

DataverktøyStatark Minitab

TerminprøveNei

EksamenNei

Fred Wenstøp

SIV 2005

ÅRSREGNSKAP 2

Timer30

StudentassistertNei

DataverktøyNei

TerminprøveNei

Eksamen5 t skriftlig

Anne Bøhmer Gravdahl

SIV 5201

ENGELSK 5

Timer27

StudentassistertNei

DataverktøyNei

TerminprøveNei

EksamenMuntlig

Åsebrit Sundquist

SIV 5305

TYSK 5

Timer27

StudentassistertNei

DataverktøyNei

TerminprøveNei

EksamenFagoppgave samt skriftlig og muntlig

Egil Schanke

SIV 5505

FRANSK 5

Timer27

StudentassistertNei

DataverktøyNei

TerminprøveNei

EksamenMuntlig og skriftlig

Terje Selmer

SIV 6002

FORMELL
KOMMUNIKASJON 2

Timer27

StudentassistertNei

DataverktøyDataEase

TerminprøveNei

EksamenFagoppgave samt avsl eksamen vår 95

Tor J Larsen

SIV 7201

MARKEDSFØRINGS-
LEDELSE 1

Timer27

StudentassistertJa

DataverktøyMarkUp

TerminprøveMinifagoppgaver

Eksamen48 t hjemme eksamen var 95

Hans Mathias Thjømø

EKSAMEN

TERMINPRØVER

STUDENTASSISTERT

Tre kurs

Ett kurs

Ett kurs

EMNEOMRÅDE: SIV 1100

STATISTIKK

Emneområdet Statistikk skal gi et grunnlag for å forstå og modellere usikkerhet i økonomisk administrative modeller. Hensikten er å lære et analyseverktøy rettet mot å ta beslutninger under usikkerhet. I statistisk terminologi leder dette til konsentrasjon om følgende delmål

- Å oppnå forståelse av sentrale begreper som sannsynlighet, uavhengighet og tilfeldig variasjon
- Øvelse i bruk av statistisk inferens slik at studenten kan utføre enklere statistiske analyser
- Oppøve evnen til å identifisere statistiske aspekter i konkrete problemstillinger

SIV 1102

Statistikk 2

Statistikk og dataanalyse

Mål med kurset

Kurset bygger på SIV 1101 Statistikk 1 og gir innføring i statistisk inferens basert på parametriske statistikk hvor normalfordelingen er sentral. Videre behandles simpel lineær regresjonsanalyse og enkle metoder for kurvefremskriving for tidsrekker. Bruk av dataverktøy er integrert og obligatorisk.

Tematisk oversikt

- Del 2 Inferens: Gjennomsnitt og andeler (fortsettelse fra Statistikk 1)
- Inferens om gjennomsnitt basert på en stikkprøve
- Inferens om gjennomsnitt basert på to stikkprøver
- Del 3 Inferens: Samvariasjon
- Lineær regresjon og korrelasjon
- Kurvefremskriving
- Del 4 Avrunding
- Valg av metode
- Videre studium av statistikk

Pensum

Wenstøp, F. *Statistikk og dataanalyse* 3. utg. Oslo: Tano 1991.

Anbefalt tilleggslitteratur

Wenstøp, F. *Statistikk og Dataanalyse, Arbeidshefte med programvare* 4. utg. Oslo: Tano 1993.

Aakre, P. og Wenstøp, F. *Eksamensoppgavesamling med løsningsforslag i Statistikk for Bedriftsøkonomstudiet*. Bærum: BI Forlag 1994.

Dataverktøy

Statark: Integrert i litteraturen.

MINITAB Reference Manual. University Park, Penn.: The Pennsylvania State University, Statistics Department eller manual for tilsvarende programpakke MINITAB MINI MANUAL, MINITAB Statistical Software, MINITAB INC. 1992.

Gjennomføring

27 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser.

Eksamen

Ingen egen eksamen i dette kurset. Felles eksamen for statistikkursene etter at alle tre kursene er gjennomført.

Kursansvarlig

Fred Wenstøp

Emneansvarlig: Ivar Kristianslund
Institutt for økonomi

ØKONOMISTYRING

Emneområdet omfatter flere regnskapsfag. Årsregnskapet, internregnskapet og budsjettering er de sentrale emner. Emneområdet har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og sette studentene i stand til å beherske de sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjonsmottakere. Studentene skal få et helhetlig begrepsfundament og en kritisk forståelse for de forutsetninger norsk regnskapsavleggelse bygger på, samt en innføring i grunnleggende regnskaps-teori. Studentene skal settes i stand til å spesifisere systemoppbygging og gjennomføre rapportering og analyse av økonomidata rettet mot eksterne brukere. Videre skal studentene med utgangspunkt i kalkyler og driftsregnskap kunne fastsette normer og standarder som er nødvendige for å utarbeide planer og budsjetter og gjennomføre inntekts- og kostnadsanalyser.

Emneansvarlig:
Trygve Naug
Institutt for økonomi

SIV 2005

Årsregnskap 2

Mål med kurset

Kursets formål er å utdype enkelte viktige regnskapsstandarder, samt å gi en beskrivelse av revisors rolle og ansvar

Tematisk oversikt

- Utvikling av og grunnleggende forutsetninger for god regnskapsskikk
- Varer
- Prosjekter
- Valuta
- Ekstraordinære poster
- Utsatt skatt
- Andre emner
- Innføring i konsernregnskap
- Revisjon og revisors ansvar

Pensum

Huneide, J E et al *Årsoppgjøret i teori og praksis* 1994 Rasta Økad Forlag 1994

Gravdahl, A B et al *Årsoppgjøret i teori og praksis Oppgavesamling med løsningsforslag* Rasta Økad Forlag 1994
Aksjeloven

Gjennomføring

30 timer forelesning

Eksamen

5 timers skriftlig eksamen i hele emneområdet Deler av eksamen bygger på case som utleveres i god tid før eksamen

Hjelpemidler Alle hjelpemidler tillatt

Eksamenskode: SIV 2000.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Anne Bøhmer Gravdahl

EMNEOMRÅDE: SIV 5200

**ENGLISH FOR
MANAGEMENT II**

I forhold til English for Management I representerer dette emneområdet en spesialisering. Dette skjer dels gjennom en fordypning i anglo-amerikanske områdestudier, dels gjennom en fagoppgave knyttet til områdestudiene, og det skjer ved økt vekt på muntlig engelsk. Etter en mer generell innføring i områdestudiene skjer undervisningen særlig gjennom spesialiseringsområdene *Ethnic Americans* og *American regionalism* og *British regionalism* og *Britain and Europe*. Emneområdet omfatter også muntlig engelsk i forretningssammenheng og presentasjonsferdighet overfor en forsamling. Dette knyttes til medvirkning i management cases og scenarios.

SIV 5201

Engelsk 5

Management Cases

Mål med kurset

Kurset vektlegger muntlig engelsk i en forretningssammenheng og presentasjonsferdighet overfor en forsamling. Dette knyttes til medvirkning i management cases og scenarios.

Tematisk oversikt

- Cases
- Oral Communication
- Scenarios
- Presentation Techniques

Pensum

Groth, B., Cooper, C., Rodgers, D. & Cleaverley P. *English for Management Cases, Scenarios, Articles*. Sandvika BI Forlag 1992.

Andre cases og tilleggsmateriell om presentasjonsteknikker som deles ut i klassene.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i dette kurset.

Gjennomføring

27 timer forelesninger og gruppeøvelser. Det forutsettes at studentene medvirker aktivt i undervisningen.

Eksamen

Muntlig eksamen basert på presentasjon av et selvvalgt tema og emner fra Engelsk 5.

Eksamenskode: SIV 5200.01 (muntlig)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Åsebrit Sundquist

Emneansvarlig: Torbjørn Sirevåg
Institutt for strategi, historie
og språk

EMNEOMRÅDE: SIV 5300
SIV 5400

TYSK SPRÅK, KULTUR OG SAMFUNN

Målet med emneområdet er å gi studentene både generelle språkferdigheter, spesielle språkferdigheter og kulturforståelse. Med generelle språkferdigheter menes evne til å bruke tysk språk i praktisk kommunikasjon både muntlig og skriftlig. Med spesielle språkferdigheter menes tilsvarende innen økonomisk-administrativt fagspråk. Kulturforståelse defineres som innsikt i tyskspråklige lands historie, politiske modeller, arbeids- og næringsliv samt etterkrigstidens litteratur.

Emneansvarlig: Egil Schanke
Institutt for strategi, historie og språk

SIV 5305

Tysk 5

Mål for kurset

Kurset tar sikte på å fordype studentenes kunnskaper i økonomiske begrep og strukturer. Dessuten skal kurset konsolidere de språklige ferdighetene, både muntlig og skriftlig.

Tematisk oversikt

- Sentrale begrep og forhold innenfor økonomi
- Internasjonale forhold
- Skriftlig fagkommunikasjon

Pensum

Høivik Heidi v W og Schanke, E *Ausgewählte Themen zur Wirtschafts und Landeskunde der BRD*, Bærum, BI 1994

Kruse, L & Heun, H *Betriebswirtschaftslehre* Utvalgte kapitler Darmstadt Winkler 1992

Aktuelt materiale vil bli delt ut

Anbefalt tilleggslitteratur

Aktuell 95 *Das Lexikon der Gegenwart* Dortmund Harenberg Lexikon Verlag

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger, gruppearbeid og individuelle presentasjoner. Det forutsettes at studentene er godt forberedt til forelesningene.

Eksamen

5 timers skriftlig eksamen ved slutten av 5. termin

Hjelpemidler: Tysk tysk ordbok

Fagoppgave som utarbeides av inntil 2 studenter

Tema oppgitt ved slutten av høstterminen. 2. klasse: Innleveringsfrist medio januar, 3. kursuke. Fagoppgaven må bestås for at studenten kan gå opp til muntlig eksamen. Hjelpemidler: Alle hjelpemidler er tillatt.

Muntlig eksamen bestående av følgende deler:

1. Presentasjon av og samtale om fagoppgaven
2. Eksaminasjon over det litterære pensum
3. Eksaminasjon over Landeskunde-pensum

Eksamenskode: SIV 5300.01 (skriftlig, 3 poeng)

SIV 5400.01 (fagoppgave, 0 poeng, men må bestås)

SIV 5400.02 (muntlig, 2 poeng)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Egil Schanke

EMNEOMRÅDE: SIV 5500
SIV 5600

FRANSK SPRÅK, KULTUR OG SAMFUNN

Målet med emneområdet er å gi studentene en så sikker muntlig beherskelse av fransk språk at de kan fungere effektivt i dialog med franske samtalepartnere. De skal videre trenes i å gi fremstillinger av økonomiske og mer allmene emner. Dernest skal den skriftlige ferdighet oppøves slik at studentene kan skrive forretningsbrev og resyméer.

Franskstudiet har også som formål å gi studentene forståelse av fransk kultur.

SIV 5505

Fransk 5

Språk, samfunn og litteratur

Mål for kurset

Fransk samfunn, fransk litteratur

Tematisk oversikt

- Fransk økonomisk terminologi
- Fransk økonomi
- Fransk litteratur

Pensum

Drouillon, M T et al *Histoire Geographie 3^e* Paris Nathan 1993

1 novelle av Guy de Maupassant

Albert Camus *L'etranger*

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger

Eksamen

5 timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler til skriftlig eksamen Godkjent fransk fransk ordbok

Muntlig eksamen

- Prøving av kandidatens kommunikasjonsevne på fransk med utgangspunkt i pensum
- Eksaminasjon i en litterær tekst

Eksamenskode: SIV 5500.01 (skriftlig, 3 poeng)
SIV 5600.01 (muntlig, 2 poeng)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Terje Selmer

Emneansvarlig: Terje Selmer
Institutt for strategi, historie
og språk

FORMELL KOMMUNIKASJON

Informasjonsteknologi spiller en økende og avgjørende rolle for virksomhetsutvikling. Emneområdetets mål er å klargjøre hvilken kunnskap linjeledelsen bør ha for å kunne styre utvikling og forvaltning av informasjonssystemer. Det faglige utgangspunkt er et kommunikasjonssyn der man drøfter hvordan informasjonsteknologi kan bidra til at ledere, ansatte, kunder og leverandører kan få tilgang til riktig informasjon til å utføre sine oppgaver.

Emneansvarlig: Tor J Larsen
Institutt for organisasjon
og ledelse

SIV 6002

Formell kommunikasjon 2

Endrings- og innovasjonsprosesser

Mål med kurset

Kurset gir en teoretisk og praktisk innføring i prosesser relatert til utvikling av informasjonssystemer på individnivå (for ledere) og på organisasjonsnivå (business process reengineering)

Tematisk oversikt

- Informasjonssystemer på individnivå
  - Teknologiløsninger for ledere, adferd og informasjonsbehov
  - Formalisering av informasjonsbehov, datamodellering
  - Realisering av et system
- Informasjonssystemer på organisasjonsnivå
  - Business process reengineering
  - Innovasjonsprosesser
- Sammenhenger mellom organisasjons og individnivå
  - Strategisk planlegging
  - Faser i strategiarbeidet
  - Organisering

Pensum

Reynolds, George W *Information Systems for Managers* St Paul MN West Publishing, 1992

Larsen, Tor J (Red) *Artikkelsamling* Sandvika, BI Forlag 1994

Larsen, Tor J og Jørgensrud, Knut *Datamodellering og relasjonsdatabaser for linjeledere (med eksemplifisering i DataEase for Windows)* 2 utgave Sandvika, BI Forlag 1994

Dataverktøy

For løsning av oppgave skal studentene bruke DataEase for Windows

Gjennomføring

Kurset har en ramme på 27 kontakttimer

Eksamen

Individuell fagoppgave som vurderes til bestått/ikke bestått Fagoppgaven må vurderes til bestått for å få endelig karakter i emneområdet

Eksamenskode: SIV6000.03

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Tor J Larsen

EMNEOMRÅDE: SIV 7200

**MARKEDSFØRINGS-
LEDELSE**

Målet er å gi en forståelse av markedsføringenes betydning i moderne næringsliv og offentlig forvaltning, samtidig som studentene bør beherske de viktigste deler av markedsføringsteorien når det gjelder analyse, planlegging og gjennomføring. Studentene skal være i stand til å analysere en gitt situasjon som en bedrift eller en institusjon kan stå overfor, og kunne gi en konkret anbefaling om aktuelle planer og tiltak både nasjonalt og internasjonalt.

SIV 7201

Markedsføringsledelse 1

Mål med kurset

Kurset skal gi studentene et innblikk i sentrale områder innen markedsføring med vekt på basiskunnskaper og begreper i fagområdet

Tematisk oversikt

- Funksjon, begreper, markedsinndeling
- Markedsplan
- Markedsanalyse
- Prognoser
- Eksterne og interne arbeidsbetingelser
- Beslutningsstøttesystemer i markedsføring
- Forbrukeratferd og økonomisk psykologi
- Markedsrett
- Markedsføring på bedriftsmarkedet
- Markedsføring av tjenester
- Distribusjon
- Strategisk markedsplanlegging

Pensum

Kotler, P *Marketing Management*, 8th ed Englewood Cliffs, N J Prentice Hall 1994

Løchen, T C Markedsføringsloven Lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår av 16 juni 1972 med kommentarer 5 utg Oslo, Tano 1992

Selnes, F og Thjømøe, H M *Oppgavesamling til Markedsføringsledelse II* Asker Singularis 1993

Statistisk Årbok, siste utgave

Dataverktøy

Bruk av beslutningsstøttesystemer inngår som en del av kurset for å bedre forståelsen av komplekse sammenhenger samt å være til hjelp for å bringe tall og økonomi inn i markedsføringen

Nødvendige programmer finnes i MarkUp som ligger fritt tilgjengelig på terminalrommet Modellene er tilpasset Lotus for Windows, Excel for PC og Excel for Macintosh For å kjøre modellene på egen PC må man ha ett av disse regnearkene

Studentassistert undervisning

Gjennomgang og tilbakemelding på innleverte minifagoppgaver gis ved studentassistert veiledning over to timer ved slutten av terminen

Gjennomføring

Kurset gjennomføres som klasseundervisning over 27 timer Det vil til flere av forelesningene bli gitt korte cases fra oppgavesamlingen som studentene forventes å arbeide med til forelesningene

Eksamen

Det vil i løpet av terminen bli gitt to minifagoppgaver Oppgavene vurderes med bestått/ikke bestått Minifagoppgavene begrenser seg til 5 sider Oppgavene kan løses av inntil tre studenter (Hjemmeeksamen over 48 timer gis i slutten av vårterminen Det gis ikke adgang til å gå opp til hjemmeeksamen før fire minifagoppgaver er bestått, to i vinter- og to i vårterminen)

Emnesansvarlig: Hans M. Thjømøe
Institutt for markedsføring
og logistikk

Kontinuasjon

Studenter som får ikke bestått på en minifagoppgave vil få anledning til å levere en ekstra oppgave før hjemmeeksamen

Kursansvarlig

Hans Mathias Thjømøe

Undervisning Vinter -95

Siviløkonomstudiet 1. avdeling

3. klasse

Gjennomføring vinterterminen 1995

SIV 1202 METODE 2 <i>Timer</i> 27 <i>Studentassistert</i> Nei <i>Dataverktøy</i> Ja <i>Terminprøve</i> Nei <i>Eksamen</i> Var 95 Fred Wenstøp Jan Evensmo	SIV 2101 FORETAKS- ØKONOMI 1 <i>Timer</i> 27 <i>Studentassistert</i> Nei <i>Dataverktøy</i> Ja <i>Terminprøve</i> Ja <i>Eksamen</i> Vår 94 Arne Dag Stø	SIV 2302 FINANS 2 <i>Timer</i> 27 <i>Studentassistert</i> Nei <i>Dataverktøy</i> Anbefalt <i>Terminprøve</i> Nei <i>Eksamen</i> 3t flervalg David Smith	SIV 6201 STRATEGI 1 <i>Timer</i> 27 <i>Studentassistert</i> Nei <i>Dataverktøy</i> Nei <i>Terminprøve</i> Ja <i>Eksamen</i> Prosjektoppgave Goran Roos
SIV 7601 OFFENTLIGE RAMMEBETINGELSER <i>Timer</i> 27 <i>Studentassistert</i> Nei <i>Dataverktøy</i> Nei <i>Terminprøve</i> Nei <i>Eksamen</i> 3 t skriftlig Jan Grund			

EKSAMEN
TERMINPRØVER
STUDENTASSISTERT

Tre kurs samt prosjektoppgave

To kurs

Ingen kurs

METODE

Metodeundervisningen gir en innføring i bruk av modeller i økonomisk/administrative problemstillinger. Det tas utgangspunkt i planleggings- og beslutningssituasjoner av kvantitativ natur, der studentene skal bygge matematisk/statistiske modeller av disse, og deretter behandle modellene ved hjelp av dataverktøy. Studentene vil også få innføring i sentrale kvantitative og eksperimentelle tilnærminger. Metodeundervisningen har også som siktemål å gi en innføring i forskningsdesign og hvilke metoder, kvalitative og kvantitative, som må anvendes for å oppnå og begrunne vitenskapelig erkjennelse i økonomisk/administrative problemstillinger.

Emneansvarlig: Jan Evensmo
Institutt for økonomi

SIV 1202**Metode 2****Beslutnings- og simuleringsmodeller****Mål med kurset**

Kursets formål er femdelt

- 1 Å oppøve evnen til effektiv strukturering av kompliserte problemstillinger
- 2 Å bruke metoder for analyse av problemstillinger som involverer kryssende mål og myke verdier
- 3 Å gi en innføring i sentrale stokastiske modeller
- 4 Å presentere simulering som et alternativ til analytiske metoder
- 5 Å bruke programvare til slike formål

Tematisk oversikt

- Beslutningsteori og beslutningsanalyse (12 t)
- Kjøteori og stokastisk simulering/metodikk (9 t)
- Systemdynamikk og deterministisk simulering/metodikk (6 t)

Pensum

Evensmo Jan *Kvantitative metoder – Analyse og simulering av økonomisk/administrative modeller 2* utg Oslo TANO 1991

Gottschalk, Petter og Wenstøp Fred *Kvantitativ beslutningsanalyse for ledere og planleggere Del 2 3* utg Oslo Universitetsforlaget 1988

Dataverktøy

Kurset krever bruk av tre typer dataverktøy

- Eriksson, W J and Hall jr O P *Computer Models for Management Science 3rd ed* Med programdiskett Reading Mass Addison Wesley 1989 (eller tilsvarende)
- Regneark f eks SUPERCALC
- Statistikk program f eks MINITAB
- Pro&Con for IBM (inkludert i Gottschalk og Wenstøp del 2)

Gjennomføring

27 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser

Eksamen

Ikke egen eksamen i dette kurset. Felles evaluering for Metode etter at alle kurs (Metode 1, 2 og 3) er gjennomført. Det gis en fem timers skriftlig eksamen med hjelpemidler bygget på tidligere utlevert materiale. Dessuten gis en fagoppgave i Metodelære som utleveres på slutten av SØ3 Vår med innlevering etter sommeren. Karakteren på denne slås sammen med karakteren fra skriftlig eksamen.

Kursansvarlig

Jan Evensmo og Fred Wenstøp

EMNEOMRÅDE: SIV 2100**ØKONOMISTYRING**

Emneområdet omfatter flere regnskapsfag. Årsregnskapet, internregnskapet og budsjettering er de sentrale emner. Emneområdet har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og sette studentene i stand til å beherske de sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjonsmottakere. Studentene skal få et helhetlig begrepsfundament og en kritisk forståelse for de forutsetninger norsk regnskapsavleggelse bygger på, samt en innføring i grunnleggende regnskapsteori. Studentene skal settes i stand til å spesifisere systemoppbygging og gjennomføre rapportering og analyse av økonomidata rettet mot eksterne brukere. Videre skal studentene med utgangspunkt i kalkyler og driftsregnskap kunne fastsette normer og standarder som er nødvendige for å utarbeide planer og budsjetter og gjennomføre inntekts- og kostnadsanalyser.

Emneansvarlig: Arne Dag Stå
Institutt for økonomi

SIV 2101

Foretaksøkonomi 1

Mål med kurset

Kurset skal gi innsikt i hvordan økonomisk teori kan anvendes i bedrifts økonomisk sammenheng for å tallfeste inntekter og kostnadsforhold som er relevante i økonomiske beslutninger. Hovedvekten legges på å få praktisk trening i å gjennomføre analyser av hele foretakets økonomi, med spesiell vekt på å skjønne de kvantitative sammenhenger mellom strategiske valg, inntekter, kostnader og likviditetsforhold. Spesielt skal studentene få trening i å fatte beslutninger (i grupper) ved hjelp av et bedriftsspill i økonomiledelse.

Tematisk oversikt

- Estimering av etterspørsel. Tallfesting av pris og inntektselastisiteter
- Kostnadsanalyser. Tallfesting av kostnadsstruktur
- Prissetting i teori og praksis
- Praktisk trening i økonomiske beslutninger og bedriftsledelse ved hjelp av bedriftsspill
- Casedrøftinger i foretaksøkonomisk kostnads- og inntektsanalyse
- Resultatbudsjettering og likviditetsbudsjettering i utvalgte case
- Aktivitetsbasert kostnadsregnskap (ABC)

Pensum

McGuigan, J. R. & Moyer, R. C. *Managerial Economics*. 6th ed. N. Y.: West Publishing Company, 1993.

Cooper, R. og Kaplan, R. S. *The Design of Cost Management System*. Englewood Cliffs, N. Y.: Prentice Hall, 1991.

Stå, A. D. *Økonomisk bedriftsledelse*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag, 1992. + utvalgte artikler og case etter faglærers anvisning.

Dataverktøy

Studentene må beherske følgende dataverktøy som vil bli brukt i kurset:

- 1) En statistisk programpakke til å gjennomføre regresjonsberegninger (for eksempel MINITAB eller SAS)
- 2) Et regneark eller modellspråket IFPS til å lage budsjetter og gjennomføre analyser og beregninger i bedriftsspillet

Gjennomføring

27 timer forelesning/øving

Innlevering av gruppebesvarelser (tre til åtte studenter sammen) i fem omganger i bedriftsspillet

Eksamen

Felles eksamen med kurset i Foretaksøkonomi 2 etter vårterminen

Kursansvarlig

Arne Dag Stå

FINANS

Emneområdet skal gi en bred innføring i, og grunnleggende forståelse av, fagområdet finans basert på moderne finansteori. Det vil bli lagt spesiell vekt på analyse av bedrifters finansielle strategi, samt investerings-, kapitalstruktur- og dividendebeslutninger.

SIV 2302

Finans 2

Mål med kurset

Det vil bli lagt spesiell vekt på analyse av bedrifters finansielle strategi, kapitalstruktur- og dividendebeslutninger

Tematisk oversikt

- Markedseffisiens
- Kapitalstrukturbeslutninger
- Dividendebeslutninger
- Opsjonsprising
- Leasing

Pensum

Brealey, R A og Myers, S C Principles of Corporate Finance, 4th ed New York, N Y, McGraw-Hill 1991, Del IV VII

Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene

Anbefalt tilleggslitteratur

D Ambrosio, C A og Hodges, S D Study Guide to Accompany Brealey/Myers Principles of Corporate Finance, 4th ed , New York, N Y, McGraw Hill 1991
Eksamensoppgavesamling med løsningsforlag i finans Bærum BI Forlag 1990

Dataverktøy

Studentene anbefales å bruke dataverktøy i kurset etter nærmere avtale med foreleser

Gjennomføring

27 timer forelesning Oppgaver integreres i forelesningene som illustrasjoner på teorianvendelse

Eksamen

Tre timers flervalgseksamen for hele emneområdet etter vinterterminen
Hjelpemidler Rentetabeller (utdeles ved eksamen) og kalkulator er tillatte hjelpemidler Dataverktøy kan ikke brukes ved eksamen

Eksamenskode: SIV 2300.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

David Smith

EMNEOMRÅDE: SIV 6200

STRATEGI

Emneområdet skal gi en bred innføring og en grunnleggende innsikt i fagområdet strategi. Spesiell vekt legges på den strategiske analyse av foretaket og foretakets omgivelser, strategisk beslutningstaking samt strategiske prosesser. Studentene vil gjøres kjent med teknikker, verktøy og datakilder for den strategiske analysen. Videre skal emneområdet gjennom et spill vise hvorledes resultatene fra en strategisk analyse kan anvendes i strategisk beslutningstaking og iverksettelse av strategier vil settes i sammenheng under behandlingen av strategiske prosesser. Prosesser knyttet til samarbeidsstrategier og strategisk endring i foretaket vil vektlegges.

SIV 6201

Strategi 1

Strategisk analyse: Foretak og omgivelser

Mål for kurset

Kurset skal gi en bred innføring og en grunnleggende innsikt i den strategiske analyse av foretaket og foretakets omgivelser

Tematisk oversikt

Introduksjon

- Strategi i et historisk perspektiv
- Konseptet strategi

Analyse

- Analysens rolle
- Eksternanalyse
  - 1 Bransjeanalyse
  - 2 Segmentanalyse
  - 3 Konkurrentanalyse
- Internanalyse
  - 1 Ressursanalyse
  - 2 Kompetanseanalyse

Konkurransefortrinn

- Struktur og kilder
- Kostnadsfortrinn
- Differensieringsfortrinn

Strategiformulering

- Bransjeklassifisering
- Nye bransjer
- Modne bransjer
- Globale strategier

Bedriftsstrategi

- Diversifisering
- Kostnadsledelse
- Strategisk intent

Nye perspektiver på strategi

Pensum

Yip G *Global strategi* Dublin Green Vally University Press 1994

Roos G, von Krogh G og Roos, J *Strategi 2* opplag, Dublin Green Vally University Press 1994

Dataverktøy

Benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Kurset baseres på 27 timer forelesninger og casediskusjoner samt et prosjekt arbeid med innlevering. Prosjektarbeidet gjøres i grupper på inntil tre studenter parallelt med undervisningen. Prosjektarbeidet består i å foreslå en passende strategi for en gitt bedrift fra et antall alternativer med bakgrunn i relevant analyse. Detaljerte anvisninger om formål, format, veiledning og presentasjon av prosjektet vil bli gitt når kurset starter.

Emneansvarlig: Tore Ombolt
Institutt for strategi, historie
og språk

Eksamen

Prosjektarbeid, individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Evalueres med tall karakter

Eksamenskode: SIV 6200.01

Kontinuasjon

Ved neste gjennomføring av kurset

Kursansvarlig

Goran Roos

SIV 7601

Offentlige rammebetingelser

EMNEOMRÅDE: SIV 7600

ORGANISASJON OG LEDELSE IV

Målet med emneområdet er å gi studentene oversikt over og innsikt i de vesentlige temaene innen faget og derved forståelse av hvordan organisasjoner fungerer

Organisasjon og ledelse er et basisområde i enhver økonomisk-administrativ utdanning. Faget gir ikke enkle svar, men setter problemstillinger i perspektiv før løsninger genereres

Organisasjoner møter vi hver dag gjennom hele livet, som offentlige enheter og private service- eller vareproduserende bedrifter. Enhver organisert menneskelig aktivitet er opphavet til to fundamentale og motstridende behov. Ett behov for å fordele arbeidet mellom flere aktiviteter og personer, og ett behov for å koordinere arbeidsoppgavene

Samtidig er slike organisasjoner underlagt krav til effektivitet. Hvordan basiselementene arbeidsdeling og samordning håndteres i en organisasjon er av vesentlig betydning for hvor effektivt den kan fungere

For å oppfylle målet med emneområdet vil det i tillegg til en introduksjon i selve faget gis undervisning i organisasjonspsykologi, organisasjonsdesign og offentlige organisasjoners funksjon og forhold til næringslivets rammebetingelser

Mål med kurset

Kurset skal gi studentene en oversikt over den offentlige sektors rolle i det norske samfunn. Kurset vil belyse forholdet mellom det offentlige og næringslivet, gi en oversikt over forholdet mellom stat og kommune og drøfte hvordan den norske velferdsstat er bygget opp

Tematisk oversikt

- Samfunn, politikk og økonomi
- Statsapparatets organisering og virkemåte
- Kommunalpolitikk
- Velferdspolitik
- Privat næringsvirksomhet og offentlige rammebetingelser
- Organisasjonssamfunnet
- Det internasjonale samfunn

Pensum

Østerud, Ø. *Statsvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget 1991 (Kapittel 25–26 er ikke pensum)

NOU 1989/5 *En bedre organisert stat*. Kapittel 1–5

Grund, J. *Offentlig sektor: styring og effektivisering* (kompendium)

Anbefalt litteratur

Fevolden, T., Sørensen, R. og Hagen, T. *Kommunal organisering* 3. utg. Oslo: TANO 1994. Kap. 1–6

Christensen, T. og Egeberg, M. (red.) *Forvaltningskunnskap. Forvaltningen i samfunnet* 2. utg. Oslo: TANO 1994. Kap. 3 og 6

NOU 1989/5 *En bedre organisert stat*. Kap. 6–9

Utdelte artikler

Dataverktøy

Dataverktøy brukes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger og caseoppgaver

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler: Ingen

Eksamenkode: SIV 7600.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

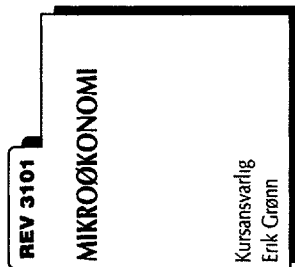
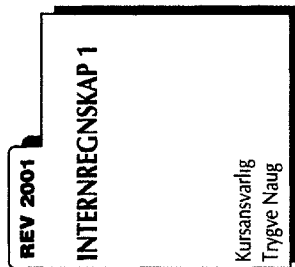
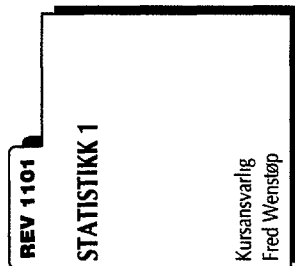
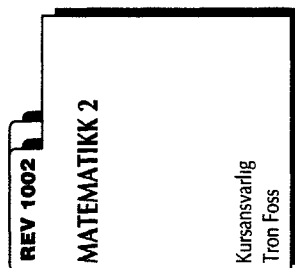
Jan Grund

Emneansvarlig: Øyvind Revang
Institutt for organisasjon
og ledelse

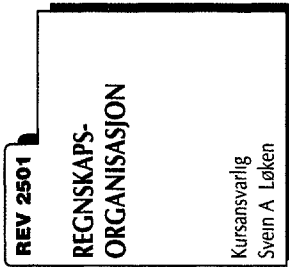
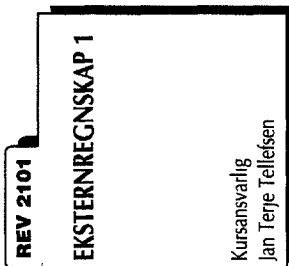
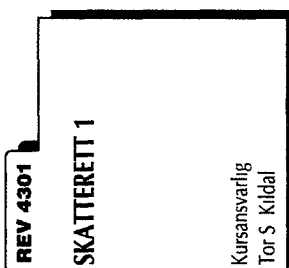
Studieoversikt

Revisorstudiet • Vinterterminen

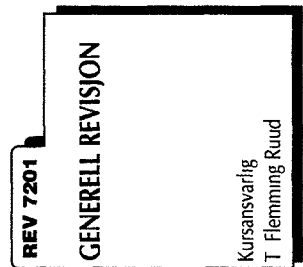
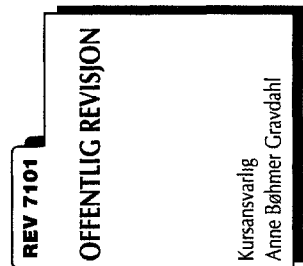
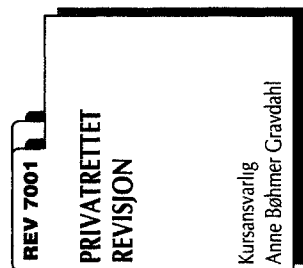
1. klasse

2. klasse

3. klasse

Faglig ramme

MÅL

Revisorstudiet er en treårig økonomisk-administrativ utdanning som skal gi studentene den nødvendige teoretiske bakgrunn for å utføre en registrert revisors oppgaver av regnskaps- og revisjonsmessig art i den offentlige sektor og i norsk næringsliv. Studiet skal gi innsikt i grunnleggende økonomiske, sosiale, kulturelle og politiske prosesser gjennom fagområder som bedriftsøkonomisk- og samfunnsøkonomisk analyse, jus, informasjonssystemer og offentlig administrasjon, med spesiell fordypning i revisjonsfagene skatterett, rettslære og revisjon.

FAGOVERSIKT

Fagområdene i studiet består av ett eller flere emneområder som igjen er inndelt i ett eller flere kurs. (Se neste side for vektning av kurs.)

FAGOMRÅDER	EMNEOMRÅDER	KURS	VT.	TIMER
REDSKAPS- OG METODEFAG	*Matematikk	2	2	54
	*Statistikk	2	2	54
REGNSKAP, ØKONOMI- STYRING OG REVISJON	*Internregnskap	2	4	63
	*Eksternregnskap	2	4	81
	*Investering og finansiering	1	2	45
	*Offentlig regnskap	1	2	36
	*Regnskapsinfo systemer	1	2	36
	*Regnskapsorganisasjon	1	2	36
	*Revisjon av IT-systemer	1	2	36
	*Innføring i revisjon	1	2	36
	*Privat revisjon	2	5	69
	* Offentlig revisjon	2	2	51
	* Generell revisjon	2	5	69
SAMFUNNSØKONOMI	*Mikroøkonomi	1	2	36
	*Makroøkonomi	1	2	36
	*Offentlig økonomi	1	2	36
	*Stats- og kommunal administrasjon	1	4	54
JURIDISKE FAG	*Rettslære	1	6	140
	*Skatterett	2	6	117
SPRÅK	*Engelsk	1	2	48
SEMINAROPPGAVE		—	2	—
SUM:		28	62	1133

EMNEOMRÅDE

Et emneområde består av ett eller flere nært beslektede kurs innenfor et fagområde. Emneområdet Matematikk består f.eks. av to kurs og emneområdene Mikroøkonomi og Stats- og kommunaladministrasjon av ett kurs hver. I eksamenssammenheng betyr "emneområde" en del av studiet som skal rapporteres med en samlet karakter. I Matematikk med to kurs blir det altså gitt en endelig karakter. Et kurs er minste undervisningsenhet i studiet og gjennomføres over en termin.

KURS OG VEKTING

med 10 uker. Timetallet pr. kurs i revisorstudiet vil variere noe. Vekttall benyttes for dette studiet, og ikke poeng som i siviløkonomstudiet. Av oversikten over fremgår det at antall timer pr. vekttall varierer. Vekttallene er her uttrykk delvis for kursets omfang og delvis for den relative vekt kurset og emneområdet gis i forholdet til studiet totalt. Revisorstudiet er regulert av en nasjonal rammeplan som Handelshøyskolen BI har liten mulighet til å fravike. Det er derfor vurdert som mest hensiktsmessig å beholde vekttall.

Revisorstudiet ble lagt om til terminordning med tre terminer pr. år samtidig med siviløkonomstudiet fra Høst -92.

EKSAMEN

Oppmeldning til eksamen skjer skriftlig på eget skjema som i god tid blir tilsendt hver enkelt student pr. post, sammen med et oversendelsesbrev som angir nærmere detaljer om påmeldingsfrist, eksamenstidspunkt etc. Oppmeldingsskjemaet skal leveres til Eksamenskontoret innenfor en angitt periode.

Klage på sensur må være skriftlig og begrunnet, og sendes til eksamenskontoret senest innen 2 - to - uker fra tidspunktet for offentliggjørelse av sensuren i vedkommende kurs.

KONTINUASJONER

Kontinuasjonsordningen for revisorstudiet er som hovedregel at kontinuasjon skjer ved neste ordinære gjennomføring av kurset, hvilket betyr at hver eksamen normalt gjennomføres en gang pr. år. Høyskolekontoret og instituttene overvåker eksamensresultatene nøye, og vurderer fortløpende behovet for eventuelle ekstraordinære kontinuasjoner.

Det arrangeres ekstraordinær kontinuasjon i fag hvor et tilstrekkelig antall kandidater melder seg på og tilfredsstiller følgende krav:

- a) har oppnådd karakteren 3,50 eller dårligere
- b) har levert gyldig sykemelding eller
- c) har hatt dødsfall i nær familie

For revisorstudiet regnes 8 (åtte) kandidater som et tilstrekkelig antall. Dersom det er registrert et tilstrekkelig antall for avholdelse av kontinuasjonseksamen, åpnes den også for alle som ønsker å forbedre karakteren i vedkommende eksamen.

Den ekstraordinære kontinuasjonen gjennomføres evt. i august/september, rett før oppstart av påfølgende studieår, men kan ikke være første eksamensforsøk i kurset.

Fra og med Høst-92 er alle 2 og 3 gangs eksamensforsøk belagt med avgift på kr. 315,- pr. vekttall, dog slik at det maksimalt skal betales for fire vekttall, selv om eksamen eventuelt har et omfang på mer enn dette. Første eksamensforsøk er imidlertid inkludert i studieavgiften.

SEMINAROPPGAVE

Seminaroppgaven er en obligatorisk innlevering som omfatter 2 vekttall. Formålet med oppgaven er å gi studentene trening i å planlegge, gjennomføre og presentere et arbeid hentet enten fra ett av de fagområder som inngår i studiet, eller fra tverrfaglige emner der problemer belyses fra ulike synsvinkler.

TERMINPRØVER

Oppgaven kan utføres av en enkelt student eller av en gruppe på to studenter. Det er mest hensiktsmessig å arbeide med oppgaven våren og sommeren før 3. klasse. BI vil på det sterkeste anbefale at studentene prioriterer arbeidet med seminaroppgaven. Oppgaven er nærmere beskrevet senere i denne katalogen (se under vårtermin for 2. klasse i revisorstudiet).

I tillegg til avsluttende eksamener kan det bli aktuelt å gi terminprøver ved slutten av en termin i kurs som ikke har eksamen. Disse prøvene blir gitt i klassesammenheng og skal være en test på progresjon og kunnskapsinnlæring for studentene og en veiledning for kursansvarlige.

1. klasse

Gjennomføring vinterterminen 1995

REV 1002	REV 1101	REV 2001	REV 3101
MATEMATIKK 2	STATISTIKK 1	INTERNREGNSKAP 1	MIKROØKONOMI
Timer 27	Timer 27	Timer 36	Timer 36
Dataverktøy Nei	Dataverktøy MINITAB og Statark	Dataverktøy Anbefalt	Dataverktøy Nei
Terminprøve Nei	Terminprøve Nei	Terminprøve Nei	Terminprøve Nei
Eksamen 5 t skriftlig	Eksamen Vår 95	Eksamen Vår 95	Eksamen 5 t skriftlig
Tron Foss	Fred Wenstøp	Trygve Naug	Erik Grønn

EKSAMEN

DATAVERKTØY

TERMINPRØVER

To kurs

To kurs

Ingen

MATEMATIKK

Økonomi som vitenskap baserer seg i betydelig grad på matematikk. Matematiske modeller står sentralt i fag som bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi, finans, statistikk, metode o.a. Et godt grunnlag i matematikk er en forutsetning for å få innsikt i sentrale økonomiske problemstillinger og for å lese moderne økonomisk litteratur

REV 1002

Matematikk 2

Funksjoner av flere variabler, integrasjon og summer

Mål med kurset

Se emneområde

Tematisk oversikt

- Sydsæter Kapittel 7 Funksjoner av flere variable 7 1-7 3, 7 5, 7 7, 7 10
- Kapittel 8 Implisitt gitte funksjoner 8 1
- Kapittel 9 Maksimums og minimumsproblemer for funksjoner av flere variable 9 1 9 7
- Kapittel 10 Integrasjon 10 1 10 4
- Appendiks A Summer A.1, A 2
- Kapittel 11 Rekkes 11 5

Pensum

Sydsæter, K *Matematisk analyse* Bind I, 6 utgave Oslo Universitetsforlaget 1994

Bjørnstad, H & Evensmo, J & Foss, T *Oppgavesamling med løsningsforslag i matematikk for revisorstudiet* Sandvika Handelshøyskolen BI, 1994

Dataverktøy

Benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen for hele emneområdet

Hjelpemidler Alle hjelpemidler tillatt

Eksamenskode: REV 1000.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Tron Foss

STATISTIKK

Emneområdet Statistikk skal gi et grunnlag for å forstå og modellere usikkerhet i økonomisk administrative modeller. Hensikten er å lære et analyseverktøy rettet mot å ta beslutninger under usikkerhet. I statistisk terminologi leder dette til konsentrasjon om følgende delmål:

- Å oppnå forståelse av sentrale begreper som sannsynlighet, uavhengighet og tilfeldig variasjon
- Øvelse i bruk av statistisk inferens slik at studenten kan utføre enklere statistiske analyser
- Oppøve evnen til å identifisere statistiske aspekter i konkrete problemstillinger

Emneansvarlig: Fred Wenstøp
Institutt for økonomi

REV 1101

Statistikk 1

Statistisk metode

Mål med kurset

Kurset skal gi en innføring i sannsynlighetsregning og i statistisk inferens basert på ikke parametriske metoder. Bruk av dataverktøy er integrert og obligatorisk

Tematisk oversikt

- Innføring i dataverktøy
- Del 1 Metode
- Beskrivelse av en stikkprøve
- Å generalisere fra stikkprøver
- Statistisk metode
- Håndtering av store stikkprøver
- Sannsynlighetsregning
- Hypoteseprøving
- Sammenlikning av to medianer
- Del 2 Inferens Gjennomsnitt og andeler
- Gjennomsnitt og andeler
- Normalfordelingen

Pensum

Wenstøp, F. *Statistikk og dataanalyse* 3. utg. Oslo: Tano 1991

Anbefalt tilleggslitteratur

Wenstøp, F. *Statistikk og Dataanalyse*, Arbeidshefte med programvare 4. utg. Oslo: Tano 1993

Eksamensoppgavesamling

Dataverktøy

Statark Integrert i litteraturen

MINITAB Reference Manual University Park, Penn. The Pennsylvania State University, Statistics Department eller manual for tilsvarende programpakke MINITAB MINI MANUAL, MINITAB Statistical Software, MINITAB INC 1992

Gjennomføring

27 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser

Eksamen

Ikke egen eksamen i dette kurset. Felles eksamen for Statistikkursene etter at begge kurs er gjennomført i vårterminen

Kursansvarlig

Fred Wenstøp

INTERNREGNSKAP

I Bedriftsøkonomi – Internregnskap er målet å utvikle økonomiske styringssystemer for en bedrift med hovedvekt på styring av driftsinntekter, driftskostnader og betalingsmidler. Med utgangspunkt i kostnads- og inntektsregning, kalkyler og driftsregnskap gjennomgås lønnsomhetsanalyser, resultatberegninger og prissetting. På grunnlag av kalkyler fastsettes normer og standarder som er nødvendige for utarbeidelsen av planer og budsjetter og for gjennomføringen av inntekts- og kostnadskontroll.

Emneansvarlig Trygve Naug
Institutt for økonomi

REV 2001

Bedriftsøkonomi - Internregnskap 1

Mål med kurset

Bedriftsøkonomi - Internregnskap 1 har som mål å gi en grundig orientering om de viktigste teorier og praktiske former for kalkulasjon og driftsregnskap.

Tematisk oversikt

- Innledning Bedriftsøkonomien som fagområde
- Kostnadsteori Kostnadsbegreper og kostnadsforløp
- Lagermodeller Optimalisering av lager ved innkjøp og ved serieproduksjon
  - Inntektsteori Etterspørselsfunksjoner Elastisiteter
  - Bedriftens tilpasning
- Prisfast tilpasning Kostnader og inntekter - nullpunkt og vinningsoptimum
- Prisvariabel tilpasning Monopol Prisdiskriminering
- Prisledelse Praktiske begrensninger i pristeorien
- Praktiske tillempninger av pristeorien
- Salgsinnsatsanalyser Optimalisering av salgsinnsats Avstemming av forskjellige virkemidler
- Beslutninger under usikkerhet
- Kalkulasjon og driftsregnskap Verdikretsløpet i bedriften
  - Produktkalkulasjon Tilvirkningskost og selvkost Tilvirkningsmerkost og salgsmerkost Sammenhengen mellom kalkulasjon og driftsregnskap
  - Driftsregnskapet etter selvkostmetoden og bidragsmetoden Sammenligning av resultatene
- Normalkalkulasjon Sammenhengen mellom driftsregnskap og kalkulasjon ved bruk av normalsatser Analyse av dekningsdifferansene Forbruksavvik og beskjefligelsesavvik
- Standardregnskapet Materialregnskapet Lønnsregnskapet Regnskapet for indirekte kostnader Resultatregnskapet Avviksanalyse
- Aktivitetsbasert regnskap (ABC)
- Standard kontoplaner
- Sammenheng mellom finansregnskap og driftsregnskap Monisme og dualisme

Pensum

Boye, K. *Kostnads og inntektsanalyse* 6. utg. Oslo: Tano 1993
 Naug, T. og Stå A. D. *Internregnskap – Økonomistyring* 1 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993
 Naug, T. og Stå A. D. *Kostnads- og inntektsanalyse – Økonomistyring* 2 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

Anbefalt tilleggslitteratur

Naug, T. og Stå A. D. *Løsningsforslag til Økonomistyring* Oslo: Universitetsforlaget 1993

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i forelesningene i dette kurset. Regneark kan imidlertid brukes i studentenes arbeid med kalkyler, driftsregnskap og budsjetter.

Gjennomføring

36 timer forelesninger og diskusjoner i klassen

Eksamen

Ingen eksamen i dette kurset Endelig eksamen i emneområdet etter vår terminen

Kursansvarlig

Trygve Naug

MIKROØKONOMI

Emneområdet mikroøkonomi omfatter for revisorstudentene bare innføringskurset i mikroøkonomi, REV 3101. Ved videregående studier suppleres gjerne et slikt innføringskurs med kurs i konkurranseformer og markedsstruktur og med kurs i usikkerhet og spillteori.

REV 3101

Mikroøkonomi

Mål med kurset

Kursets mål er å trene studentene i systematisk analyse av generelle problemer for bedrifter og konsumenter. Gjennom en bedre forståelse av samspillet mellom tilbud og etterspørsel i markedet gis innsikt i hvordan priser og omsatte mengder bestemmes. Studiet av mikroøkonomisk teori skal utvikle evnen til økonomisk analyse og medvirke til å utdype forståelsen av bedriftsøkonomiske fagområder.

Tematisk oversikt

- Tilbud og etterspørsel
- Konsumentteori
- Produksjonsteori
- Fullkommen konkurranse
- Monopol
- Oligopol

Pensum

Frank, Robert H. *Microeconomics and Behavior* NY McGraw Hill 1991
Utvalgte deler

Anbefalt øvelseshefte Grønn, E. *Mikroøkonomi Formler og oppgaver* 2. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

36 timer forelesninger

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Eksamenskode: REV 3100.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Erik Grønn

Undervisning Vinter -95

Revisorstudiet

2. klasse

Gjennomføring vinterterminen 1995

REV 4301	REV 2101	REV 2501
SKATTERETT 1	EKSTERNREGNSKAP 1	REGNSKAPS- ORGANISASJON
<i>Timer</i> 88	<i>Timer</i> 36	<i>Timer</i> 36
<i>Dataverktøy</i> Nei	<i>Dataverktøy</i> Piccolo	<i>Dataverktøy</i> Ja
<i>Terminprøve</i> Nei	<i>Terminprøve</i> Nei	<i>Terminprøve</i> Nei
<i>Eksamen</i> Vår 95	<i>Eksamen</i> Vår 95	<i>Eksamen</i> Vår 95
Tor S Kildal	Jan Terje Tellefsen	Svein A Løken

EKSAMEN
DATAVERKTØY
TERMINPRØVER

Ingen
To kurs
Ingen

SKATTERETT

Emneområdet skal gi detaljerte kunnskaper om person- og bedriftsbeskatningen, samt god innsikt i merverdi- og investeringsavgiftssystemet og arveavgiftsreglene. Dessuten skal kurset gi en oversikt over skattebetalingsordningen, ligningsforvaltningen og internasjonal skatterett. Emneområdet skal føre frem til Revisoreksamen i skatterett og gi grunnlag for å arbeide som skatterådgivere for personer, næringsdrivende og aksjeselskaper

REV 4301

Skatterett 1

Mål for kurset

Se for emneområdet

Tematisk oversikt

- Innføring i skattesystemet
- Personbeskatningen
- Gjennomgang av bedriftens skatteregnskap
- Personinntekt i virksomhet
- Skattlegging av aksjeselskaper og aksjonærer
- Skattlegging av ansvarlige selskaper og kommandittselskaper
- Merverdi og investeringsavgift
- Arveavgift
- Skattebetalingsordningen og ligningsforvaltningen

Pensum

Magnus, P og Nilsen, S T *Nøkkelen til årets selvangivelse*, (siste utgave) Oslo Norsk Skattebetalerforening
 Skaar, A Aa *Bedriftsskatterett* 4 utg Oslo AdNotam Gyldendal 1994
 Brudvik, A, *Skatterett for næringsdrivende* (siste utgave) Oslo Bedriftsøkonomens Forlag
 Gjems Onstad, O og Kildal, T S *Merverdiavgift for næringsdrivende* Oslo AdNotam Gyldendal 1994
 Gjems Onstad, O og Kildal, T S *Merverdiavgift for næringsdrivende Spørsmål og svar* Oslo AdNotam Gyldendal 1994
 Gjems Onstad, O (red), *Skattelovsamlingen*, (siste utgave) Oslo AdNotam Gyldendal
 Studentene anbefales dessuten å benytte LigningsABC, siste utgave, som oppslagsverk under studiet
 Det tas forbehold om endringer/og eller tillegg til pensum Informasjon vil bli gitt ved studiestart

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

88 timer forelesninger

Eksamen

Revisoreksamen i skatterett, skriftlig over seks timer i siste halvdel av vårterminen, etter at Skatterett 2 er gjennomført

Kursansvarlig

Tor S Kildal

Emneansvarlig:

Tor S Kildal

Institutt for økonomi

EKSTERNREGNSKAP

Emneområdet skal gi studentene en grundig innføring i eksternregnskap. I tillegg dekkes regnskapsanalyse og konsernregnskap. Emneområdet bygger opp til faget privatrettet revisjon

REV 2101

Eksternregnskap 1

Mål med kurset

Kurset bygger videre på kunnskaper ervervet under forkurs i bokføring evt tilsvarende kunnskaper. Studentene skal gis en grundig innføring i avslutning av regnskaper og oppsett av regnskaper med resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. De skal lære å beherske enklere problemstillinger innenfor god regnskapsskikk samt å kunne føre alle normale forretningstransaksjoner. Studentene skal også lære å benytte regnskapsinformasjonene til analyseformål. Videre er innføring i enklere deler av konsernregnskap en del av kurset.

Tematisk oversikt

- Formålet med årsoppgjøret, interessegrupper
- Grunnleggende regnskapsprinsipper
- De enkelte regnskapsposter
- God regnskapsskikk
- Regnskapsanalyse
- Konsernregnskap

Pensum

NSRF *Revisors Håndbok* Oslo NSRF 1994

Tellefsen, J. T. *Årsregnskapet*, 5. utgave Oslo Universitetsforlaget 1993

Bettmo, H. & al. *Konsernregnskap 3. rev. utg.* Oslo Ad Notam Gyldendal 1994

Materiale som utdeles på forelesningene ansees også som pensum

Dataverktøy

Programmet Piccolo kan benyttes til caseløsninger

Gjennomføring

36 timer forelesninger og oppgavegjennomgang. Oppgaveløsning fra studentenes side er en viktig del av kurset.

Eksamen

Det er ikke eksamen i kurset i vinterterminen.

Samlet eksamen for emneområdet etter vårterminen.

Kursansvarlig

Jan T. Tellefsen

Emneansvarlig

Jan T. Tellefsen

Institutt for økonomi

**ORGANISERING OG
REVISJON AV REGN-
SKAPSSYSTEMER**

I en økonomiavdeling må man ta stilling til hvordan bokføringssystemet skal utformes og sikres. Dette betyr å velge hvilke økonomiske hendelser som skal registreres når, hvor, hvordan og av hvem. Man må bestemme hvor lenge transaksjoner skal oppbevares, hvordan de skal lagres, hvordan økonomidata skal presenteres, og hvordan kvaliteten i den økonomiske informasjonen skal holdes på et ønsket nivå

Emneområdet skal gi studentene en innføring i de formelle krav til regnskapssystemer i henhold til lover og forskrifter samt ulike typer regnskapsorganisasjon og intern kontroll

REV 2501

Regnskapsorganisasjon

Mål med kurset

Gi en innføring i intern kontroll i bedriftsstyringen generelt og regnskaps/økonomistyringssiden spesielt. Sette dette i sammenheng med lovmessige krav og praktisk anvendelse i konkrete systemer og organisasjoner

Tematisk oversikt

- Formelle krav til regnskapssystemet, regnskapspliktens omfang, innhold, krav til dokumentasjon m m
- Intern kontroll, innføring i kontrollorientert styringsteori
- Regnskapssystemer og organisering av økonomistyringen, moderne systemer for regnskapsføring med ulike forsystemer. Lovmessige krav til regnskapssystemer. Intern kontroll i regnskapsstyringen
- Case i mindre regnskapssystem og intern kontroll rundt og i bokføringen. Fullstendighet, nøyaktighet og pålitelighet

Pensum

Løken, K. *Kontroll* 4. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag AS 1993. Kap 1,2,3,4,5,6 og 7. Appendix

Watne, D A og Turney P B B. *Auditing EDP Systems* 2nd ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 1990. Chap 4, 5 and 9

Relevante lover og forskrifter

I tillegg materiale utdelt på forelesningene å anse som pensum

Dataverktøy

Ved løsning av caset vil det bli benyttet pc baserte systemer

Gjennomføring

36 timer forelesninger og gjennomgang av case. Caset har til hensikt å gi studentene innsikt i hvordan regnskapsføring på PC fungerer, og å sette dem i stand til å vurdere slike systemer i forhold til norsk regnskapslovgivning og internkontrollen i og rundt regnskapssystemet

Eksamen

Fagoppgave som er felles for Regnskapsorganisasjon og Revisjon av IT systemer i vårterminen. Fagoppgaven vil bli utlevert i begynnelsen av vårterminen, og kan løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter

Kursansvarlig

Svein A. Løken

Undervisning Vinter -95

Revisorstudiet

3. klasse

Gjennomføring vinterterminen 1995

REV 7001	REV 7101	REV 7201
PRIVATRETTET REVISJON	OFFENTLIG REVISJON	GENERELL REVISJON
Timer 59	Timer 28	Timer 60
Dataverktøy Nei	Dataverktøy Nei	Dataverktøy Nei
Terminprøve Nei	Terminprøve Nei	Terminprøve Nei
Eksamen Vår 95	Eksamen Vår 95	Eksamen Vår 95
Anne Bøhmer Gravidahl	Anne Bøhmer Gravidahl	T Flemming Ruud

EKSAMEN

DATAVERKTØY

TERMINPRØVER

Ingen

Ingen

Ingen

PRIVATRETTET REVISJON

Emneområdet sammen med emneområdene REV 7100 og REV 7200 skal gi studentene en innføring i den eksterne revisors stilling og funksjon i samfunnet og kunnskap om revisjonens formål, de lover og regler som gjelder for revisors arbeid og de krav som stilles til revisor. Studentene skal også gis kunnskap om den informasjon og de finansielle data revisor skal granske og om de metoder revisor benytter i dette arbeidet. I tillegg dekkes de offentlige revisjonsinstansenes rammebetingelser og virksomhet.

Emneansvarlig
Anne Bøhmer Gravidahl
Institutt for økonomi

REV 7001**Privatrettet revisjon****Mål med kurset**

Kurset skal forberede studentene for revisoreksamen i privatrettet revisjon, som omfatter prøve i årsavslutning og oppstilling av årsoppgjøret i bedrifter som følger reglene i regnskapsloven og aksjelovens regnskapskapittel

Tematisk oversikt

- Regnskapsavslutning/årsoppgjør i henhold til regnskapslovens og aksjelovens bestemmelser
- Regnskapsstandarder fra Norges Statsautoriserte Revisorers Forening og Norsk RegnskapsStiftelse

Pensum

Revisors Håndbok, siste utg, Oslo NSRS

Huneide, J E et al *Årsoppgjøret i teori og praksis 1994* Oslo Økad Forlag 1994

Gulden, B P *Oppgavesamling i revisjonsfag 2* utg Oslo Bedriftsøkonomens Forlag 1993

Gravdahl, A B et al *Årsoppgjøret i teori og praksis Oppgavesamling med løsningsforslag* Rasta Økad Forlag 1994

Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Undervisningen baseres på 59 t forelesninger og diskusjoner i klassen. Det tas sikte på at grupper av studenter leverer inn oppgaver som blir kommentert og karaktersatt

Eksamen

Det er ikke eksamen i kurset i vinterterminen. Kurset fortsetter i vårterminen og avsluttes med offentlig eksamen i privatrettet og generell revisjon i mai

Kursansvarlig

Anne Bøhmer Gravidahl

OFFENTLIG REVISJON

Emneområdet skal sammen med emneområdene REV 7000 og REV 7200 gi studentene en innføring i den eksterne revisors stilling og funksjon i samfunnet og kunnskap om revisjonens formål, de lover og regler som gjelder for revisors arbeid og de krav som stilles til revisor. Studentene skal også gis kunnskap om den informasjon og de finansielle data revisor skal granske og om de metoder revisor benytter i dette arbeidet. I tillegg dekkes de offentlige revisjonsinstitusjonenes rammebetingelser og virksomhet.

Emneansvarlig
Anne Bøhmer Grasdahl
Institutt for økonomi

REV 7101

Offentlig revisjon

Mål med kurset

Kurset skal forberede studentene for revisoreksamen i offentligrettet revisjon som består av prøver vedrørende kommune, fylkes og riksrevisjonens virksomhet.

Tematisk oversikt

- Offentlig revisjon (Riksrevisjonen, kommune og fylkesrevisjon)

Pensum

Gulden, B P *Oppgavesamling i revisjonsfag 2* utg Oslo Bedriftsøkonomens Forlag 1993

Håndbok for kommunal og fylkeskommunal revisjon (emnehefter 1 4 6,12 og tilleggshäfte Aktuelle bestemmelser) 2 utg Oslo Kommuneforlaget 1993

Kommunal revisjonsmetodikk, Oslo Norges Kommunerevisorforbund 1994

Kommunal revisjonsmetodikk Reell Forvaltningsrevisjon Oslo Norges Kommunerevisorforbund 1995

Forskrifter for kommunale og fylkeskommunale budsjetter og regnskaper av 27 10 93

Riksrevisjonens revisjonsveiledning

Del A Generell del

Del B Konstitusjonell revisjon

Del D Forvaltningsrevisjon

Lov om statens revisjonsvesen (1918)

Stortingsforhandlingene Dokument nr 1 (siste år)

Stortingsforhandlingene Dokument nr 2 (siste år)

Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Undervisningen baseres på 28 t forelesninger og diskusjoner i klassen

Eksamen

Det er ikke eksamen i kurset i vinterterminen. Kurset fortsetter i vårterminen og avsluttes med offentlig revisoreksamen i mai.

Kursansvarlig

Anne Bøhmer Grasdahl

GENERELL REVISJON

Emneområdet skal sammen med emneområdene REV 7000 og REV 7100 gi studentene en innføring i den eksterne revisors stilling og funksjon i samfunnet og kunnskap om revisjonens formål, de lover og regler som gjelder for revisors arbeid og de krav som stilles til revisor. Studentene skal også gis kunnskap om den informasjon og de finansielle data revisor skal granske og om de metoder revisor benytter i dette arbeidet. I tillegg dekkes de offentlige revisjonsinstansenes rammebetingelser og virksomhet

Emneansvarlig
Anne Bøhmer Gravdahl
Institutt for økonomi

REV 7201

Generell revisjon

Mål med kurset

Kurset skal forberede studentene for revisoreksamen i generell revisjon, som består av prøver i revisjonsmetodikk og revisors rammebetingelser.

Tematisk oversikt

- Revisoryrket og revisors rammebetingelser
- Revisjonens formål og fasene i revisjonsarbeidet
- Planlegging og utførelse av revisjonsoppdrag

Pensum

Gulden, B P *Den Eksterne Revisor*, 2. utg., Oslo: Universitetsforlaget 1991.

Lillestøl, J *Statistiske metoder i revisjon*, Kap. 1, 2, 3.1 og 3.2. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1987

Revisjonsmetodikk, Oslo NSRF/NRRF 1992.

Revisors Håndbok, siste utg, Oslo NSRS

Gulden, B P *Oppgavesamling i revisjonsfag*, Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1993

Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Undervisningen baseres på 60 t forelesninger og casegjennomgang. Studentene kan levere inn oppgaver for kommentarer.

Eksamen

Det er ikke eksamen i kurset i vinterterminen. Kurset fortsetter i vårterminen og avsluttes med offentlig revisoreksamen i mai.

Kursansvarlig

T Flemming Ruud

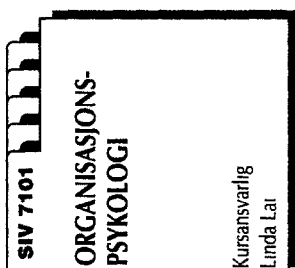
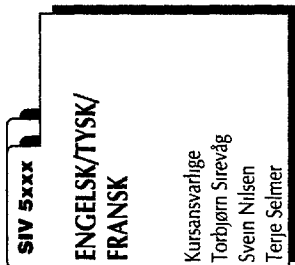
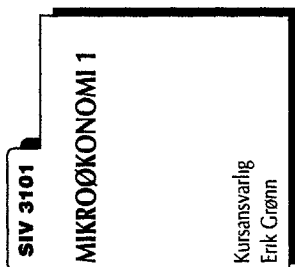
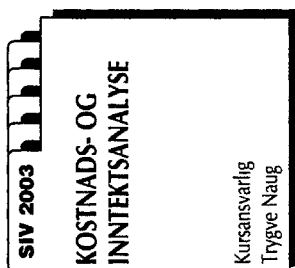
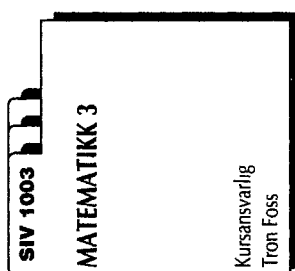

Vårterminen 1995

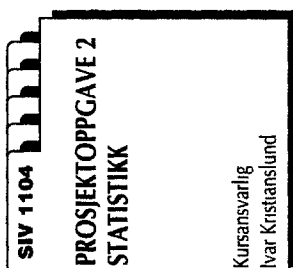
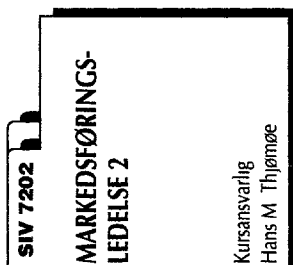
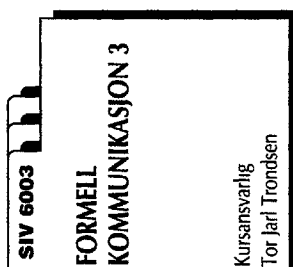
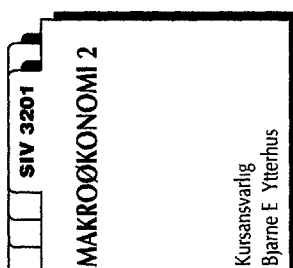
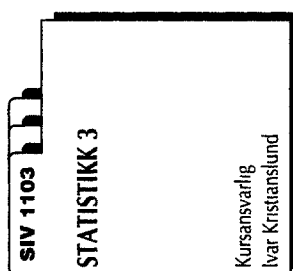
Studieoversikt

Siviløkonomstudiet 1. avdeling • Vårterminen

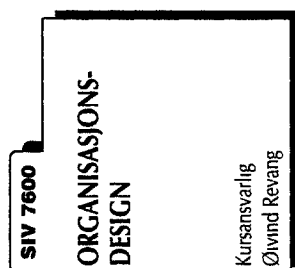
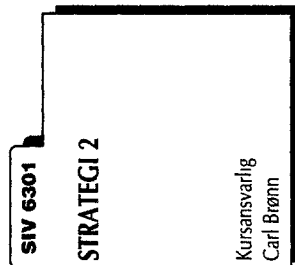
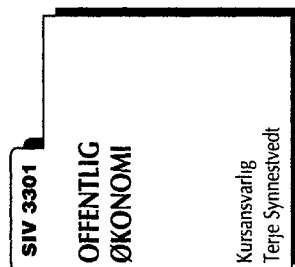
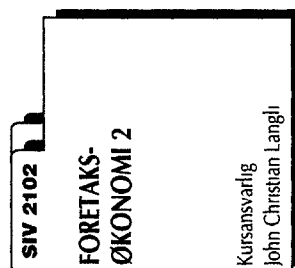
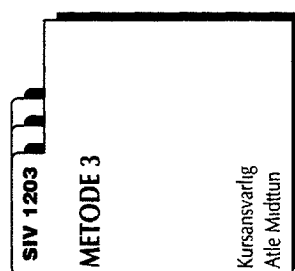
1. klasse

2. klasse

3. klasse

Kapittel 5

Undervisning Vår -95

Siviløkonomstudiet 1. avdeling

1. klasse

Gjennomføring vårterminen 1995

SIV 1003	
MATEMATIKK 3	
Timer	27
Studentassistert	Ja
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Nei
Eksamen	5t skriftlig
Tron Foss	

SIV 2003	
KOSTNADS- OG INNTEKTSANALYSE	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Regneark
Terminprøve	Nei
Eksamen	Vinter 96
Trygve Naug	

SIV 3101	
MIKROØKONOMI 1	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Nei
Eksamen	5t skriftlig
Erik Grønn	

SIV 5101	
ENGELSK 3	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Nei
Eksamen	Vinter 96
Torbjørn Sirevag	

SIV 5303	
TYSK 3	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Ja
Eksamen	Vinter 96
Svein Nilsen	

SIV 5503	
FRANSK 3	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Ja
Eksamen	Vinter 96
Terje Selmer	

SIV 7101	
ORGANISASJONS-PSYKOLOGI	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Ja
Terminprøve	Nei
Eksamen	Fagoppgave
Linda Lai	

SIV 2200	
PROSJEKTOPPGAVE 1	
Regnskap	
Eksamen	Prosjekt
Anne Bøhmer Gravdahl	

EKSAMEN
TERMINPRØVER
STUDENTASSISTERT

Tre kurs
Ett kurs (språk)
Ett kurs

SØ 1. avd.

MATEMATIKK

Økonomi er en vitenskap som i stor grad baserer seg på matematikk. Matematiske modeller står sentralt i fag som bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi, finans, statistikk, metode o.a. Et godt grunnlag i matematikk er en forutsetning for å få innsikt i sentrale økonomiske problemstillinger og for å lese moderne økonomisk litteratur

Emneansvarlig: Jan Evensmo
Institutt for økonomi

SIV 1003

Matematikk 3

Integrasjon, rekker og differensialligninger

Mål med kurset

Se Emneområdet

Tematisk oversikt

Sydsæter Kapittel 10 Integrasjon 10.1, 10.4, 10.6, 10.8

Kompendium Integrasjon av rasjonale funksjoner

Sydsæter Appendiks A Summer A.1 A.3

Sydsæter Appendiks B Trigonometriske funksjoner B.1 B.3

Sydsæter Kapittel 11 Rekke 11.5

Kompendium Sannsynlighetsfordelinger

Pensum

Sydsæter, K. *Matematisk analyse* Bind 1, 6. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1994

Bjørnestad, H. *Matematikk utvalgte emner og oppgaver for siviløkonomstudiet* Sandvika: Handelshøyskolen BI 1994

Dataverktøy

Benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 forelesninger og oppgavegjennomganger

Studentassistent

Kurset har studentassistenter som gir individuell veiledning, arrangerer gruppearbeid etc. etter behov

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen etter vårterminen for hele emneområdet

Hjelpemidler: Alle hjelpemidler tillatt

Eksamenskode: SIV 1000.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Tron Foss

ØKONOMISTYRING

Emneområdet omfatter flere regnskapsfag. Årsregnskapet, internregnskapet og budsjettering er de sentrale emner. Emneområdet har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og sette studentene i stand til å beherske de sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjons-mottakere. Studentene skal få et helhetlig begreps-fundament og en kritisk forståelse for de forutsetninger norsk regnskapsavleggelse bygger på, samt en innføring i grunnleggende regnskapsteori. Studentene skal settes i stand til å spesifisere systemoppbygging og gjennomføre rapportering og analyse av økonomidata rettet mot eksterne brukere. Videre skal studentene med utgangspunkt i kalkyler og driftsregnskap kunne fastsette normer og standarder som er nødvendige for å utarbeide planer og budsjetter og gjennomføre inntekts- og kostnadsanalyser.

Emneansvarlig

Trygve Naug

Institutt for økonomi

SIV 2003**Kostnads- og inntektsanalyse****Mål med kurset**

Kurset skal gi fortrolighet med sentrale bedriftsøkonomiske begreper som brukes i analyser av bedriftens kostnader og inntekter og gi trening i bruken av de vanligste analyseteknikker i regnskap og bedriftsøkonomi.

Tematisk oversikt

- Kostnad resultat-volumanalyse (nullpunktsanalyse)
- Analyse av produktvalg
- Resultatanalyse
- Inntekts og kostnadskontroll
- Internregnskap og kontroll i varehandel og servicevirksomhet
- Grunnleggende prissettingsproblemer
- Strømningsanalyse (finansierings og kontantstrømsanalyse)
- Regnskapsmessige nøkkeltall

Pensum

Naug T og Stå, A D *Kostnads- og inntektsanalyse – Økonomistyring 2* 3 utg Oslo Universitetsforlaget 1993

Naug, T og A.D Stå *Løsningsforslag til Kostnads- og inntektsanalyse – Økonomistyring 2* Oslo Universitetsforlaget 1993

Johnson, H T, Kaplan R S *Relevance Lost The Rise and Fall of Management Accounting* Boston, Mass HBS Press 1988

Tellefsen, J T *Årsregnskapet* 5 utg Oslo Universitetsforlaget 1993 Del 4

Dataverktøy

Det forutsettes at studentene bruker et regneark til å gjennomføre analyser og beregninger

Gjennomføring

27 timer forelesninger og øvinger

Eksamen

Ingen eksamen i dette kurset, men felles case og kontrolleksamen med de andre økonomistyringskursene etter vinterterminen, 2 klasse

Kursansvarlig

Trygve Naug

MIKROØKONOMI

Mikroøkonomi tar utgangspunkt i de enkelte aktørene i økonomien, som produsenter og konsumenter. Gjennom studiet av disse aktørenes optimaliserende adferd under forskjellige markedsformer får man bestemt pris og kvantum i de forskjellige markedene. Mikroøkonomi er således en slags verdilære, vi forstår hvorfor en vare er mer verdt enn en annen vare i markedet. Denne deskriptive delen av teorien suppleres i de fleste innføringskurs gjerne med noen normative betraktninger – vi stiller spørsmålet om markedsøkonomiene utnytter de foreliggende ressursene gjennom produksjon og konsum på en god og effektiv måte.

Emneansvarlig: Erik Grønn
Institutt for økonomi

SIV 3101

Mikroøkonomi 1

Mål med kurset

Kursets mål er å trene studentene i systematisk analyse av generelle problemer for bedrifter og konsumenter. Gjennom en bedre forståelse av samspillet mellom tilbud og etterspørsel i markedet gis innsikt i hvordan priser og omsatte mengder bestemmes. Studiet av mikroøkonomisk teori skal utvikle evnen til økonomisk analyse og medvirke til å utdype forståelsen av bedriftsøkonomiske fagområder.

Tematisk oversikt

- Tilbud og etterspørsel
- Konsumentteori
- Produksjonsteori
- Fullkommen konkurranse
- Monopol
- Oligopol

Pensum

Varian, H. R. *Intermediate Microeconomics: A Modern Approach*
3rd ed. New York, N.Y.: Norton 1993, utvalgte deler.

Anbefalt øvelseshefte: Grønn, E. *Mikroøkonomi: Formler og oppgaver* 2. utg.
Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i dette kurset.

Gjennomføring

27 timer forelesninger og øvelser.

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler.

Eksamenskode: SIV 3100.01

Kontinuasjon

Se side 7.

Kursansvarlig

Erik Grønn

ENGLISH FOR MANAGEMENT II

I forhold til English for Management I representerer dette emneområdet en spesialisering. Innholdsmessig skjer dette gjennom anglo-amerikanske områdestudier (Engelsk 3 og 4) og business cases (Engelsk 5). Spesialisering skjer også språklig ved at emneområdet legger økende vekt på skriftlig- muntlig, bl.a. gjennom casediskusjoner (Engelsk 3 og 4). Engelsk 5 vektlegger rent muntlig engelsk i en forretnings-sammenheng og presentasjonsferdighet overfor en forsamling. Dette knyttes til medvirkning i management-cases.

Emneansvarlig *Torbjørn Sirevåg*
Institutt for strategi, historie
og språk

SIV 5101

Engelsk 3

Anglo-American Area Studies

Mål med kurset

Se emneområdet

Tematisk oversikt

- Ethnic Americans
- American regionalism
- British regionalism
- Britain and Europe

Pensum

Oakland John British Civilization 2 utg London, Routledge 1991

Kap 1 2 4 10

Sirevåg, Torbjørn American Patterns 3 utg Oslo Gyldendal 1994

Kap 1 2, 3 4, 5 9 10

Sirevåg, Torbjørn (red) Artikkelsamling Area Studies Cases and Articles English 3 and 4 Institutt for strategi, historie og språk 1994

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger og gruppeøvelser samt tekstlesning og oversettelser Det forutsettes at studentene medvirker aktivt i diskusjonene, ved deltakelse i cases og presentasjoner og ved minst 2 skriftlige innleveringer

Eksamen

Fagoppgave med bestått/ikke bestått karakter Inntil 3 studenter kan samarbeide om oppgaven Eksamen i hele emneområdet etter høstterminen 2 klasse (Engelsk 4)

Eksamenskode: SIV 5100.01 (Fagoppgave)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Torbjørn Sirevåg

TYSK SPRÅK, KULTUR OG SAMFUNN

Målet med emneområdet er å gi studentene både generelle språkferdigheter, spesielle språkferdigheter og kulturforståelse. Med generelle språkferdigheter menes evne til å bruke tysk språk i praktisk kommunikasjon både muntlig og skriftlig. Med spesielle språkferdigheter menes tilsvarende innen økonomisk-administrativt fagspråk. Kulturforståelse defineres som innsikt i tyskspråklige lands historie, politiske modeller, arbeids- og næringsliv samt etterkrigstidens litteratur.

Emneansvarlig: Egil Schanke
Institutt for strategi, historie og språk

SIV 5303

Tysk 3

Mål for kurset

Kurset skal gi en oversikt over viktige historiske hendelser i tyskspråklige land. Kunnskap om disse er en forutsetning for å kunne forstå det nåværende samfunn og dets aktuelle problemer. Dessuten skal kurset konsolidere de språklige ferdighetene, både muntlig og skriftlig.

Tematisk oversikt

- Tysk historie etter 1918
- Økonomisk geografi
- Språkstrukturer og skriftlig kommunikasjon

Pensum

Høivik H v W og Schanke, E *Ausgewählte Themen zur Wirtschafts und Landeskunde der BRD* Bærum BI Forlag 1994

Aktuelle tekster, utdelt av kurslederen

Anbefalt tilleggslitteratur

Tatsachen über Deutschland Siste utg Gutersloh Bertelsmann Lexikon Verlag
Aktuell 95 *Das Lexikon der Gegenwart* Dortmund Harenberg Lexikon Verlag

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger, gruppearbeid og individuelle presentasjoner. Undervisningen baseres hovedsakelig på studentaktiviteter.

Terminprøver

To av de siste tre innleveringene i termiinen bør være av godkjent kvalitet.

Eksamen

Det er ingen eksamen i dette kurset. Eksamen i hele emneområdet ved slutten av vinterterminen 2. klasse.

Kursansvarlig

Svein Nilsen

FRANSK SPRÅK, KULTUR OG SAMFUNN

Målet med emneområdet er å gi studentene en så sikker muntlig beherskelse av fransk språk at de kan fungere effektivt i dialog med franske samtalepartnere. De skal videre trenes i å gi fremstillinger av økonomiske og mer allmene emner. Dermed skal den skriftlige ferdighet oppøves slik at studentene kan skrive forretnings-brev og resyméer.

Franskstudiet har også som formål å gi studentene forståelse av fransk kultur.

Emneansvarlig: Terje Selmer
Institutt for strategi, historie
og språk

SIV 5503

Fransk 3

Språk

Mål for kurset

Videreutvikling av kurs 2

Tematisk oversikt

- Praktisk språkbruk III
- Muntlig forretningskommunikasjon III
- Skriftlig forretningskommunikasjon III

Pensum

M Danilo & O Challe *Le français commercial*, Presses pocket, Paris 1985

E Ronsjø & G Moen *Fransk grammatikk* og *Ny arbeidsbok i fransk grammatikk*

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

27 timer forelesninger og gruppearbeid. Det stilles krav til egenaktivitet. Skriftlige innleveringer hver uke.

Terminprøve

Kontrollprøve. Muntlig foredrag og to skriftlige innleveringer bør være av godkjent kvalitet.

Eksamen

Ikke egen eksamen i dette kurset. Eksamen i hele emneområdet ved slutten av vinterterminen 2. klasse.

Kursansvarlig

Terje Selmer

ORGANISASJON OG LEDELSE

Målet med emneområdet er å gi studentene oversikt over og innsikt i de vesentlige temaene innen faget og derved forståelse av hvordan organisasjoner fungerer. Organisasjon og ledelse er et basisområde i enhver økonomisk-administrativ utdanning. Faget gir ikke enkle svar, men setter problemstillinger i perspektiv før løsninger genereres.

Organisasjoner møter vi hver dag gjennom hele livet, som offentlige enheter og private service- eller vareproduserende bedrifter.

Enhver organisert menneskelig aktivitet er opphavet til to fundamentale og motstridende behov. Ett behov for å fordele arbeidet mellom flere aktiviteter og personer, og ett behov for å koordinere arbeidsoppgavene.

Samtidig er slike organisasjoner underlagt krav til effektivitet. Hvordan basiselementene arbeidsdeling og samordning håndteres i en organisasjon er av vesentlig betydning for hvor effektivt den kan fungere.

For å oppfylle målet med emneområdet vil det i tillegg til en introduksjon i selve faget gis undervisning i organisasjonspsykologi, organisasjonsdesign og offentlige organisasjoners funksjon og forhold til næringslivets rammebetingelser.

Emneansvarlig: Øivind Revang
Institutt for organisasjon
og ledelse

SIV 7101

Organisasjonspsykologi

Mål med kurset

Kurset skal gi grunnleggende innsikt i de organisasjonspsykologiske prosesser som påvirker lederes og andre arbeidstakers atferd og holdninger i organisasjonslivet.

Tematisk oversikt

- Introduksjon
- Individuelle forskjeller Vurdering og utvelgelse
- Holdninger og atferd
- Persepsjon Opplevelsen av medmennesker
- Psykisk helse og stress
- Språk og kommunikasjon
- Makt og påvirkning
- Beslutningstaking i organisasjoner
- Begrensninger i rasjonalitet

Pensum

Arnold, J., Robertson, I.T. og Cooper, C.L. *Work Psychology Understanding Human Behavior in the Work Place* 2. utg. London: Pitman Publishing 1995.
Leavitt, H.J., Pondy, L.R. og Boje, D.M. *Readings in Managerial Psychology* 4. utg. Chicago: The University of Chicago Press 1990.

Anbefalt tilleggslitteratur

Greve, A. og Kaufmann, G. *Ledelse Psykologiske og strategiske perspektiver* Oslo: TANO 1990.
Blakar, R.M. *Språk er makt* 5. utg. Oslo: Pax Forlag 1989.
Moxnes, P. *Hverdagens angst i individ, gruppe og organisasjon Et organisasjonspsykologisk perspektiv* Oslo: Forlaget Paul Moxnes 1989.
Sharp, D. *Personlighetstyper* Oslo: Forlaget Paul Moxnes 1992.

Dataverktøy

Kommunikasjonsnettverket på BIs IBM stormaskin vil bli benyttet ved veiledning i forbindelse med fagoppgaven. Alle studenter må skaffe seg tilgang til dette (bruker ident for stormaskinen) innen eller umiddelbart etter kursets start. Nærmere orientering vil bli gitt.

Gjennomføring

27 timer forelesning

Eksamen

Fagoppgave

Eksamenskode: SIV 7100.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Linda Lai

SIV 2200

Sommerprosjektoppgave 1

Regnskap/økonomistyring

Mål

Prosjektarbeidet skal sette studentene i stand til å arbeide med og analysere et større datamateriale innen regnskap/økonomistyring

Pensum

Studentene må selv finne frem til egnet litteratur for den enkelte prosjektoppgave

Gjennomføring

Prosjektarbeidet skal være et selvstendig arbeid, som kan gjennomføres av grupper på inntil tre deltagere. Det kan ikke påregnes noe tilbud om faglig veiledning i perioden fra undervisningsslutt for vårterminen til undervisningsstart for høstterminen.

Dataverktøy

Studentene kan gjøre bruk av dataverktøy i løsningen av prosjektarbeidet. Egnede programvare kan være regneark, IFPS eller spesielle regnskapsprogram som f.eks. PICCOLO.

Eksamen

Utlevering ca. 1. mars. Innlevering 15. september. Det gis ikke utsettelse.

Eksamenskode: SIV 2200.01

Kontinuasjon

Ved neste ordinære gjennomføring av prosjektoppgave.

Kursansvarlig

Anne Bøhmer Gravdahl

Undervisning Vår -95

Siviløkonomstudiet 1. avdeling

2. klasse

Gjennomføring vårterminen 1995

SIV 1103	
STATISTIKK 3	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	MINITAB
Terminprøve	Nei
Eksamen	5 t skriftlig
Ivar Kristianslund	

SIV 3201	
MAKROØKONOMI 2	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Nei
Eksamen	3 t skriftlig
Bjarne E Ytterhus	

SIV 6003	
FORMELL KOMMUNIKASJON 3	
Timer	27
Studentassistert	Nei
Dataverktøy	Nei
Terminprøve	Nei
Eksamen	Fagoppgave
Tor Jarl Trondsen	

SIV 7202	
MARKEDSFØRINGS- LEDELSE 2	
Timer	27
Studentassistert	Ja
Dataverktøy	Ja
Terminprøve	2 Minifagoppg
Eksamen	48t hjemme eksamen
Hans M Thjømøe	

SIV 1104	
PROSJEKTOPPGAVE 2 STATISTIKK	
Ivar Kristianslund	

EKSAMEN

TERMINPRØVER

STUDENTASSISTERT

Fire kurs + prosjektoppgave

Ett kurs (2 minifagoppgaver)

Ett kurs

STATISTIKK

Emneområdet Statistikk skal gi et grunnlag for å forstå og modellere usikkerhet i økonomisk/ administrative modeller. Hensikten er å lære et analyseverktøy som kan brukes til å ta beslutninger under usikkerhet. I statistisk terminologi leder dette til konsentrasjon om følgende delmål:

- Å oppnå forståelse av sentrale begreper som sannsynlighet, uavhengighet og tilfeldig variasjon
- Øvelse i bruk av statistisk inferens slik at studenten kan utføre enklere statistiske analyser
- Oppøve evnen til å identifisere statistiske aspekter i konkrete problemstillinger

Emneansvarlig: Ivar Kristianslund
Institutt for økonomi

SIV 1103

Statistikk 3

Regresjon og multivariable analyser

Mål med kurset

Å gjøre studentene i stand til å utføre en selvstendig statistisk analyse ved hjelp av multipl regressjon, samt å gi dem en innføring i multivariable metoder

Tematisk oversikt*Del 1 Regresjon*

- Ch 1 The Nature of Regression Models (1 2,1 3,1 4,1 7)
- Ch 2 Two Variable Regression Analysis Some Basic Ideas (2 2,2 6)
- Ch 3 Two Variable Regression Model (3 1)
- Ch 6 Extensions of the two variable Linear Regression Model (6 3)
- Ch 7 Multiple Regression Analysis The Problem of Estimation (7 1 7 5, 7 8 og 7 10)
- Ch 8 Multiple Regression Analysis The Problem of Inference (8 1,8 3,8 4,8 5,8 7)
- Ch 10 Multicollinearity (10 1-10 4, 10 5, 10 8)
- Ch 11 Heteroscedasticity (11 1, 11 2, 11 4, 11 5, 11 6)
- Ch 12 Autocorrelation (12 1, 12 2, 12 4, 12 5, 12 6)
- Ch 14 Regression on Dummy Variables (14 1, 14 2, 14 3, 14 11)
- Ch 15 Regression Dummy Dependent Variable, The LPM, Logit and Probit Models (15 1, 15 7, 15 8)

Del 2 Multivariable metoder

En innføring i

- Prinsippal komponentanalyse
- Faktoranalyse
- Diskriminantanalyse
- Tidsrekkeanalyse ARIMA modeller

Pensum

Gujarati D N *Basic Econometrics* 2nd ed New York McGraw Hill 1988

Kompedium i multivariable analyser

Dataverktøy

MINITAB Reference Manual University Park, Penn The Pennsylvania State University, Statistics Department eller manual for tilsvarende programpakke

Gjennomføring

27 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen ved slutten av vårterminen for hele emneområdet

Eksamen bygger delvis på et tidligere utlevert case

Hjelpemidler Alle hjelpemidler tillatt

Eksamenskode: SIV 1100.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Ivar Kristianslund

MAKROØKONOMI

Emneområdet skal gi en innføring i - og en grunnleggende forståelse av - samfunnsøkonomiske forhold. I de mikroøkonomiske kursene legges det vekt på samspillet mellom aktører (bedrifter og husholdninger), som under ulike former for optimaliserende atferd og ved ulike markedsformer, får bestemt pris og kvantum i de forskjellige markedene. Det legges vekt på den offentlige sektor, både når det gjelder konsekvenser av offentlige inngrep i private markeder og dens evne til makroøkonomisk styring, gjennom bl.a. finans-, penge- og valuta- og inntektspolitikk.

Emneansvarlig: Bjarne Ytterhus
Institutt for økonomi

SIV 3201

Makroøkonomi 2

Mål med kurset

Målet er å bygge videre på de kunnskapene studentene har fra Makro 1. Makromodellene baseres nå i sterkere grad på mikroteori og intertemporal tilpasning. Sentrale tema som arbeidsledighet og inflasjon drøftes inngående. Den økonomiske politikks muligheter og begrensninger i åpne økonomier er kursets hovedtema.

Tematisk oversikt

- Makroøkonomiske begreper og problemstillinger
- Intertemporal tilpasning hos aktørene
- Arbeidsmarked og ledighet
- Pengeetterterspørsel, tilbud og politikk
- IS-LM modellen i en lukket og åpen økonomi
- Inflasjon og ledighet
- AD-AS modellen ved faste og fleksible valutakurser
- Makroøkonomisk stabiliseringspolitikk. Muligheter og begrensninger
- Tilbudssidepolitikk
- Økonomisk vekst

Pensum

Burda, M. C. & Wyplosz, C. *Macroeconomics: A European text*. Oxford: Oxford University Press 1993. (Utvalgte deler)

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

27 forelesninger med noe ekstraoppgaveløsning mot slutten av kurset.

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler er tillatt.

Eksamenskode: SIV 3200.01

Kontinuasjon

Se side 7.

Kursavsvarelig

Bjarne E. Ytterhus

**FORMELL
KOMMUNIKASJON**

Informasjonsteknologi spiller en økende og avgjørende rolle for virksomhetsutvikling. Emneområdets mål er å klargjøre hvilken kunnskap linjeledelsen bør ha for å kunne styre utvikling og forvaltning av informasjonssystemer. Det faglige utgangspunkt er et kommunikasjonssyn der man drøfter hvordan informasjonsteknologi kan bidra til at ledere, ansatte, kunder og leverandører kan få tilgang til riktig informasjon til å utføre sine oppgaver.

SIV 6003**Formell kommunikasjon 3****Informasjonsledelse****Mål med kurset**

Kurset skal knytte sammen den kunnskapen studentene har fått i de foregående kursene i faget. Det legges vekt på å se informasjonsteknologien fra et ledelsessynspunkt. Kurset skal vise hvordan informasjonsteknologien kan settes inn i en helhet og brukes i strategisk sammenheng.

Informasjonsteknologi er et av de viktigste verktøyene for å kunne gjennomføre en vellykket, differensiert bedriftsstrategi. Det er derfor av betydning for linjeledelsen å forstå prosessene for å komme frem til hvordan informasjonsteknologien kan benyttes i forbindelse med bedriftens verdikjede og funksjonelle strategier. Kurset vil derfor ta for seg analysemetoder til hjelp for linjeledelsens kartlegging av potensiell bruk av IT samt prosessene frem til igangsatte systemer.

Tematisk oversikt**Informasjon som en ressurs**

- ITs plass i strategiprosessen
- Kort historikk samt «state of the art» idag
- Alternative tilnærminger til strategiprosessen
- De vanligste fallgrubene
- Praktiske erfaringer fra strategiarbeid

Analyseverktøyene

- Bransjeanalyse
- Verdikjeden
- ITs muligheter til å påvirke verdikjeden
- Lønnsomhetsbetraktninger

IT og strategi

- Integrering av IT i bedriftsstrategien

IT prosjektet

- Prosjektmodeller
- Risikostyring
- Kontrakter og kontraktsformer
- Kravspesifikasjon
- Kostnads- og ressursberegning

Pensum

Edwards, C., Ward, J. og Bytheway, A. *The Essence of Information Systems*
London: Prentice Hall, 1991

Trondsen, T. J. Artikkelsamling

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

Kurset har en ramme på 27 kontakttimer.

Eksamen

Eksamen vil bli i form av en prosjektoppgave i grupper på 2-3 studenter.

Eksamenskode: SIV 6000.01

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Tor Jarl Trondsen

Emneansvarlig: Tor J. Larsen
Institutt for organisasjon og ledelse

**MARKEDSFØRINGS-
LEDELSE**

Målet er å gi en forståelse av markedsføringens betydning i moderne næringsliv og offentlig forvaltning, samtidig som studentene bør beherske de viktigste delene av markedsføringsteorien når det gjelder analyse, planlegging og gjennomføring. Studentene skal være i stand til å analysere en gitt situasjon som en bedrift eller en institusjon kan stå overfor, og kunne gi en konkret anbefaling om aktuelle planer og tiltak.

Emneansvarlig:
Hans M Thjømøe
Institutt for markedsføring
og logistikk

SIV 7202

Markedsføringsledelse 2

Mål med kurset

Dette kurset er en fortsettelse av Markedsføringsledelse 1 og bygger på det stoffet som ble gjennomgått i vinterterminen. Kurset skal gi studentene et innblikk i sentrale områder av markedsføring med vekt på basiskunnskaper og begreper innen fagområdet.

Tematisk oversikt

- Funksjon, begreper, markedsinndeling
- Markedsplan
- Markedsanalyse
- Prognoser
- Eksterne og interne arbeidsbetingelser
- Beslutningsstøttesystemer i markedsføring
- Forbrukeratferd og økonomisk psykologi
- Markedsrett
- Markedsføring på bedriftsmarkedet
- Markedsføring av tjenester
- Distribusjon
- Strategisk markedsplanlegging

Pensum

Kotler P *Marketing Management*, 8 ed Englewood Cliffs, NJ Prentice Hall 1994

Løchen, T C *Markedsføringsloven Lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår av 16 juni 1972 nr 47 med kommentarer* 5 utg Oslo TANO 1992

Selnes, F og Thjømøe, H M *Oppgavesamling til Markedsføringsledelse II* Asker Singularis 1993
Statistisk Årbok Siste utgave

Dataverktøy

Markedsføring er beslutning under usikkerhet. Bruk av beslutningsstøttesystemer inngår derfor som en del av kurset. Målet med slike systemer er å bedre forståelsen for komplekse sammenhenger samt være til hjelp for å bringe tall og økonomi inn i markedsføringen. De nødvendige programmer finnes i MarkUp som ligger fritt tilgjengelig på terminalrommet. Modellene er tilpasset Lotus for Windows, Excel for PC og Excel for Macintosh. For å kjøre modellene på egen PC må man ha ett av disse regnearkene.

Gjennomføring

27 timer forelesning. Det vil til flere av forelesningene bli gitt korte cases fra oppgavesamlingen som studentene forventes å arbeide med til forelesningene.

Studentassistert undervisning

Gjennomgang og tilbakemelding på innleverte minifagoppgaver gis ved studentassistert veiledning.

Eksamen

48 timers hjemmeeksamen og to minifagoppgaver. Minifagoppgavene vurderes

med Bestått/Ikke bestått Minifagoppgavene skal være på maximum fem sider
Oppgavene kan løses av inntil tre studenter Det gis ikke adgang til å gå opp til
hjemmeeksamen før tilsammen fire minifagoppgaver er bestått (to
minifagoppgaver fra vinterterminen teller med i de fire)

Eksamenskoder: SIV 7200.01 (Fire minifagoppgaver

Bestått/ikke bestått)

SIV 7200.02 (Hjemmeeksamen)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Hans Mathias Thjømøe

SØ 1. avd.

SIV 1104

Sommerprosjektoppgave 2

Statistikk

Mål

Praktisk prosjektarbeid med dataanalyse skal gi studenten

- 1 Erfaring i selvstendig, problemløsende arbeid
- 2 Øvelse i rapportskriving
- 3 Kunnskap om hensiktsmessig, metodisk fremgangsmåte
- 4 Øvelse i å se teori i praktisk sammenheng
- 5 Øvelse i praktisk og hensiktsmessig analyse og tilrettelegging av data vedrørende ulike bedriftsøkonomiske områder

Pensum

Studentene må selv finne frem til egnet litteratur for den enkelte prosjektoppgave

Gjennomføring

Prosjektarbeidet skal være et selvstendig arbeid, som kan gjennomføres av grupper på inntil tre deltagere. Det kan ikke påregnes noe tilbud om faglig veiledning i perioden fra undervisningsslutt for vårterminen til undervisningsstart for høstterminen.

Dataverktøy

Studentene må gjøre bruk av dataverktøy i løsningen av prosjektarbeidet. Egnede programvare kan være Minitab, regneark eller annen statistisk programvare.

Eksamen

Utlevering ca 1 mars. Innlevering 15. september. Det gis ikke utsettelse.

Eksamenskode: SIV 1104.01

Kontinuasjon

Ved neste ordinære gjennomføring av prosjektoppgave.

Kursansvarlig

Ivar Kristianslund

Undervisning Vår -95

Siviløkonomstudiet 1. avdeling

3. klasse

Gjennomføring vårterminen 1995

SIV 1203 METODE 3 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 5t skriftlig og fagoppgave Atle Midttun	SIV 2102 FORETAKS-ØKONOMI 2 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Måreq Terminprøve Nei Eksamen 3t skriftlig og fagoppgave John Christian Langli	SIV 3301 OFFENTLIG ØKONOMI 1 Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 3t skriftlig Terje Synnøstvedt	SIV 6301 STRATEGI 2 Timer 27 Studentassistert Ja Dataverktøy Ja Terminprøve Nei Eksamen Fagoppgave Carl Brønn
SIV 7500 ORGANISASJONS-DESIGN Timer 27 Studentassistert Nei Dataverktøy Nei Terminprøve Bestå 2 cases Eksamen 3t skriftlig Øivind Revang			

SØ 1. avd.

EKSAMEN

TERMINPRØVER

STUDENTASSISTERT

Fem kurs

Ingen

Ett kurs

METODE

Metodeundervisningen gir en innføring i bruk av modeller i økonomisk/administrative problemstillinger. Det tas utgangspunkt i planleggings- og beslutningssituasjoner av kvantitativ natur, der studentene skal bygge matematisk/statistiske modeller av disse, og deretter behandle modellene ved hjelp av dataverktøy. Studentene vil også få innføring i sentrale kvalitative og eksperimentelle tilnærminger. Metodeundervisningen har også som siktemål å gi en innføring i forskningsdesign og hvilke metoder, kvalitative og kvantitative, som må anvendes for å oppnå og begrunne vitenskapelig erkjennelse i økonomisk/administrative problemstillinger.

SIV 1203**Metode 3****Metodelære****Mål med kurset**

- 1) Å gi en innføring i forskningsdesign og designvalg i tilknytning til gjennomføring av et eget forskningsarbeid
- 2) Å gi en innføring i kvalitative, kvasieksperimentelle og komparative metoder

Tematisk oversikt

- Vitenskapsteori (6 timer)
- Forskningsdesign (9 timer)
- Kvalitative, kvasieksperimentelle og komparative metoder (12 timer)

Pensum

Simon, J.L. *Basic Research Methods in Social Science* 3rd ed New York, Random House 1985 (Utvalgte deler)

Glass, J.C. & Johnson, W. *Economics Progression, Stagnation or Degeneration* New York, Harvester Wheatsheaf 1989

Yin, Robert K. *Case Study Research Design and Method* Rev ed London Sage 1989

Suppleringslitteratur vil bli bekjentgjort i forelesningene

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset

Gjennomføring

27 timer forelesning

Eksamen

Felles evaluering for Metode etter at alle kurs (Metode 1, 2 og 3) er gjennomført. Det gis en fem timers skriftlig eksamen med alle hjelpemidler, bygget på tidligere utlevert materiale. Dessuten gis en fagoppgave i Metodelære som utleveres på slutten av SØ3 Vår med innlevering etter sommeren. Den endelige karakteren i Metode beregnes slik:

Skriftlig eksamen Vekt 85 %

Fagoppgave i metodelære Vekt 15 %

Eksamenskode:

SIV 1200.01 (skriftlig)

SIV 1200.02 (fagoppgave)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

Atle Midttun

ØKONOMISTYRING

Emneområdet omfatter flere regnskapsfag. Årsregnskapet, internregnskapet og budsjettering er de sentrale emner. Emneområdet har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og sette studentene i stand til å beherske de sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjonsmottakere. Studentene skal få et helhetlig begrepsfundament og en kritisk forståelse for de forutsetninger norsk regnskapsavleggelse bygger på, samt en innføring i grunnleggende regnskapsteori. Studentene skal settes i stand til å spesifisere systemoppbygging og gjennomføre rapportering og analyse av økonomidata rettet mot eksterne brukere. Videre skal studentene med utgangspunkt i kalkyler og driftsregnskap kunne fastsette normer og standarder som er nødvendige for å utarbeide planer og budsjetter og gjennomføre inntekts- og kostnadsanalyser.

SIV 2102

Foretaksøkonomi 2

Mål med kurset

Et regnskap er et middel for kommunikasjon av økonomisk informasjon. Gjennom dette kurset skal studentene få erfaring som brukere av regnskapsinformasjon. Målsettingen er at studentene (i) skal få forståelse for mulighetene og begrensningene regnskapet har som formidler av informasjon, og (ii) øvelse i bruk av offentlig tilgjengelig regnskapsinformasjon. Kursets innhold er orientert mot regnskapsrapportering i Europa, og det blir lagt vekt på å vise utfordringene som regnskapsbrukerne står ovenfor som følge av forskjeller i nasjonal regnskapslovgivning.

Tematisk oversikt

Eksempler på emner som vil bli berørt

- teknikker for analyse av regnskaper
- bedriftens insentiver til å manipulere med publisert regnskapsinformasjon
- regskapinformasjon og kapitalmarkedsreaksjoner
- nasjonale forskjeller i regnskapslovgivningen innen Europa
- effekten på rapporterte regnskapstall som følge av nasjonale forskjeller i regnskapslovgivningen

Pensum

Samuels, J M, Brayshaw, R E and Craner, J M *Financial Statement Analysis in Europe* London Chapman & Hall 1995

Artikler etter anvisning av foreleser

Dataverktøy

Dataverktøy blir ikke benyttet

Gjennomføring

27 timer forelesning

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen

Ingen hjelpemidler tillatt til eksamen, med unntak av kalkulator, Texas Instruments 503 eller 507

Eksamenskode: SIV 2100.01 (skriftlig 50%)

SIV 2100.02 (fagoppgave 50%)

Kontinuasjon

Se side 7

Kursansvarlig

John Christian Langli

OFFENTLIG ØKONOMI

Emneområdet skal gi en innføring i - og en grunnleggende forståelse av - samfunnsøkonomiske forhold. I de mikroøkonomiske kursene legges det vekt på samspillet mellom aktører (bedrifter og husholdninger), som under ulike former for optimaliserende atferd og ved ulike markedsformer, får bestemt pris og kvantum i de forskjellige markedene. Det legges vekt på den offentlige sektor og konsekvenser av offentlige inngrep i private markeder

SIV 3301

Offentlig økonomi

Mål med kurset

Gi grunnlag for en dypere forståelse av allokeringen av samfunnets ressurser, velferdsmessige konsekvenser av ulike markedsformer og markedsimpereksjoner og behovet for offentlige inngrep i en markedsøkonomi, f.eks. ut fra miljøhensyn. En vil også ta opp spørsmål om rettferdighet og inntektsfordeling. En vil gi innsikt i konkrete problemstillinger og metoder, herunder nyttekostnadsanalyse.

Tematisk oversikt

- Velferdsteori
- Frikonkurransemodellens optimalitetsegenskaper
- Markedssvikt
- Offentlige inngrep
- Skatter
- Nyttekostnadsanalyse

Pensum

Grønn, E. *Nyttekostnadsanalyse* 2. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1991.
Varian, H. *Intermediate Microeconomics* 3rd ed. New York: Norton 1993.
Utvalgte kapitler.
Førsund, F. og Strøm, S. *Miljøøkonomi* 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1994.
Utvalgte kap.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

27 timer forelesning over utvalgte emner.

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen.
Hjelpemidler: Sydsæter, K. og Thalberg, B. *Matematisk formelsamling*.

Eksamenskode: SIV 3300.01

Kontinuasjon

Se side 7.

Kursansvarlig

Terje Synnestvedt

STRATEGI

Emneområdet skal gi en bred innføring og en grunnleggende innsikt i fagområdet strategi. Spesiell vekt legges på den strategiske analyse av foretaket og foretakets omgivelser, strategisk beslutningsstaking samt strategiske prosesser. Studentene vil gjøres kjent med teknikker, verktøy og datakilder for den strategiske analysen. Videre skal emneområdet gjennom et spill vise hvorledes resultatene fra en strategisk analyse kan anvendes i strategisk beslutningsstaking. Analyse, beslutningsstaking og iverksettelse av strategier vil settes i sammenheng under behandlingen av strategiske prosesser. Prosesser knyttet til samarbeidsstrategier og strategisk endring i foretaket vil vektlegges.

Emneansvarlig: Tore Omholt
 Institutt for strategi, historie
 og språk

SIV 6301**Strategi 2****Strategiske beslutninger****Mål med kurset**

Gjennom dette kurset får deltakerne en bred innføring i strategisk beslutningsfatning. Kurset tar opp sentrale strategiske beslutninger foretaket står overfor og belyser ulike aspekter ved, og tilnærminger til disse. Et spill brukes til å belyse sammenhengen mellom temaene som tas opp i emneområdet: strategisk analyse og beslutningsfatning. Spillet som spilles i grupper med 5-6 deltakere brukes også til å gi innsikt i beslutningsfatning i grupper.

Tematisk oversikt

- Sammenhengen mellom strategisk analyse og strategisk beslutningsfatning
- Scenario planlegging
- Beslutningsfatning i grupper
- Beslutningsstøtte

Pensum

Brønn, Carl (red.) *Artikkelsamling* 1994

Senge, P. M. *The Fifth Discipline* NY: Doubleday 1990

Richardson, B., et al. *Introduction to Systems Thinking and Think* Hanover: High Performance Systems 1994

Dataverktøy

IBM kompatible maskiner brukes i gjennomføringen av et spill.

Gjennomføring

27 timer forelesninger, diskusjon og gruppearbeid rundt gjennomføringen av foretaksspillet.

Studentassistert undervisning.

Studentassistert undervisning inngår som en del av gjennomføringen av spillet.

Eksamen

Fagoppgave

Fagoppgaven løses individuelt eller av grupper på inntil tre studenter.

Eksamenkode: SIV 6300.01 (Bestått /ikke bestått.)

Kontinuasjon

Etter avtale med kursansvarlig

Kursansvarlig

Carl Brønn

ORGANISASJONSDESIGN

Målet med emneområdet er å gi studentene oversikt over og innsikt i de vesentlige temaene innen faget og derved forståelse av hvordan organisasjoner fungerer. Organisasjon og ledelse er et basisområde i enhver økonomisk-administrativ utdanning. Faget gir ikke enkle svar, men setter problemstillinger i perspektiv før løsninger genereres. Organisasjoner møter vi hver dag gjennom hele livet, som offentlige enheter og private service- eller vareproduserende bedrifter. Enhver organisert menneskelig aktivitet er opphavet til to fundamentale og motstridende behov: Ett behov for å fordele arbeidet mellom flere aktiviteter og personer, og ett behov for å koordinere arbeidsoppgavene. Samtidig er slike organisasjoner underlagt krav til effektivitet. Hvordan basiselementene arbeidsdeling og samordning håndteres i en organisasjon er av vesentlig betydning for hvor effektivt den kan fungere. For å oppfylle målet med emneområdet vil det i tillegg til en introduksjon i selve faget gis undervisning i organisasjonsp psykologi, organisasjonsdesign og offentlige organisasjoners funksjon og forhold til næringslivets rammebetingelser.

Emneansvarlig: Øivind Revang
Institutt for strategi, historie
og språk

SIV 7501

Organisasjonsdesign

Mål med kurset

Kursets formål er å gi studentene innsikt i og forståelse av ulike prinsipper og modeller for organisasjonens form og funksjon

Tematisk oversikt

- Innledning
- Basiselementer i struktur
- Den enkle struktur
- Maskinbyråkratiet
- Det profesjonelle byråkratiet
- Case
- Den divisjonaliserte form
- Adhokrati
- Case
- Avslutning, oppsummering

Pensum

Mintzberg, H. *Structure in fives Designing Effective Organizations* Prentice Hall International Edition 1983

Anbefalt tilleggslitteratur

Thompson, J. D. *Organizations in Action* New York McGraw Hill 1967

Pfeffer, J. *Organizational Design* Arlington Heights, Ill Harlan Davison 1978

Dataverktøy

Benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 23 timer forelesninger og 4 timer gruppearbeid etter følgende opplegg: Forelesninger 7 uker à 3 timer + 1 uke à 2 timer + cases 2 ganger à 2 timer pr. gruppe, totalt 4 grupper. Det skal leveres to casebesvarelser som må være godkjent før det gis adgang til å ta eksamen i kurset.

Eksamen

Tre timer skriftlig eksamen (To casebesvarelser skal være levert og bestått)

Eksamenskoder: SIV 7500.01 – skriftlig

SIV 7500.02 – case 1

SIV 7500.03 – case 2

Casene kan løses i grupper bestående av inntil tre personer. Casene er deleksamener som vurderes med bestått/ikke bestått.

Hjelpemidler: Ingen

Kontinuasjon

Ved neste ordinære eksamen i kurset

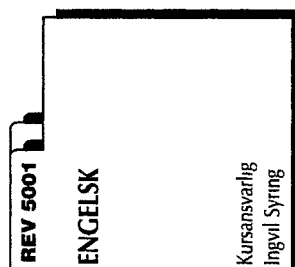
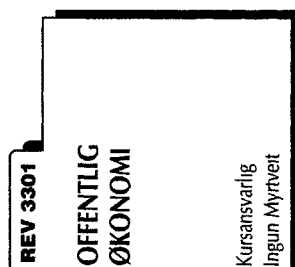
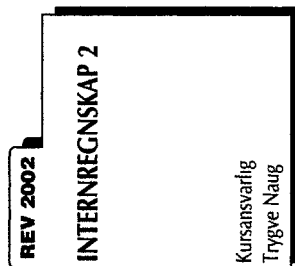
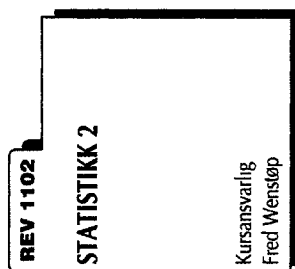
Kursansvarlig

Øivind Revang

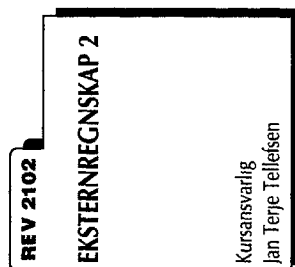
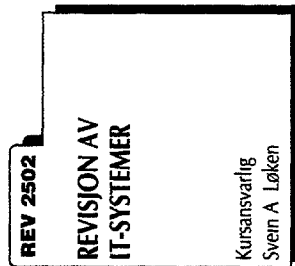
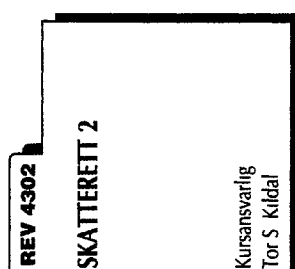
Studieoversikt

Revisorstudiet • Vårterminen

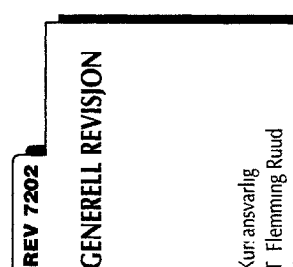
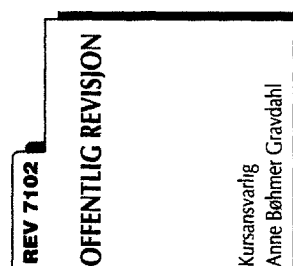
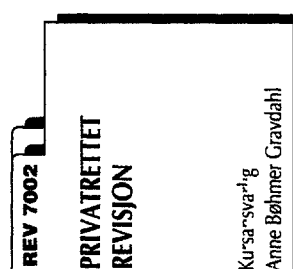
1. klasse

2. klasse

3. klasse

Revisor

Kapittel 6

Undervisning Vår -95

Revisorstudiet

1. klasse

Gjennomføring vårterminen 1995

REV 1102 STATISTIKK 2 Timer 27 Dataverktøy MINITAB og Statark Terminprøve Nei Eksamen 3t flervalg Fred Wenstøp	REV 2002 INTERNREGNSKAP 2 Timer 27 Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 5t skriftlig Trygve Naug	REV 3301 OFFENTLIG ØKONOMI Timer 36 Dataverktøy Nei Terminprøve Nei Eksamen 3 t skriftlig Ingunn Myrtveit	REV 5001 ENGELSK Timer 36 Dataverktøy Nei Terminprøve To prøveksam Eksamen 5t skriftlig Ingvil Syring

EKSAMEN

DATAVERKTØY

TERMINPRØVER

Fire kurs

Ett kurs

Ett kurs

STATISTIKK

Emneområdet Statistikk skal gi et grunnlag for å forstå og modellere usikkerhet i økonomisk administrative modeller. Hensikten er å lære et analyseverktøy rettet mot å ta beslutninger under usikkerhet. I statistisk terminologi leder dette til konsentrasjon om følgende delmål:

- Å oppnå forståelse av sentrale begreper som sannsynlighet, uavhengighet og tilfeldig variasjon
- Øvelse i bruk av statistisk inferens slik at studenten kan utføre enklere statistiske analyser
- Oppøve evnen til å identifisere statistiske aspekter i konkrete problemstillinger.

REV 1102

Statistikk 2

Statistikk og dataanalyse

Mål med kurset

Kurset bygger på SIV 1101 Statistikk 1 og gir innføring i statistisk inferens basert på parametrisk statistikk hvor normalfordelingen er sentral

Videre behandles simpel lineær regresjonsanalyse og enkle metoder for kurvefremskrivning for tidsrekker. Bruk av dataverktøy er integrert og obligatorisk

Tematisk oversikt

- Del 2 Inferens Gjennomsnitt og andeler (fortsettelse fra Statistikk 1)
- Inferens om gjennomsnitt basert på en stikkprøve
- Inferens om gjennomsnitt basert på to stikkprøver
- Del 3 Inferens Samvariasjon
- Lineær regresjon og korrelasjon
- Kurvefremskrivning
- Del 4 Avrunding
- Valg av metode
- Videre studium av statistikk

Pensum

Wenstøp, F *Statistikk og dataanalyse* 3 utg Oslo Tano 1991

Anbefalt tilleggslitteratur

Wenstøp, F *Statistikk og Dataanalyse, Arbeidshefte med programvare* 4 utg Oslo Tano 1993

Aakre, P og Wenstøp, F *Eksamensoppgavesamling med løsningsforslag i Statistikk for Bedriftsøkonomstudiet* Bærum BI Forlag 1993

Dataverktøy

Statark Integrert i litteraturen

MINITAB Reference Manual University Park, Penn The Pennsylvania State University, Statistics Department eller manual for tilsvarende programpakke MINITAB MINI MANUAL, MINITAB Statistical Software, MINITAB INC 1992

Gjennomføring

27 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser

Eksamen

Tre timers flervalgseksamen som delevis bygger på et case utdelt to uker på forhånd

Eksamenskode: REV 1100.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Fred Wenstøp

**BEDRIFTSØKONOMI -
INTERNREGNSKAP**

I Bedriftsøkonomi – Internregnskap er målet å utvikle økonomiske styringssystemer for en bedrift med hovedvekt på styring av driftsinntekter, driftskostnader og betalingsmidler. Med utgangspunkt i kostnads- og inntektsregning, kalkyler og driftsregnskap gjennomgås lønnsomhetsanalyser, resultatberegninger og prissetting. På grunnlag av kalkyler fastsettes normer og standarder som er nødvendige for utarbeidelsen av planer og budsjetter og for gjennomføringen av inntekts- og kostnadskontroll

Emneansvarlig Trygve Naug
Institutt for økonomi

REV 2002

Bedriftsøkonomi - Internregnskap 2

Mål med kurset

Analyseverktøyet som er utviklet i Bedriftsøkonomi Internregnskap 1 er grunnlaget for den videre gjennomgang av forskjellige former for lønnsomhetsanalyser, resultatberegninger og prissetting. Kalkylene er utgangspunkt for utarbeidelsen av kostnads og inntektsbudsjett og for utviklingen av et budsjettssystem for bedriften. Kalkylene er videre basis for fastsettelse av normer og standarder som er nødvendige for gjennomføringen av inntekts og kostnadskontroll.

Tematisk oversikt

- Kalkulasjon og driftsregnskap i varehandelen
- Kostnad resultat volumanalyse for ett produkt og for flere produkter
Forutsetninger for analysen. Avvik mellom budsjetterte og realiserte tall
- Produktvalganalyser
- Resultatberegninger
- Planlegging, budsjettering og kontroll
- Resultatplanlegging Driftsbudsjetter Likviditetsbudsjett
- Inntekts og kostnadskontroll
- Framtidig kapitalbehov

Pensum

Naug, T og Stå A D *Internregnskap – Økonomistyring 1* 2 utg Oslo Universitetsforlaget 1993

Naug, T og Stå A D *Kostnads og inntekstanalyse – Økonomistyring 2* 3 utg Oslo Universitetsforlaget 1993

Naug, T og Stå, A D *Økonomistyring Budsjettering* Oslo Universitetsforlaget 1991

Anbefalt tilleggslitteratur

Naug, T og Stå A D *Løsningsforslag til Økonomistyring* Oslo Universitetsforlaget 1993

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Regneark kan imidlertid brukes i studentenes arbeid med kalkyler, driftsregnskap og budsjetter

Gjennomføringen

27 timer forelesninger og diskusjoner i klassen

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler Alle skriftlige hjelpemidler og kalkulator er tillatt ved eksamen

Eksamenskode: REV 2000.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Trygve Naug

SAMFUNNSØKONOMI

Emneområdet skal gi en innføring i - og en grunnleggende forståelse av - samfunnsøkonomiske forhold. I de mikroøkonomiske kursene legges det vekt på samspillet mellom aktører (bedrifter og husholdninger), som under ulike former for optimaliserende atferd og ved ulike markedsformer, får bestemt pris og kvantum i de forskjellige markedene. Det legges vekt på den offentlige sektor, både når det gjelder konsekvenser av offentlige inngrep i private markeder og dens evne til makroøkonomisk styring, gjennom bl.a. finanspenge-, valuta- og inntektspolitikk.

Emneansvarlig Terje Synnesvedt
Institutt for økonomi

REV 3301

Offentlig økonomi

Mål med kurset

Gi en oversikt over virksomheten i den offentlige sektor, spesielt staten, men også kommunene, offentlige bedrifter, offentlige fond, etc. Emnet omfatter offentlig produksjon av varer og tjenester, optimal budsjettpolitikk, inntekts overføringer og skattepolitikk, offentlig gjeld og finanspolitikk.

Tematisk oversikt

- Innledning
  - den offentlige sektors rolle
  - offentlig sektors samfunnsøkonomiske betydning i Norge
  - innføring i sentrale begreper i velferdsteori
- Offentlig sektors virkemidler/finanspolitikk
  - multiplikatormodell med finanspolitiske virkemidler for en lukket økonomi
  - modell for balansert budsjettendring
  - modell for finanspolitikk i en åpen økonomi
  - stabiliseringspolitikk med penge- og kredittpolitiske virkemidler
- Velferdsteori
  - frikonkurransemodellens optimalitetsegenskaper
  - om markedssvikt
  - naturlig monopol
  - kollektive goder
  - merit goods/bads
  - eksterne virkninger
  - asymmetrisk informasjon (skjulte handlinger og skjult informasjon)
- Skatter og avgifter
  - hvorfor vi har skatter
  - det norske skattesystemet
  - skatt og rettferdighet
  - skatt og økonomisk effektivitet
- Nytte kostnadsanalyse
  - hvorfor bør en gjennomføre lønnsomhetsanalyser i offentlig sektor?
  - en metode for offentlig lønnsomhetsanalyse
- Planøkonomi og markedsøkonomi
  - offentlig planlegging
  - den skandinaviske blandingsøkonomien
  - privatisering, noen problemstillinger

Pensum

Ringstad, V. *Samfunnsøkonomi 3 Offentlig økonomi og økonomisk politikk* 3. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag, 1994.

Grønn, E. *Nytte kostnadsanalyse* 2. utgave. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag, 1991.

Anbefalt tilleggslitteratur

Sandmo, A. *Effektivitet og rettferdighet*. Oslo: Universitetsforlaget, 1983.

Christiansen, V. *Artikler om skatteøkonomi*. Sandvika: BI Forlag, 1992.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

36 timer forelesninger

Eksamen

Tre timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler Sydsæter, K og Thalberg, B *Matematisk formelsamling*

Eksamenskode: REV 3300.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Ingunn Myrtveit

EMNEOMRÅDE

Moderne lederskap krever økt ferdighet i både skriftlig og muntlig engelsk og dermed også innsikt i typiske holdninger/tenkesett. Undervisningen skal forbedre språkdytigheten og vektlegger skriftlige øvelser tilknyttet business cases. Kurset vil øke språksikkerheten, gi innsikt i fortolkning av tekster og utvide fagperspektivet gjennom å drøfte holdninger og samfunnsspørsmål. Dette skjer gjennom studier av anglo-amerikansk litteratur.

Emneansvarlig: Ingvil Syring
Institutt for strategi, historie og språk

REV 5001

Engelsk

Mål med kurset

Kurset skal gjøre det mulig å kommunisere effektivt skriftlig og muntlig i internasjonal forretningssammenheng. Det tar også sikte på å øke studentenes litterære forståelse og opparbeide stilistisk sikkerhet og formuleringsevne.

Tematisk oversikt

Følgende cases blir gjennomgått

- Bonhomme
- Macquiter
- Westmeath
- Tanskin
- Barnwood
- Elite
- Gjennomgåelse av litteraturtekstene

Pensum

Cotton, D & Owen, R. *Agenda Casebook* London Harraps
Cotton, D & Owen, R. *Agenda Workbook* London Harraps
Bennie, M. *How to Master Business English* Plymouth Northcote House 1991
To romaner/skuespill Faglærer velger blant følgende verker i samråd med klassen
Malamud, B. *The Assistant* Harmondsworth Penguin
Miller, A. *Death of a Salesman* Harmondsworth Penguin
Salinger, J.D. *The Catcher in the Rye* Harmondsworth Penguin
Weldon, F. *The Life and Loves of a She Devil* London Coronet, 1983
To noveller Faglærer velger blant følgende noveller i samråd med klassen
Bambara, C.T. *The Lesson*, fra *Gorilla My Love* New York Random House 1972
Cheever, J. *The Housebreaker of Shady Hill*, fra *The Stories of John Cheever* Harmondsworth Penguin
Greene, G. *The Destructors*, fra *Twenty One Stories* Harmondsworth Penguin
Lessing, D. *To Room Nineteen*, fra *A Man and Two Women*, London Granada 1980

Anbefalt tilleggslitteratur

Parker, R.H. *Macmillan Dictionary of Accounting*, 2nd ed London Macmillan 1992

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

36 timer forelesning. I tillegg gis det tilbud om to prøveeksamener à tre timer. Det blir dessuten gitt grammatikkundervisning over seks timer for studenter som spesielt trenger dette. Grammatikkundervisningen og tidspunkt for prøveeksamen avtales mellom gruppen og faglæreren. Hjemmeoppgaver er en del av kurset.

Den ene delen av kurset består av forretningscases, som brukes som grunnlag for muntlige og skriftlige øvelser. Den andre delen består av skjønnlitteratur. Det forventes at studentene deltar aktivt i gjennomgåelsen av verkene i form av innlegg og resymeer.

Eksamen

Fem timers skriftlig eksamen

Hjelpemidler: Engelsk-engelsk ordbok

Eksamenskode: REV 5000.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Ingvil Syring

Undervisning Vår -95

Revisorstudiet

2. klasse

Gjennomføring vårterminen 1995

REV 4302	REV 2102	REV 2502	REV 6000
SKATTERETT 2	EKSTERNREGNSKAP 2	REVISJON AV IT-SYSTEMER	SEMINAROPPGAVE
Timer 52	Timer 45	Timer 36	
Dataverktøy Nei	Dataverktøy Nei	Dataverktøy Ja	
Terminprøve Nei	Terminprøve Nei	Terminprøve Nei	
Eksamen 6 t skriftlig offentlig eksamen	Eksamen 5 t skriftlig	Eksamen Fagoppgave	
Tor S Kildal	Jan Terje Tellefsen	Svein A Løken	

EKSAMEN

DATAVERKTØY

TERMINPRØVER

Tre kurs

Ett kurs

Ingen

Revisor

REV 4302

Skatterett 2

EMNEOMRÅDE: REV 4300

SKATTERETT

Emneområdet skal gi detaljerte kunnskaper om person- og bedriftsbeskatningen, samt god innsikt i merverdi- og investeringsavgiftssystemet og arveavgiftsreglene. Dessuten skal kurset gi en oversikt over skattebetalingsordningen, ligningsforvaltningen og internasjonal skatterett. Emneområdet skal føre frem til Revisoreksamen i skatterett og gi grunnlag for å arbeide som skatterådgivere for personer, næringsdrivende og aksjeselskaper.

Emneansvarlig: Tor S Kildal
Institutt for økonomi

Mål for kurset

Se for emneområdet

Tematisk oversikt

- Innføring i skattesystemet
- Personbeskatningen
- Gjennomgang av bedriftens skatteregnskap
- Personinntekt i virksomhet
- Skattlegging av aksjeselskaper og aksjonærer
- Skattlegging av ansvarlige selskaper og kommandittselskaper
- Merverdi og investeringsavgift
- Arveavgift
- Skattebetalingsordningen og ligningsforvaltningen

Pensum

Magnus, P og Nilsen, S T *Nøkkelen til årets selvangivelse* Oslo Norsk Skattebetalerforening, siste utg

Skaar, A Aa *Bedriftsskatterett*, 4 utg Oslo AdNotam Gyldendal 1994

Brudvik, A, *Skatterett for næringsdrivende*, Oslo Bedriftsøkonomens Forlag

Gjems-Onstad, O og Kildal, T S *Merverdiavgift for næringsdrivende* Oslo AdNotam Gyldendal 1994

Gjems Onstad, O og Kildal, T S *Merverdiavgift for næringsdrivende - Spørsmål og svar* Oslo AdNotam Gyldendal 1994

Gjems Onstad, O (red), *Skatteløvsamlingen*, Oslo AdNotam Gyldendal
Studentene anbefales dessuten å benytte LigningsABC, siste utgave, som oppslagsverk under studiet

Det tas forbehold om endringer/og eller tillegg til pensum Informasjon vil bli gitt ved studiestart

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

52 timer forelesninger og oppgavegjennomgørelser

Eksamen

Seks timer skriftlig eksamen (Revisoreksamen i Skatterett)

Hjelpemidler Norges Lover eller annen trykt lovsamling uten kommentarer

Gjems Onstad Skatteløvsamlingen Ad Notam Jarøy Norsk skatteløvsamling

Norsk Lovtidend (lover og forskrifter) Særtrykk av lover og lovforslag

Kalkulator

I eksamenshjelpemidlene tillates understrekninger e l, bruk av farger og håndskrevne henvisninger til andre lovbestemmelser eller lover ved bruk av stukkord eller forkortelser som jfr, se, sml cfr, opphevet e l etterfulgt av den lov eller lovbestemmelse det henvises til, etter samme mønster som benyttes i Norges Lover

Eksamenskode: REV 4300.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Tor S Kildal

EKSTERNREGNSKAP

Emneområdet skal gi studentene en grundig innføring i eksternregnskap. I tillegg dekkes regnskapsanalyse og konsernregnskap. Emneområdet bygger opp til faget privatrettet revisjon.

REV 2102

Eksternregnskap 2

Mål med kurset

Kurset bygger videre på kunnskaper ervervet under forkurs i bokføring, evt tilsvarende kunnskaper. Studentene skal gis en grundig innføring i avslutning av regnskaper og oppsett av regnskaper med resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. De skal lære å beherske enklere problemstillinger innenfor god regnskapsskikk samt å kunne føre alle normale forretningstransaksjoner. Studentene skal også lære å benytte regnskapsinformasjonene til analyseformål. Videre er innføring i enklere deler av konsernregnskap en del av kurset.

Tematisk oversikt

- Formålet med årsoppgjøret, interessegrupper
- Grunnleggende regnskapsprinsipper
- De enkelte regnskapsposter
- God regnskapsskikk
- Regnskapsanalyse
- Konsernregnskap

Pensum

NSRF *Revisors Håndbok* Oslo NSRF 1994

Tellefsen, J. T. *Årsregnskapet*, 5. utgave Oslo Universitetsforlaget 1994

Bettmo, H. & al. *Konsernregnskap* Siste utgave, Oslo Ad Notam Gyldendal 1993

Materiale som utdeles på forelesningene ansees også som pensum

Dataverktøy

Programmet Piccolo kan benyttes til caseløsninger

Gjennomføring

Kurset er en fortsettelse av kurset Eksternregnskap 1 i vinterterminen. 45 timer undervisning og oppgavegjennomgang.

Eksamen

Etter vårterminen arrangeres 5 timers skriftlig eksamen. Eksamen arrangeres i form av kontrollspørsmål til et case. Caset skal løses før eksamen. I tillegg blir det stillet generelle spørsmål fra pensum. Hjelpemidler: Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt.

Eksamenskode: REV 2100.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Jan Terje Tellefsen

Emneansvarlig:

Jan Terje Tellefsen

Institutt for økonomi

ORGANISERING OG REVISJON AV REGNSKAPSSYSTEMER

I en økonomiavdeling må man ta stilling til hvordan bokføringssystemet skal utformes og sikres. Dette betyr å velge hvilke økonomiske hendelser som skal registreres når, hvor, hvordan og av hvem. Man må bestemme hvor lenge transaksjoner skal oppbevares, hvordan de skal lagres, hvordan økonomidata skal presenteres, og hvordan kvaliteten i den økonomiske informasjonen skal holdes på et ønsket nivå.

Emneområdet skal gi studentene en innføring i de formelle krav til regnskapssystemer i henhold til lover og forskrifter samt ulike typer regnskapsorganisasjon og intern kontroll.

REV 2502

Revisjon av IT-systemer

Mål med kurset

Kurset skal gi studentene en forståelse av risiko og sikring innen enkle og komplekse informasjonssystemer som er basert på datateknologi. Denne forståelsen skal lede til en innsikt i hvorledes revisjonsarbeidet kan utføres i tilknytning til datamaskinførte regnskaper.

Studentene skal også kjenne til de konflikter som kan oppstå mellom et sikringsmål og andre målsetninger for organisasjoners virke og utvikling. For revisor vil det være av betydning å kunne påvirke en administrativ systemutvikling, slik at også revisjonsmessige mål ved nye systemer ivaretas. Kurset vil derfor også drøfte systemeringsmetoder med sikte på metodegjenkjennelse hos studenten. Studentene skal selv konstruere et enkelt system på PC eller IBM stormaskin.

Spesielle problemer oppstår for revisjonen og internkontrollen i forbindelse med bruk av 4 generasjons systemutviklingsverktøy og etterbehandlings-systemer (LIS og regneark). Studentene skal kjenne disse problemene og samtidig se mulighetene for å utnytte verktøyene også i revisjonsarbeidet.

Pensum er i stor grad bygget opp på samme måte som det pensum som kreves ved prøve for internasjonalt sertifikat som edb revisor. Enkelte studenter vil ønske å fremstille seg til prøve for slikt sertifikat. Kurset skal da ha dekket inn ca 60% av den arbeidsinnsats som kreves for å bestå den internasjonale prøven.

Tematisk oversikt

Emnene følger i hovedsak samme inndeling som brukes ved den internasjonale sertifisering av IT revisorer.

- Teknolog utviklingens betydning for revisjon, revisjonsstandarder, prosedyrer og teknikker
- Ettersyn av bedriftsorganisasjon og personalrutiner, ettersyn av systemer under konstruksjon, anskaffelse og vedlikehold
- Ettersyn av datadrift
- Ettersyn av sikkerhet og sikringsnivå
- Ettersyn av operativsystemer og system-programvare, ettersyn for avbruddsfri drift
- Ettersyn av anskaffelser, anbud og forespørsler om tilbud
- Ettersyn av kontroller i applikasjonsprogrammer
- Ledelse av IT revisjonsfunksjonen
- Sterkt utbygde og integrerte administrative systemer herunder EDU systemer
- Case som omhandler konstruksjon av en del av regnskapssystem

Pensum

Watne, D. A. og Turney, P. B. B. *Auditing EDP Systems* 2nd ed. Englewood Cliffs, N. J. Prentice Hall 1990. Pensum er kapitlene 1, 3, 6, 10, 14 og 15. (De andre kapitlene er pensum i BØK 6319.)

Cushing, B. E. og Romney, M. B. *Accounting Information Systems and Business Organizations*, 6th ed. Reading, Mass. Addison Wesley 1994. Pensum er kap. 1-3, 12, 15, 18, 20. (Denne boken er også pensum i REV 2400 Regnskapsinformasjonssystemer.)

Norges Statsautoriserte Revisorers Forening. *God revisjonsskikk* (Alle normer, anbefalinger og uttalelser.)

Gjeldende lover og forskrifter om EDB førte regnskap

Dataverktøy

Dataease benyttes i forbindelse med gjennomgangen av et case

Gjennomføring

36 timer forelesninger Eksempler som er nært knyttet til kurset REV 2501 Regnskapsorganisasjon vil også bli benyttet Enkelte temaer vil kunne bli behandlet som fellesforelesninger med det kurset Enkelte av timene vil bli benyttet til veiledning i forbindelse med studentenes eget arbeid med systemutviklingscasen

Eksamen

Fagoppgave som er felles for dette kurset og REV 2501 Regnskapsorganisasjon

Eksamenskode: REV 2500.01

Kontinuasjon

Se side 38

Kursansvarlig

Svein A. Løken

Revisor

Seminaroppgave

Rev 6000

Formål og omfang

Seminaroppgaven er obligatorisk. Formålet med oppgaven er å gi studentene trening i å planlegge, gjennomføre og presentere et arbeid hentet enten fra ett av de fagområder som inngår i studiet, eller fra tverrfaglige emner der problemer belyses fra ulike synsvinkler.

Seminaroppgaven skal minimum ha et omfang som tilsvarer to vektall. Regnet i tid vil det tilsvare ca. fire arbeidsuker. Dette betyr selvsagt ikke at fire uker utelukkende skal benyttes til seminararbeid. Normalt bør man arbeide med oppgaven over et lengre tidsrom samtidig som man følger ordinær undervisning.

Størrelse på arbeidsgrupper

Oppgaven kan utføres av en enkelt student eller av en gruppe på to studenter. Ved større arbeider kan det søkes Høyskolekontoret om adgang til å være tre studenter på en oppgave.

Emnevalg

Emnene for oppgaven varierer alt etter studentenes interesser. Studentene skal selv skaffe seg emner. Emne kan fritt velges innenfor det økonomisk administrative fagområdet.

En seminaroppgave kan f.eks. dreie seg om følgende:

- 1 Rapport fra litteraturstudier – ett større eller to til tre mindre om ulike emner
  - 2 Presentasjon av resultater fra egne undersøkelser
  - 3 Bearbeidelse og analyse av offentlig statistikk
  - 4 Samfunnskritisk analyse av bakgrunn for undersøkelser
  - 5 Deltakelse i større undersøkelser som ledes av faglærer eller andre
  - 6 Deltakelse i spesielle utrednings- og/eller kartleggingsarbeider i bedrifter eller institusjoner
- Skriftlig rapport om arbeidet leveres som dokumentasjon.

Godkjenning av emne og veiledning

Etter at emnet er klarlagt, sender man BI en disposisjon for oppgaven med angivelse av hvem som er med på å utarbeide den. Disposisjonsskjema fås på Sekretariatet. Alle studenter får tildelt en veileder for seminaroppgaven. Dette skjer vanligvis ved at studentene selv tar kontakt med den person i BIs faglige stab de ønsker å ha som veileder. Det anbefales nær kontakt med veileder under arbeidet med oppgaven.

Innlevering av registreringsskjema

Ca. 3 uker før innlevering av seminaroppgaven må studentene fylle ut et registreringsskjema for innlevering av seminaroppgave med navn, oppgavens tittel, samt veileder. Skjemaet fås på Sekretariatet, og leveres på samme sted.

Innlevering av seminaroppgaven

Besvarelsen skal leveres eller sendes rekommandert til BIs Sekretariat. Studenten skal ha kvittering for levert oppgave.

Oppgaven skal leveres i fire eksemplarer, og være innbundet på en hensiktsmessig måte.

Omslaget skal inneholde følgende opplysninger

Seminaroppgave ved Handelshøyskolen BI

Tidspunkt for innlevering (måned og år)

Tittel

Registreringsnummer og navn

Navn på veileder

Hvis oppgaven er konfidensiell skal dette påføres samt til hvilket tidspunkt den er konfidensiell

Like etter omslaget skal det være et forord. Denne siden skal også inneholde følgende opplysninger

Studenten(e)s navn, kontaktadresse og eventuelt telefon

Årskull (f.eks. 1992/95)

Sensur

Sensur skjer fortløpende og resultatet foreligger som regel ca. 2 1/2 måned etter innlevering av oppgaven. Seminaroppgaven gis vanlige tallkarakterer. Studentene får skriftlig melding om karakteren de har oppnådd.

Fusk

Seminaroppgaven er et selvstendig arbeid. Oppdages det noen form for fusk, det være seg avskrift av andres oppgaver, kilder uten kildehenvisning eller direkte "lån" av hele oppgaver skrevet tidligere, er det å betrakte som fusk ved eksamen.

Oppbevaring

Etter sensur oppbevares to eksemplarer av seminaroppgaven på Biblioteket. To eksemplarer beholdes av sensorene. Konfidensielle oppgaver oppbevares nedlåst.

Disposisjonsrett

BI forbeholder seg retten til uten vederlag å benytte hele eller deler av besvarelsen i undervisningen. Besvarelsen vil også kunne bli benyttet i utdannings- og forskningsarbeid som er igangsatt av BIs stab og som seminaroppgaven er en del av.

Studentene har utover dette full disposisjonsrett. Dette betyr at de har opphavs- og utnyttelsesretten til den innleverte seminaroppgave. BI's øvrige studenter skal ha anledning til å låne seminar oppgavene på Biblioteket.

Konfidensiell behandling

Skolen ser helst at seminaroppgavene holdes offentlig tilgjengelige gjennom BI's Bibliotek. Slik at andre studenter i sine arbeider kan dra nytte av seminaroppgaver som er skrevet tidligere. Oppgaver kan imidlertid etter søknad til Høyskolekontoret gjøres konfidensielle i ett år. Søknaden skal inneholde begrunnelse for hvorfor oppgaven ønskes konfidensielt behandlet samt bekreftelse på dette fra oppdragsgiver. Dersom studentene ikke har søkt eller fått godkjent en slik søknad før sensurering, vil oppgaven straks etter sensur bli offentlig tilgjengelig.

NB: Mange studenter prioriterer ikke arbeidet med seminaroppgaven på lik linje med andre fag. Det resulterer i at mange studenter må skrive seminaroppgaven etter at de er "ferdige" på BI, som oftest ved siden av full jobb. Vi vil på det sterkeste anbefale at kandidaten prioriterer arbeidet med seminaroppgaven, slik at denne er innlevert i løpet av normert studietid.

Kort veiledning for skriving av seminaroppgave

(Fremstillingen bygger på Odd Rogne Seminaroppgave skriving Bergen NHH 1970)

1 Valg av oppgave

I enkelte tilfeller vil faglærerne kunne gi tips om interessante oppgaver men som oftest vil studentene selv måtte finne frem til en oppgave de synes er av interesse. Det er viktig at man velger en oppgave som synes interessant. Det anbefales derfor at man bruker god tid på valg av oppgave og eventuelt vurderer flere alternativer før man fester seg ved en bestemt.

2 Foreløpig disposisjon Avgrensning

Når man er kommet frem til en bestemt oppgave, bør man lage en foreløpig disposisjon ved å skrive ned de enkelte problemstillinger ordnet i avsnitt og utdypet med underpunkter. Man bør her la tankene flyte fritt, og ikke prøve å skille uvesentlige momenter fra vesentlige. Etter en slik periode med fri tankevirksomhet rundt oppgaven med oppsetting av en disposisjon, bør man la den ligge noen dager for så å gå kritisk gjennom den. Forsøk da å se oppgaveteksten med andre øyne. Man bør da stille noen kritiske spørsmål som f.eks.

Er jeg motivert for å skrive denne oppgaven, eller var det bare et tilfeldig innfall?

Er tittelen godt formulert?

Er disposisjonen logisk oppbygd? Ville helheten bli bedre om jeg endret rekkefølgen av kapitlene?

Dekker kapitteloverskriften det jeg har tenkt å skrive om?

Hvor bør hovedtyngden ligge?

Kan noe utelates?

Ved en slik kritisk gjennomgang av disposisjonen vil man etter hvert gjøre seg opp en mening om hvilke deler som er sentrale og som man bør legge vekt på.

Det er viktig at studenten foretar en klar avgrensning som fører til konsentrasjon om særlig interessante aspekter. På den måten blir det lettere å gi disse aspektene en grundigere behandling. Det er også viktig å presisere hvordan de utvalgte aspekter går inn i en videre sammenheng.

En fordel ved å tenke så grundig gjennom oppgaven på dette tidspunkt er at man ikke vet hva andre har skrevet om dette spesielle emnet. Det er lett å binde seg til andres fremstillinger senere.

Når man er ferdig med en slik foreløpig disposisjon, sendes denne BI for godkjenning.

Denne prosedyren må også følges dersom man har fått oppgaven presentert av en annen instans (bedrift, kommune e.l.).

3 Kartlegging av litteratur

Før man går i gang med oppgaven, bør man ha oversikt over hva som er tidligere skrevet om emnet. En mulig fremgangsmåte for å finne den litteratur som er av interesse, kan være:

(1) Håndbøker. Disse gir, foruten en kort oversikt over emnet, henvisning til sentrale bøker, bl.a. International Encyclopaedia of the Social Sciences Oxford 1968.

(2) Skaffe seg oversikt over hvilke bøker Biblioteket har om emnet ved å undersøke emneregistret. Man kan da arbeide videre på grunnlag av litteraturlister og henvisninger i disse bøkene.

(3) På Biblioteket er det utsatt en rekke tidsskrifter som også bør undersøkes.

(4) Man bør også be veileder om aktuell litteratur.

Er det mye litteratur man trenger å lese gjennom, vil det være rasjonelt å legge opp et referanse system alt fra starten av. Man kan f.eks. lage et løysbladssystem systematisert etter de kapitler eller underavsnitt man tar opp i avhandlingen. Når man leser gjennom litteraturen og finner noe av spesiell interesse for oppgaven, bør man notere dette på eget ark med fullstendig referanse til kilden. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt med det sammendrag men fullstendig sitat kan være aktuelt i andre tilfeller.

4 Innsamling av opplysninger

Mange seminaroppgaver vil kreve at man samler inn data. Denne fasen kommer eventuelt etter litteraturstudiene. Foruten bedrifter vil næringsorganisasjoner, departementer, kommuner og annen offentlig administrasjon være nyttige kilder. Det er imidlertid viktig å undersøke om opplysningene kan skaffes på annen måte, f.eks. ved tilgjengelig, publisert statistikk. Data kan innsamles ved bruk av spørreskjemaer, brev eller personlige intervjuer.

Utformingen av oppgaven

Etter at man har fått samlet inn de data man har bruk for og bearbeidet disse, bør man gå kritisk gjennom den foreløpige disposisjonen. Etter arbeidet med datainnsamlingen vil det sannsynligvis være kommet til nye momenter som man tidligere ikke var oppmerksom på. Før man starter skrivingen, bør man derfor lage en meget detaljert disposisjon, slik at man er klar over de ulike momenter som behandles.

1 Forord

Forordet blir vanligvis skrevet etter at oppgaven er ferdig utarbeidet. Det er plassert først i oppgaven. Det er her vanlig å gi ros og takk til de personer og institusjoner som har vært til hjelp under utarbeidelsen av oppgaven.

Forordet må inneholde navn og adresse på oppgavens forfattere og navn på veileder.

2 Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelsen skal vise de ulike kapitler og avsnitt med sidehenvisninger. Med hensyn til kapitteinndelingen er det ulike måter å gjøre dette på. Det viktigste i denne forbindelse er at man foretar en oversiktlig og systematisk inndeling som letter arbeidet med å finne frem til de ulike emner.

Det er av stor betydning av titler og overskrifter gir et klart uttrykk for innholdet i kapitlet eller avsnittet.

3 Innledning

I innledningen presiserer man nærmere formålet med oppgaven, dens omfang og arbeidet som er utført med de avgrensninger som er gjort. Det er også vanlig i innledningen kort å referere resultatet av arbeidet i noen få setninger.

Innledningen skal bli en hjelp for leseren til å sette arbeidet inn i en større sammenheng.

4 Språk

Det er av stor betydning å legge vekt på et klart og presist språk med enkel setningsbygning. Man bør helst unngå en personlig for som "vi" eller "jeg".

5 Illustrasjoner

Man bør legge stor vekt på at alle data blir presentert på en oversiktlig måte. Det vil være aktuelt å benytte illustrasjoner som diagrammer eller tabeller. Det er viktig at disse nummereres fortløpende, og at det har en kort tekst som forteller hva illustrasjonen står for. Tabeller f.eks. i Statistisk Årbok vil gi en god orientering om hvilke opplysninger en tabell bør inneholde, og hvordan den

bør utformes Orienteringen om bruk av diagrammer finnes i de fleste elementære bøker i statistikk

6 Kildehenvisninger

Kildehenvisninger må brukes dersom man benytter materiale som er innhentet av andre, eller man gjengir helt eller delvis stoff fra andre bøker, artikler e l

Henvisninger gis vanligvis som fotnote nederst på siden Det er nødvendig å ha en fullstendig litteraturfortegnelse bak i oppgaven Eksempel Ved henvisning til Knut Boye Finansielle beslutninger, Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo 1971, side 35 42, skriver man Boye (5) side 35 42, som da viser til litteraturfortegnelsen bak i oppgaven

7 Konklusjoner

Konklusjoner danner den naturlige avslutning på oppgaven, og oppsummerer det eller de svar vi får på spørsmål som ligger i oppgavetekstens ordlyd

Det er en fordel med forsiktige konklusjoner I en seminaroppgave av dette omfang vil man neppe kunne føre så omfattende dokumentasjoner at man kan komme med for skråsikre konklusjoner

I dette avsnittet er det også nyttig å peke på ulike aspekter som ikke er belyst ved de resultater man er kommet frem til

8 Litteraturfortegnelse

En oversikt over den litteratur som er benyttet, skal stå bak i oppgaven Følgende opplysninger om den enkelte bok skal være med

- (1) Forfatterens navn
- (2) Nøyaktig tittel
- (3) Utgavens nummer
- (4) Utgivelsessted, forlag og trykningsår

Eksempel Boye, Knut Finansielle emner Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo 1971

Ved tidsskriftartikler angis

- (1) Forfatterens navn
- (2) Artikkelens tittel
- (3) Tidsskriftets navn
- (4) Årstall
- (5) Sidetall for artikkelens begynnelse og avslutning

Eksempel Arndt, H "Some Fundamental Questions of Concentration Policy", German Economic Review 1979, side 101 15

Layout

Linjeavstand 1,5

- 5 cm venstremarg

- 2 cm på toppen av arket og 3 cm nederst

Sidene skal nummereres, og oppgaven må ha en innholdsfortegnelse

- Besvarelsen skal leveres i fast mappe, og både mappen og besvarelsen skal merkes med kandidaten(e)s registreringsnummer

- Kandidatene kan ikke regne med å få besvarelsen tilbake

Husk å fylle ut egenerklæring

NRRFs PRIS FOR BESTE SEMINAROPPGAVE

Statutter

Norges Registrert Revisorers Forenings pris for
beste besvarelse av seminaroppgave
av studenter ved revisorstudiet
Vedtatt av NRRFs styre 29 01 1983
med endringer av 26 04 1990 og 21 05 1990

§ 1

Formålet med prisen er å stimulere interessen for revisjon og regnskap som fag og yrke blant revisorstudenter ved det 3 årige heldags revisorstudium

§ 2

Prisen deles hvert år ut til den enkeltelev eller gruppe elever som har innlevert den beste besvarelse i en seminaroppgave i revisjon/regnskap. Prisbeløpet fastsettes av styret.

§ 3

Alle revisorstudenter som fullfører det 3 årige revisorstudium ved landets utdanningsinstitusjoner med denne studieretning kan delta i konkurransen.

§ 4

Norges Registrerte Revisorers Forening vil hvert år i samarbeid med utdanningsinstitusjonene utarbeide og foreslå et antall emner til seminaroppgaver som bekjentgjøres for revisorstudentene. Oppgavene skal være mest mulig relatert til revisoryrket.

De studenter som vil konkurrere om NRRFs pris kan velge en av de foreslåtte oppgaver/emner. Studentene må tilkjenne seg ved innlevering av oppgavebesvarelsen at de ønsker å være med i konkurransen. Konkurransen er også åpen for studenter med selvvalgte emner.

§ 5

Utdanningsinstitusjonene sender hvert år innen 15 juni inn den beste besvarelsen til Norges Registrerte Revisorers Forening. Besvarelsene vil bli bedømt av en komite oppnevnt av NRRFs styre.

Besvarelser som leveres etter fristens utløp deltar ikke i vurderingen heller ikke for det etterfølgende år.

Dersom ingen oppgave er tilfredsstillende kan komiteen beslutte at prisen ikke deles ut.

§ 6

Prisen utdeles av NRRFs formann. NRRF forbeholder seg retten til å offentliggjøre besvarelsen på en passende måte og til å bruke den premierte besvarelse i sin virksomhet. Andre besvarelser som offentliggjøres kan honoreres med inntil kr 1 000.

Undervisning Vår -95

Revisorstudiet

3. klasse

Gjennomføring vårterminen 1995

REV 7002	REV 7102	REV 7202
PRIVATRETTET REVISJON	OFFENTLIG REVISJON	GENERELL REVISJON
Timer 16	Timer 12	Timer 14
Dataverktøy Nei	Dataverktøy Nei	Dataverktøy Nei
Terminprøve Nei	Terminprøve Nei	Terminprøve Nei
Eksamen 6 t skriftlig offentlig eksamen	Eksamen 6 t skriftlig offentlig eksamen	Eksamen 6 t skriftlig offentlig eksamen
Anne Bøhmer Gravdahl	Anne Bøhmer Gravdahl	T. Flemming Ruud

EKSAMEN

DATAVERKTØY

TERMINPRØVER

Tre (offentlige eksamener)

Ingen

Ingen

PRIVATRETTET REVISJON

Emneområdet skal, sammen med emneområdene REV 7100 og REV 7200, gi studentene en innføring i den eksterne revisors stilling og funksjon i samfunnet og kunnskap om revisjonens formål, de lover og regler som gjelder for revisors arbeid og de krav som stilles til revisor. Studentene skal også gis kunnskap om den informasjon og de finansielle data revisor skal granske og om de metoder revisor benytter i dette arbeidet. I tillegg dekkes de offentlige revisjonsinstansenes rammebetingelser og virksomhet.

Emneansvarlig
Anne Bøhmer Gravdahl
Institutt for økonomi

REV 7002

Privatrettet revisjon

Mål med kurset

Kurset skal forberede studentene for revisoreksamen i privatrettet revisjon, som omfatter prøve i årsavslutning og oppstilling av årsoppgjøret i bedrifter som følger reglene i regnskapsloven og aksjelovens regnskapskapittel.

Tematisk oversikt

- Regnskapsavslutning/årsoppgjør i henhold til regnskapslovens og aksjelovens bestemmelser
- Regnskapsstandarter fra Norges Statsautoriserte Revisorers Forening og Norsk Regnskapsstiftelse

Pensum

Revisors Håndbok siste utg., Oslo NSRS

Huneide J E et al *Årsoppgjøret i teori og praksis* 1994 Oslo Økad Forlag 1994

Gulden B P *Oppgavesamling i revisjonsfag 2 utg* Oslo Bedriftsøkonomen Forlag 1993

Gravdahl, A B et al *Årsoppgjøret i teori og praksis Oppgavesamling med løsningsforslag* Rasta Økad Forlag 1994

Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Kurset har 16 t og er en fortsettelse av kurset Privatrettet revisjon i vinterterminen. I løpet av vårterminen avvikles prøveeksamen, der studentene kan levere inn individuelle besvarelser som blir kommentert og karaktersatt. Revisoreksamen avholdes i midten av mai, og undervisningen avsluttes derfor omkring månedsskiftet april/mai.

Eksamen

Offentlig eksamen i privatrettet og generell revisjon i mai. Eksamen er skriftlig og eksamenstiden er 6 timer. Følgende hjelpemidler er tillatt ved eksamen (med forbehold om oppdateringer og endringer vedtatt av Fagutvalget for Revisorutdanningen).

- Revisors Håndbok
- Oppslagsbok for revisorer og regnskapsansvarlige, studentutgave
- Norges Lover
- Senere samlinger av årets lover utgitt av Stortinget
- Særtrykk av lover (uten kommentarer)
- Norsk Skattelovsamling (Jacob Jarøy)
- Skattelovsamlingen (Ole Gjems Onstad)
- Rente og annuitetstabeller
- Flow chart linjal
- Batteridrevet elektronisk regnemaskin (uten alfabetisk tastatur)

Eksamenskode: REV 7000.01**Kontinuasjon**

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen (eksamen arrangeres en gang pr år)

Kursansvarlig

Anne Bøhmer Gravdahl

OFFENTLIG REVISJON

Emneområdet skal, sammen med emneområdene REV 7000 og REV 7200, gi studentene en innføring i den eksterne revisors stilling og funksjon i samfunnet og kunnskap om revisjonens formål, de lover og regler som gjelder for revisors arbeid og de krav som stilles til revisor. Studentene skal også gis kunnskap om den informasjon og de finansielle data revisor skal granske og om de metoder revisor benytter i dette arbeidet. I tillegg dekkes de offentlige revisjonsinstitusjonenes rammebetingelser og virksomhet.

Emneansvarlig:
Anne Bøhmer Grasdahl
Institutt for økonomi

REV 7102

Offentlig revisjon

Mål med kurset

Kurset skal forberede studentene for revisoreksamen i offentligrettet revisjon, som består av prøver vedrørende kommune-, fylkes- og riksrevisjonens virksomhet

Tematisk oversikt

- Offentlig revisjon (Riksrevisjonen, kommune- og fylkesrevisjon)

Pensum

Gulden, B P *Oppgavesamling i revisjonsfag 2* utg Oslo Bedriftsøkonomens Forlag 1993

Håndbok for kommunal og fylkeskommunal revisjon (emnehefter 1,4,6,12 og tilleggshäfte Aktuelle bestemmelser) 2 utg Oslo Kommuneforlaget 1993

Kommunal revisjonsmetodikk, Oslo Norges Kommunerevisorforbund 1994

Kommunal revisjonsmetodikk Reell Forvaltningsrevisjon, Oslo Norges Kommunerevisorforbund 1995

Forskrifter for kommunale og fylkeskommunale budsjetter og regnskaper av 27 10 93

Riksrevisjonens revisjonsveiledning

Del A Generell del

Del B - Konstitusjonell revisjon

Del D Forvaltningsrevisjon

Lov om statens revisjonsvesen (1918)

Stortingsforhandlingene Dokument nr 1 (siste år)

Stortingsforhandlingene Dokument nr 2 (siste år)

Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset

Gjennomføring

Kurset har 12 t og er en fortsettelse av kurset Offentlig revisjon i vinterterminen. Revisoreksamen avholdes i midten av mai, og undervisningen avsluttes derfor omkring månedsskiftet april/mai

Eksamen

Offentlig eksamen i offentligrettet og generell revisjon i mai. Eksamen er skriftlig, og eksamenstiden er 6 timer. Følgende hjelpemidler er tillatt ved eksamen (med forbehold om oppdateringer og endringer vedtatt av Fagutvalget for Revisorutdanningen)

- Revisors Håndbok
- Oppslagsbok for revisorer og regnskapsansvarlige, studentutgave
- Norges Lover
- Senere samlinger av årets lover utgitt av Stortinget
- Særtrykk av lover (uten kommentarer)
- Norsk Skattelovsamling (Jacob Jarøy)
- Skattelovsamlingen (Ole Gjems-Onstad)
- Forskrift for kommunal og fylkeskommunal budsjettering og regnskapsføring av 27 10 93, kun paragrafdelen

- Forskrift om revisjon, av 13 1 93, med unntak av kommentarene til de enkelte paragrafer
- Forskrift om kontrollutvalg, av 13 1 93, med unntak av kommentarene til de enkelte paragrafer
- Bevilgningsreglementet, vedtatt av Stortinget 19 11 59, med senere endringer
- Reglement for økonomiforvaltning i departementene med normalinstrukser (Blått hefte)
- Instruks for Statsrevisjon, av 1918
- Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i statsbedrifter, aksjeselskaper og enkelte organer m v organisert ved særskilt lov, av 27 5 1977
- Instruks for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank, av 10 4 1987
- Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av virksomheter organisert etter lov om statsforetak, vedtatt av Stortinget 10 4 92
- Rente og annuitetstabeller
- Flow-chart linjal
- Batteridrevet elektronisk regnemaskin (uten alfabetisk tastatur@)

Eksamenskode: REV 7100.01

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen (eksamen arrangeres en gang pr år)

Kursansvarlig

Anne Bøhmer Gravdahl

Revisor

REVISJON

Emneområdet skal, sammen med emneområdene REV 7000 og REV 7100, gi studentene en innføring i den eksterne revisors stilling og funksjon i samfunnet og kunnskap om revisjonens formål, de lover og regler som gjelder for revisors arbeid og de krav som stilles til revisor. Studentene skal også gis kunnskap om den informasjon og de finansielle data revisor skal granske og om de metoder revisor benytter i dette arbeidet. I tillegg dekkes de offentlige revisjonsinstansenes rammebetingelser og virksomhet.

Emneansvarlig:
Anne Bøhmer Gravdahl
Institutt for økonomi

REV 7202

Generell revisjon

Mål med kurset

Kurset skal forberede studentene for revisoreksamen i generell revisjon som består av prøver i revisjonsmetodikk og revisors rammebetingelser.

Tematisk oversikt

- Revisoryrket og revisors rammebetingelser
- Revisjonens formål og fasene i revisjonsarbeidet
- Planlegging og utførelse av revisjonsoppdrag

Pensum

Gulden, B P *Den Eksterne Revisor*, 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1991
Lillestøl, J *Statistiske metoder i revisjon* Kap 1, 2, 3.1 og 3.2 Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1987
Revisjonsmetodikk, Oslo: NSRF/NRRF 1992
Revisors Håndbok, siste utg., Oslo: NSRS
Gulden, B P *Oppgavesamling i revisjonsfag* Oslo: Bedriftsøkonomen Forlag 1993
Materiale utlevert i forbindelse med forelesningene

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

Kurset har 14 t og er en fortsettelse av kurset Generell revisjon i vinterterminen. Revisoreksamen avholdes i midten av mai og undervisningen avsluttes derfor omkring månedsskiftet april/mai.

Eksamen

Offentlig eksamen i generell revisjon i mai. Eksamen er skriftlig og eksamenstiden er 6 timer. Følgende hjelpemidler er tillatt ved eksamen (med forbehold om oppdateringer og endringer vedtatt av Fagutvalget for Revisorutdanningen):

- Revisors Håndbok
- Oppslagsbok for revisorer og regnskapsansvarlige studentutgave
- Norges Lover
- Senere samlinger av årets lover utgitt av Stortinget
- Særtrykk av lover (uten kommentarer)
- Norsk Skattelovsamling (Jacob Jarøy)
- Skattelovsamlingen (Ole Gjems Onstad)
- Rente og annuitetstabeller
- Flow chart linjal
- Batteridrevet elektronisk regnemaskin (uten alfabetisk tastatur)

Eksamenskode: REV 7200.01**Kontinuasjon**

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen (eksamen arrangeres en gang pr år).

Kursansvarlig

T. Flemming Ruud

INFORMASJON

Spesielt for deg som er ny i systemet, kan det være nyttig å merke seg en del kontorer og navn med det samme. For deg som har vært her en stund, kan en repetisjon hjelpe deg til å treffe rette vedkommende med det samme.

Sekretariatet:

Sekretariatet i glassgaten leverer ut informasjonsmateriale av forskjellig slag og tar imot påmeldinger, bestilling av karakterutskrifter og meldinger om adresseforandringer. Sekretariatet ordner også med studiekort og administrerer studielån. Kort fortalt ordner de med det meste. Trenger du hjelp, er Sekretariatet stedet å begynne. Her finner du sekretariatsleder **Unni Faye-Petersen** og sekretariatsmedarbeider **Reidun Johansen**.

Høyskolekontoret:

Dette kontoret finner du i 2. etasje i blokk nr. 2 (opp fra Sekretariatet og så til høyre). Høyskolekontoret har ansvaret for den sentrale koordinering av siviløkonom og revisorstudiet i forhold til instituttene og skolens besluttende organer, og inngår som del av den samlede programadministrasjonen for BI HH, ledet av direktør **Olav Digernes**. Her møter du

Trond I. Østgaard: Studiesjef for siviløkonom og revisorstudiet og leder av Høyskolekontoret.

Turid K. Weston: Studiekonsulent med hovedansvaret for administrasjon og veiledning for siviløkonomstudiets 2. avdeling, koordinering av timeplanen, nye studenters språkvalg og generell studieveiledning. Spørsmål i forbindelse med ny struktur, overgangsordninger etc. kan tas opp med Turid, som ellers kan svare på det meste.

Trude Strøm Bolaug: Studiekonsulent med hovedansvar for administrasjonen og veiledning for revisorstudiet. Videre har hun ansvar for studentopptak, utarbeidelse av div. statistikker, utredninger og undersøkelser, studiepermisjoner og gjenopptak av studieplasser i tillegg til å drive generell studieveiledning for begge studiene.

Birgit H. Thoresen: Administrasjonskonsulent med hovedansvar for administrasjon og veiledning for siviløkonomstudiets 1. avdeling (1-3 år), diplomoppgaveprosessen, student PR-prosjektet samt generell saksbehandling og korrespondanse, i tillegg til å drive generell studieveiledning for begge studiene.

Tilknyttet Høyskolekontoret er også

Ingvil Syring: Spesialpedagogisk rådgiver som hjelper studentene med problemer av mer personlig art. Ingvil står til disposisjon for dem som trenger en fortrolig samtalepartner og hjelp til problemløsning ut over det rent faglige. Treffetider på Ingvi's kontor 32 10 slås opp på studenttavlene.

INSTITUTTENE

Eksamenskontoret:

Dette kontoret, som ligger vegg i vegg med Høyskolekontoret, administrerer alle eksamener og svarer på alt i forbindelse med eksamen og kontinuasjoner. Kontoret ledes av eksamensleder **Kari Brinchmann**, og her finner du også eksamensmedarbeiderne **Grethe Loe og Ruth (Babben) Grevstad**.

Handelshøyskolen i Sandvika er arbeidsstedet for Bls faglige stab. Denne staben er organisert i fire institutter som ledes av hver sin instituttsjef. Tilknyttet hvert institutt er også en instituttadministrasjonsleder og instituttsekretærer. Instituttene er på lik linje med den sentrale studieadministrasjon viktige veiledningsinstanser for studentene. Her er navn verdt å merke seg:

Institutt for økonomi:

Instituttsjef, professor Pål Korsvold
Administrasjonsleder Kari Andreassen
Instituttsekretær Siv Bjercke
Instituttsekretær Anne Karin Svae Fodnæss

Institutt for organisasjon og ledelse

Instituttsjef, professor Svein S. Andersen
Administrasjonsleder Grete Bjønviken
Instituttsekretær Ellen Jacobsen
Instituttsekretær Ruth Nasset

Institutt for strategi, historie og språk:

Instituttsjef, professor Torbjørn Sirevåg
Administrasjonsleder Ellen Kåvin
Instituttsekretær Rita Arnesen
Administrasjonssekretær Gro Simonsen

Institutt for markedsføring og logistikk:

Instituttsjef, førsteamanuensis Carl Arthur Solberg
Administrasjonsleder Helle R. Simensen
Instituttsekretær Reidunn Fougli

INTERNASJONAL KOORDINATOR

Administrasjon, informasjon og veiledning i forbindelse med Bls studentutvekslinger, samarbeidsavtaler, studier i utlandet og administrasjon av Bls del av Master of Shipping Management, tas hånd om av internasjonal koordinator **Kjersti Engelstad**. Du finner henne i tilknytning til Høyskolekontoret. **Ellen Tobiasson** er administrasjonskonsulent i Internasjonalt Kontor.

KARRIERESERVICE

Leder for Karriereservice **Knut Tore Jevnesveen** står for råd og veiledning i forbindelse med jobbsøking, intervju trening, bedriftskontakt, arbeidsmarkeds undersøkelser, årbøker for ferdige kandidater og generell yrkesveiledning. Hans kontor finnes i tilknytning til Høyskolekontoret.

Eksamensoversikt

Siviløkonomstudiet 1. avdeling (Normalplan)

1. KLASSE:	Høst	Makroøkonomi Årsregnskap 1	Hel eksamen Deleksamen
	Vinter	Språk (kun engelsk) Org & ledelse 1 Forretningsjus	Deleksamen Hel eksamen Hel eksamen
	Vår	Mikroøkonomi 1 Org og ledelse 2 Matematikk Sommerprosjektoppgave	Hel eksamen Hel eksamen Hel eksamen
2. KLASSE:	Høst	Skatteøkonomi Logistikk	Hel eksamen Hel eksamen
	Vinter	Økonomistyring Språk	Hel eksamen Hel eksamen
	Vår	Makroøkonomi 2 Statistikk Form kommunikasjon Markedsføringsledelse Sommerprosjektoppgave	Hel eksamen Hel eksamen Hel eksamen Hel eksamen
3. KLASSE:	Høst	Mikroøkonomi 2 Internasjonal markedsføring	Hel eksamen Hel eksamen
	Vinter	Finans Org & ledelse 3	Hel eksamen Hel eksamen
	Vår	Offentlig økonomi Foretaksøkonomi Metode	Hel eksamen Hel eksamen Hel eksamen
4. KLASSE	Høst	Strategi Org & ledelse 4	Hel eksamen Hel eksamen

ANTALL EKSAMENER PR. KLASSE:

1 klasse	7 (8) eksamener + prosjektoppgave
2 klasse	8 eksamener + prosjektoppgave
3 klasse	7 eksamener
4 klasse	2 eksamener

Eksamensoversikt

Revisorstudiet (Normalplan)

1. KLASSE:	Høst	Makroøkonomi	Hel eksamen
		Regnskaps info systemer	Hel eksamen
		Innføring i revisjon	Hel eksamen
	Vinter	Matematikk	Hel eksamen
		Mikroøkonomi	Hel eksamen
	Vår	Anvendt statistikk	Hel eksamen
		Offentlig økonomi	Hel eksamen
		Internregnskap	Hel eksamen
		Engelsk	Hel eksamen
2. KLASSE:	Høst	Rettslære	Hel eksamen
		Investering og finansiering	Hel eksamen
	Vinter	Ingen	
	Vår	Skatterett	Hel eksamen
		Eksternregnskap	Hel eksamen
		Regnskapsorganisasjon/ Revisjon av IT systemer	Hel eksamen
3. KLASSE:	Høst	Stats og komm adm	Hel eksamen
		Offentlig regnskap	Hel eksamen
		Seminaroppgave	
	Vinter	Ingen	
	Vår	Privatrettet revisjon	Hel eksamen
		Offentligrettet revisjon	Hel eksamen
		Generell revisjon	Hel eksamen

ANTALL EKSAMENER PR. KLASSE:

1 klasse	9 eksamener
2 klasse	5 eksamener
3 klasse	5 eksamener + seminaroppgave

Siviløkonomstudiet

		Side:
1.avdeling		
SIV 1002	Matematikk 2	12
SIV 1102	Statistikk 2	21
SIV 1202	Metode 2	30
SIV 2002	Internregnskap	13
SIV 2005	Årsregnskap 2	22
SIV 2101	Foretaksøkonomi 1	31
SIV 2302	Finans 2	32
SIV 4002	Forretningsjus 2	14
SIV 5002	Engelsk 2	15
SIV 5103	Engelsk 5	23
SIV 5302	Tysk 2	17
SIV 5305	Tysk 5	24
SIV 5502	Fransk 2	18
SIV 5505	Fransk 5	25
SIV 6002	Formell kommunikasjon 2	26
SIV 6201	Strategi 1	33
SIV 7001	Organisasjon og ledelse	19
SIV 7201	Markedsføringsledelse 1	27
SIV 7601	Offentlige rammebetingelser	35
GRA 5990	Bedrift og samfunn i historisk perspektiv	38

Revisorstudiet

REV 1002	Matematikk 2	41
REV 1101	Statistikk 1	42
REV 2001	Internregnskap 1	43
REV 2101	Eksternregnskap 1	48
REV 2501	Regnskapsorganisasjon	49
REV 3101	Mikroøkonomi	45
REV 4301	Skatterett I	47
REV 7001	Privatrettet revisjon	51
REV 7101	Offentlig revisjon	52
REV 7201	Generell revisjon	53

Kursindeks vårterminens kurs

Siviløkonomstudiet

	1. avdeling	Side:
SIV 1003	Matematikk 3	58
SIV 1103	Statistikk 3	67
SIV 1104	Prosjektoppgave 2 i statistikk	72
SIV 1203	Metode 3	74
SIV 2003	Kostnads- og inntektsanalyse.....	59
SIV 2102	Foretaksøkonomi 2	75
SIV 2200	Prosjektoppgave 1 i regnskap	65
SIV 3101	Mikroøkonomi 1	60
SIV 3201	Makroøkonomi 2	68
SIV 3301	Offentlig økonomi.....	76
SIV 5101	Engelsk 3	61
SIV 5303	Tysk 3	62
SIV 5503	Fransk 3	63
SIV 6003	Formell kommunikasjon 3.....	69
SIV 6102	Strategi 2.....	77
SIV 7101	Organisasjonpsykologi.....	64
SIV 7202	Markedsføringsledelse 2.....	70
SIV 7500	Organisasjonsdesign	79

Revisorstudiet

REV 1102	Statistikk 2	81
REV 2002	Internregnskap 2	82
REV 2102	Eksternregnskap 2	89
REV 2502	Revisjon av IT-systemer.....	90
REV 3301	Offentlig økonomi.....	83
REV 4302	Skatterett 2	88
REV 5001	Engelsk	85
REV 6000	Seminaroppgave	92
REV 7002	Privatrettet revisjon	99
REV 7102	Offentlig revisjon	100
REV 7202	Generell revisjon.....	102

★ = Eksamen

Struktur

Revisorstudiet (normalstudieplan)

	Redskaps- og metodefag	Regnskap, revisjon og økonomistyring	Samfunnsøkonomi	Språk
1. klasse	Høst	REV 1000 Matematikk 1		
	Vinter	Matematikk 2 ★	REV 3000 Makroøkonomi ★	
	Vår	REV 1100 Anvendt statistikk 1 Anvendt statistikk 2 ★	REV 3100 Mikroøkonomi ★ REV 3300 Offentlig økonomi ★	REV 5000 Engelsk ★
		Juridiske fag		
2. klasse	Høst	REV 4200 Rettslære ★		
	Vinter	REV 4300 Skatterett		
	Vår	Skatterett ★		
		REV 2300 Investerings- og finansiering ★ REV 2100 Eksterne regnskap 1 Eksterne regnskap 2 ★	REV 2400 Regnskaps- informasjonssystem ★ REV 2500 Regnskaps- organisasjon REV 2500 Revisjon av IT-systemer ★	
3. klasse	Høst	REV 2200 Offentlig regnskap ★		
	Vinter	REV 7000 Privat revisjon	REV 3500 Stats- og kommunaladm. ★	
	Vår	Privat revisjon ★	REV 7100 Offentlig revisjon Offentlig revisjon ★	
		REV 7200 Generell revisjon Generell revisjon ★	REV 6000 Seminaroppgave	Seminaroppgave

BI

Kr. 25,-

Handelshøyskolen BI
Elias Smiths vei 15
Postboks 580
N-1301 Sandvika
Telefon 67 57 05 00